

A LENGYEL EGYESÜLT MUNKÁS- PÁRT

VII. kongresszusa

KOSSUTH

**A Lengyel
Egyesült
Munkáspárt
VII.
kongresszusa**

A Lengyel Egyesült Munkáspárt VII. kongresszusa

1975. december 8-13.

Kossuth Könyvkiadó / 1976

Fordította: HARY JUDIT

ISBN 963 09 0651 1

A Lengyel Egyesült Munkáspárt Politikai Bizottságának programbeszámolója

Előadó: EDWARD GIEREK, a Központi Bizottság első titkára

Tisztelt küldött elvtársak! Tisztelt vendégeink!

A VI. kongresszuson megválasztott Központi Bizottság beszámol Önöknek, küldött elvtársak, és a pártnak, az egész népnek az ott hozott határozatok végrehajtásáról, és előterjeszti a szocializmus további építésének programtervezetét.

Pártunk a nép ügyének kormányosa. A nép szolgálata: legfőbb kötelességünk, a nép java: legfőbb célunk.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom része, országunk a szocialista nemzetek közösségének elszakíthatatlan láncszeme. Örülünk tehát annak, hogy Önök, tisztelt elvtársak, a marxista-leninista testvérpártok képviselői, s tisztelt vendégeink, a világ számos országa haladó csoportosulásainak és társadalmi mozgalmainak képviselői jelen vannak kongresszusunkon.

Idén a lengyel munkásosztály, az egész lengyel nép megemlékezett az 1905–1907-es forradalom 70. évfordulójáról és a hitleri fasiszmuson a második világháborúban aratott győzelem 30. évfordulójáról. A múlt évben ünnepeltük a népi Lengyelország létrejöttének 30. évfordulóját. E nagy horderejű események mind ugyanabból az eszmei áramlatból nőttek ki, s kijelölték számos lengyel nemzedéknek a nemzeti és társadalmi szabadságért, a szocialista Lengyelországért vívott harca fő szakaszait.

Varsó, Lódz és a Medence barikádjain, az 1905–1907-es évek politikai és fegyveres összecsapásaiban a lengyel munkásosztály a nemze-

ti és társadalmi felszabadulás vezető erejeként lépett a történelem porondjára.

Az 1905–1907-es forradalom az orosz és a lengyel proletariátus közös forradalma volt. A pétervári és moszkvai munkások, az Oroszországi Szociáldemokrata Munkáspárt vezette orosz munkásosztály harca óriási hatással volt a lengyel területek helyzetére és az ott lezajló forradalmi eseményekre, ezek az események pedig jelentős szerepet játszottak az egész cári birodalmon végigsöprő forradalmi hullám növekedésében.

Az 1905–1907-es forradalom a lengyel munkásosztályt a társadalmi és nemzeti érdekek fő szószólójává léptette elő, erősítette szövetségét az orosz munkásosztállyal, népünk osztályharcának és felszabadító harcának új szakaszát nyitotta meg, közelebb hozta Lengyelország függetlenségének kivívását. A lengyel munkásosztály marxista, internacionalista élcsapata, a Lengyel Királyság és Litvánia Szociáldemokráciája megalapozta befolyását a társadalomra, és megerősítette kapcsolatait Lenin pártjával. Az osztálykonfliktusok során elkülönült a Lengyel Szocialista Párton belül a baloldali áramlat. Az 1905–1907-es évek forradalmi hagyományai tovább erősödtek a munkásoknak és a parasztoknak a burzsoá Lengyelországban vívott osztályharcában, melynek szervezője és eszmei vezetője Lengyelország Kommunista Pártja volt.

A nemzeti és társadalmi felszabadulás ügyének teljes győzelmére csak a népi Lengyelország létrejöttével került sor.

Ez végleges és megváltoztathatatlan győzelem volt. Győzelem a csatatereken és a nemzet lelkében, Lengyelországot és a lengyeleket átformáló győzelem. Sikeres megoldást adott nemzeti létünk alapvető kérdéseire. Megerősítette azt az igazságot, hogy Lengyelország szabadsága felé az út a Szovjetunióval fenntartott osztály- és nemzeti szövetségen át vezet.

E győzelem forrása a Lengyel Munkáspárt, a lengyel kommunisták és a velük együttműködő demokratikus erők – kivált a szocialista és a parasztpárti baloldal – politikai koncepciója volt, a szovjet kommunistákkal kialakított eszmei egység, a lengyel–szovjet fegyverbarátság. Kivívásában vezető szerepet játszottak az 1905-ös forradalmároknak, népünk forradalmi és felszabadító hagyományainak eszmei örökösei: a párt harcosai és társadalmi munkások, katonák és partizánok, dolgozók, mindazok, akiknek áldozata és munkája nyomán a népi Lengyelország megszületett.

Elismeréssel és hálás szeretettel fordulunk tehát most a nemzeti és társadalmi felszabadulásért vívott harcok veteránjaihoz, a nácizmus elleni háború egykori harcosaihoz, pártunk és a lengyel demokratikus tábor harcosaihoz, akik létrehozták a néphatalmat, az újjáépítés és a szocialista iparosítás munkájában helytálló hősökhoz.

Kongresszusunk, egész pártunk forró szeretettel köszönti Önöket!

A szocialista Lengyelországot építve az Önök harcának és munkájának hagyományaihoz kapcsolódunk, az Önök eszmei értékeiből merítünk erőt, azon az úton menetelünk, melyet Önök jelöltek ki!

A VI. kongresszus határozatainak végrehajtása

Csaknem öt évvel ezelőtt pártunk igen nehéz helyzetben, a munkásosztálytól és az egész néptől kérve tanácsot, felvázolta társadalom- és gazdaságpolitikai koncepcióját, amely két fő célt jelölt meg: a társadalom jólétének és Lengyelország erejének növelését.

Ezt a politikát, melyet a VI. kongresszus továbbfejlesztett és elfogadott, kitartóan és következetesen hajtottuk végre, valamennyi területen olyan jó eredményeket értünk el, melyek messze meghaladják az eredeti előirányzatokat. Jelentősen előrehaladtunk a szocializmus útján. A párt szavait teljesen fedezi tettei. Most készítünk mérleget a népi Lengyelország harmincéves történetének legeredményesebb öt évről. Jól dolgoztunk, és sokat elértünk.

A VI. kongresszuson fő feladatunkként a dolgozók életszínvonalának emelését, mindenekelőtt pedig a reálbérek és reáljövedelmek számottevő növelését jelöltük meg.

Ma megállapíthatjuk, hogy társadalmunk jobban él, mint öt évvel ezelőtt. A reálbérek évente átlagosan 7 százalékkal növekedtek, négyszer gyorsabban, mint a két ezt megelőző ötéves tervidőszakban. Az átlagos nettó nominálbér, amely 1970-ben 2235 zloty volt, ma eléri a 3500 zlotyt. Béremelésben részesült a szocialista szektor valamennyi dolgozója: több mint 11 millió ember. A szocialista szektorban végrehajtott béremelést megközelítette a parasztságnak a termelés növekedéséből és a mezőgazdasági termékek felvásárlási árának emeléséből adódó jövedelemnövekedése. A dolgozók és családjuk jövedelmének általános növekedésében része volt még a foglalkoztatottság nagyarányú emelkedésének, a járadékok, nyugdíjak és szociális juttatások föl-emelésének.

Teljes joggal állíthatjuk, hogy a dolgozók anyagi életkörülményeinek legfontosabb területén – a reálbérek és a reáljövedelmek emelése terén – a VI. kongresszus határozatában megjelölt feladatokat teljesítettük és túlteljesítettük.

A bérek és jövedelmek ilyen nagyarányú és általános növekedésére egyetlen korábbi időszakban sem került sor. Ez pártunk és népünk nagy eredménye.

A bérek és jövedelmek növekedését a fogyasztási cikkek termelésének és kínálatának a négy évvel ezelőtt előirányozottnál kétszer gyorsabb ütemű fejlődése kísérte. Nem kis nehézségeket leküzdve határozottan tartottuk a létfenntartási költségeknek a dolgozók számára előnyös színvonalát. Öt éven át nem változott a legfontosabb élelmiszerek ára.

Mindez lehetővé tette az élelmiszerek, iparcikkek fogyasztásának és a szolgáltatások bővítésének nálunk eddig példa nélküli növekedését. Az ipari és a mezőgazdasági termelés fejlődése biztosította e termékek jóval nagyobb kínálatát, a piaci ellátás jelentős bővítését. Ugyanakkor azonban a bérek és jövedelmek nagyarányú növekedése és a kereslet ebből adódó növekedése következtében – a termelés számottevő növelése ellenére – egyes cikkekből, különösképp húsból, az ellátás továbbra is nehézségekbe ütközik. Tisztában vagyunk ezekkel a nehézségekkel, és leküzdésüket politikánk egyik legfontosabb feladatának tekintjük.

A VI. kongresszuson kitűztük azt a célt, hogy meggyorsítsuk a lakásépítkezést, és jelentősen megjavítjuk a lakáshelyzetet. Ez országunk egyik fő társadalmi kérdése. Plenáris ülésen foglalkozott ezzel a kérdéssel a Központi Bizottság, kidolgoztuk – és végrehajtjuk – a lakáskérdés megoldásának komplex programját. Sokoldalú intézkedésekkel és óriási erőfeszítésekkel sikerült ebben az ötéves tervidőszakban 1 125 000 új – nagyobb alapterületű és jobb minőségű – lakást felépíteni. Ez 183 000 lakással több, mint amennyit az előző ötéves tervidőszakban építettünk, és 50 000-rel több a VI. kongresszus programjában előirányozott mennyiségnél. Emellett több mint 30 milliárd zloty költséggel elvégeztük mintegy 100 000 régi lakóépület tartozását, ami rendszerint az épületek korszerűsítésével járt együtt. Nagy erőfeszítéseket tettünk annak érdekében, hogy megeremtsük a lakásépítéshez az elkövetkező években végrehajtandó jelentős bővítés feltételeit: megdupláztuk a cementgyártást, mintegy 100 korszerű ház-

gyár és előregyártott elemeket gyártó üzem épült, fejlesztettük és korszerűsítettük az építőipari vállalatokat.

E rendkívül fontos kérdésben is sikerült tehát döntő fordulatot végrehajtanunk. Túlteljesítettük a VI. kongresszus határozatait, s fel tártuk a lakáskérdés megoldásának távlatait.

A VI. kongresszuson azt a feladatot tűztük magunk elé, hogy döntő előrehaladást érjünk el a társadalompolitikában. Előtérbe állítottuk a dolgozók szociális jogainak kiszélesítését, a munka és a pihenés lehetőségeinek megjavítását, valamint az egészségügyi ellátás tökéletesítését.

E célkitűzések megvalósítása során különösen jelentős eredményeket értünk el a családok és az alacsony keresetűek helyzetének megjavításában. Korszerűsítettük a munkatörvényhozást: megszüntettük a fizikai és szellemi dolgozók szociális jogaiban még meglevő különbségeket. Meghosszabbítottuk a fizetett szülési szabadság idejét. Kiszélesítettük a beteg gyermek gondozásához szükséges fizetett szabadsághoz való jogokat. Állami tartásdíjalapot létesítettünk a magányos anyák és elhagyott családok számára. Növeltük a családi pótlékot általában, a nyomorék gyermekek után járó családi pótlékot pedig kiváltképp.

Számos új kórházat, orvosi rendelőt és falusi egészségügyi központot építettünk. Az ingyenes egészségügyi ellátást kiterjesztettük a mezőgazdasági népességre is, azaz további 6,5 millió emberre.

Nemzeti Egységügyi Alapot létesítettünk, melyhez áldozatkészen járul hozzá egész társadalmunk.

Az üzemek ezreiben hathatósan javultak a munkakörülmények, a biztonsági, higiéniai és esztétikai körülmények. E kérdéseknek a megoldásához kedvezőbb légkör alakult ki. Nagy jelentősége van annak a ténynek, hogy a népgazdaság valamennyi ágazatában létrehoztuk és bevezettük az üzemi szociális és lakásalapokat. Ma szélesebb körű lehetőségek vannak a dolgozók és családjuk üdültetéséhez. Kétszer anynyi gyermek és fiatal veszi igénybe az üdültetést és a táborozást.

Biztosítottuk a járadékok és a nyugdíjak fokozatos emelkedését. Megjavítottuk a felszabadító harcok veteránjainak és a náci koncentrációs táborok egykori foglyainak életkörülményeit.

1974-ben hat, idén pedig tizenkét újabb munkaszüneti napot vezetünk be, és tovább bővítettük a négybrigádos munkarendszert.

Így tehát a szociálpolitikában is jelentős fejlődést értünk el. Teljesítettük és túlteljesítettük a VI. kongresszuson kitűzött feladatokat. Joggal elmondhatjuk, hogy társadalmunk ma szélesebb körben és általánosabban élvezi a szocializmus szociális vívmányait.

A VI. kongresszuson azt a célt tűztük magunk elé, hogy meggyorsítsuk a társadalmi-gazdasági fejlődést, növeljük Lengyelország erejét, bővítjük potenciálját. Ezt tekintettük a kitűzött társadalmi célok elérése alapvető feltételének.

Népünk odaadó és sikeres munkájának eredményeképpen ötéves tervünket most a nemzeti jövedelem 62 százalékos növekedésével, az ipari termelés 73 százalékos és – mint a legújabb számítások kimutatják – a mezőgazdasági termelés 22 százalékos növekedésével zárjuk. A külkereskedelmi forgalom több mint kétszeresére nőtt. Jelentősen javult a munkatermelékenység.

Népgazdaságunk fejlődési üteme tehát jóval gyorsabb, mint az előző ötéves tervidőszakokban, messze túlszárnyaltuk a VI. kongresszuson kitűzött célokat.

Lengyelország gazdasági potenciáljának bővítésére és korszerűsítésére összesen 1900 milliárd zlotyt fordítottunk. Ez 450 milliárddal haladja meg a VI. kongresszuson előírányzott beruházásokat, és 900 milliárddal több, azaz közel kétszer annyi, mint az előző ötéves tervidőszakban. Történelmünkben még sohasem került sor ilyen nagyszabású beruházási tevékenységre.

Az utóbbi öt év beruházási programjára ugyanakkor a sokoldalúság jellemző: ez a program átfogja a nyersanyag- és energiagazdálkodás, az ipari és mezőgazdasági termelés, a közlekedés valamennyi ágazatát, valamint a társadalmi szolgáltatások, a tudomány és a kultúra területeit. Ugyanakkor nagymértékben hatékonyabbá váltak a beruházások, és rövidebb lett a végrehajtási ciklus.

E munka eredményeképpen a nemzeti vagyon 1400 milliárd zlotyval nőtt. Növekedett a munka technikai felszereltsége, javultak a termelés jobb minőségét és korszerűségét biztosító körülmények, egyre jobban tudjuk kielégíteni a társadalmi szükségleteket. Ugyanakkor tovább fejlődtek a városok és lakótelepek, országunk tovább szépült.

A népgazdaságban közel 1 900 000 új munkahely keletkezett, és a nyugdíjba menők felszabadult helyével együtt az újonnan foglalkoztatottak száma elérte a 3 milliót. Országunkban ma 17 millióra tehető az aktív keresők száma, ami megfelel az összlakosság felének. Történelmünkben ez az aktív kereső népesség eddigi legmagasabb részaránya, és nemzetközi méreteken is egyike a legmagasabbaknak. Ez a legjobb bizonyítéka annak, hogy következetesen hajtjuk végre azt a politikát, amely a dolgozók létbiztonságához és biztos jövőjéhez szükséges.

Az elmúlt öt éves tervidőszak fontos és értékes eredménye, hogy számottevően növekedett a gyors ütemű társadalmi-gazdasági fejlődést biztosító anyagi, illetve nem anyagi – azaz társadalmi és szervezeti – tényezők szerepe.

Az utóbbi évek eredményei népünk és országunk társadalmi és politikai életének valamennyi területén éreztetik hatásukat. Hozzáfogtunk a középiskola általánossá tételére irányuló oktatási reform végrehajtásához. A tudomány fejlesztésére fordított kiadások arányát a nemzeti jövedelemben 2,5 százalékra emeltük, és a lengyel tudomány II. kongresszusa felvázolta a tudomány nagyszabású feladatait.

Fokozottan érvényesül a szocialista elkötelezettség a tudományos és kulturális alkotómunkában. A párt és az állam politikája kedvez a művészetek fejlődésének, gazdag nemzeti kultúránk népszerűsítésének.

Fejlesztettük a szocialista demokrácia intézményeit, melyeket a társadalmi konzultáció és a dolgozókkal kialakított közvetlen kapcsolatok módszerével gazdagítottunk. Végrehajtottuk az államigazgatás szervezeti reformját, nagyközsegeket és új vajdaságokat hoztunk létre. Közelítettük a népi hatalom szerveit a társadalmi élet és a termelés alapvető láncszemeihez. Állandóan tökéletesítjük a tervezési és irányítási módszereket. Elmondhatjuk, hogy országunkban nincs az életnek olyan területe, ahol az utóbbi években ne került volna sor fejlődésre, fellendülésre, alkotó előrehaladásra!

Helyes politikánkat folytatjuk és továbbfejlesztjük

A gyors ütemű gazdasági és társadalmi átalakulásban, a szocialista Lengyelország megszilárdításáért és nemzetközi tekintélyének erősítéséért folytatott munkában megszilárdult nemzeti egységünk. Ez erőnk fő forrása, szocialista hazánk további sikeres fejlődésének alapvető feltétele.

Így fest a most véget érő öt éves tervidőszak és a VI. kongresszus programja végrehajtásának mérlege. Népünk és pártunk közös műve ez.

Nem könnyen születtek meg ezek az eredmények. Minden nap új problémákat és nehézségeket vetett fel, melyekkel szembe kellett néznünk. Éreztették hatásukat a gazdaság számos területének fejlődésében jelentkező késések, jelentkeztek szubjektív nehézségek is, a fejlődést akadályozó nézetek és magatartások.

Úrrá lettünk ezeken a nehézségeken. De tisztában vagyunk azzal, hogy még sok a tennivaló. Éppen az utóbbi évek nagyszabású eredményei teszik lehetővé, hogy élesebben és világosabban lássuk a még teljesen ki nem elégített szükségleteket, a megoldásra váró problémákat. A szaporodó feladatok mély átérzése, a meglevő tartalékok és lehetőségek kritikus számbavétele, az az alkotó nyugtalanság, amely párt- és állami munkánkra, közéletünkre jellemző, az ország további szocialista fejlődésének értékes és nélkülözhetetlen feltétele.

Ezekben az években több ízben fordultunk a munkásosztályhoz, a parasztsághoz, az értelmiséghez segítségért és támogatásért a termelés további növelése érdekében. Társadalmunk a párt és az állami szervek minden felhívására tettekkel, anyagi és erkölcsi értékek létrehozásával válaszolt.

Közrejátszott ebben a kedvező politikai és társadalmi légkör, ezen belül is a munkáskollektívák növekvő aktivitása, elkötelezettsége és kezdeményezőkézsége. Ebben a jó légkörben az emberek szívesen dolgoznak, több eredményt érnek el.

A VII. kongresszus és pártunk nevében a legnagyobb elismeréssel adózunk ma a lengyel munkásosztálynak, a lengyel népnek, melynek érdekeit és törekvéseit pártunk képviseli.

Köszönjük Önöknek, honfitársaink, hogy támogatásban részesítették a VI. kongresszus politikáját, köszönjük áldozatkész és termelékeny munkájukat. A lengyelek hazaszeretete, szorgalma, alkotó képességei adják hazánk legnagyobb tőkéjét, sikeres jelenének és jövőjének fundamentumát.

Az elmúlt ötéves tervidőszak eredményei pártunk, a pártszervezetek és pártvezetőségek irányításával születtek meg. Pártunk, a párt valamennyi tagja és tagjelöltje állt a nemzeti erőfeszítések élén, irányította a munkát, alakította ki az élet gyors ritmusát. A VII. kongresszus nevében elismerésünket fejezzük ki valamennyi lengyel kommunistának.

Köszönjük Önöknek, elvtársak, azt, hogy támogatták a Központi Bizottságot, aktívan hajtották végre a párt politikáját, egyesítették a nép hazafias erőit szocialista hazánk építésében.

A VI. kongresszus határozatainak sikeres végrehajtását elősegítő fontos tényező volt az a testvéri egység és együttműködés, amely országunk és a Szovjetunió, pártunk és Lenin pártja között fennáll. Ez az egység és együttműködés segítségül és támaszul szolgált számunkra a nehéz pillanatokban, mindazokban az erőfeszítésekben, melyek Len-

gyelország gyorsabb ütemű szocialista fejlesztésére irányultak. Továbbra is állandóan erősíteni fogjuk a lengyel és a szovjet kommunisták egységét, barátságát és testvériségét.

Politikánk alapja azonos a szocialista és kommunista építésnek az SZKP XXIV. kongresszusán kitűzött fejlesztési irányelveivel. Ez az alap a marxizmus-leninizmus elveiből, a szocializmus általános törvényszerűségeiből adódik. Összhangban van a szocialista gazdasági integrációs folyamattal, a szocialista közösség eszmei és politikai egységének elmélyítésére irányuló törekvéssel. Őszintén hálásak vagyunk a testvérpártoknak internacionalista szolidaritásukért és együttműködésükért. Pártjaink egysége az egész közösség sikeres fejlődésének záloga. A lengyel kommunisták mindig óvni és erősíteni fogják ezt az egységet!

Az ország gyors ütemű fejlesztésének, a társadalom jóléte és a szocialista Lengyelország ereje növelésének politikája beigazolódott a gyakorlatban. Helyes politikáról van szó, ezért a jövőben is folytatjuk, és továbbfejlesztjük.

A párt és az állam számára alapvető tanulság – a jelenben és a jövőben is –, hogy erősíteni kell a munkásosztályhoz, a parasztsághoz és az értelmiséghez, az egész néphez fűződő kapcsolatait.

E kapcsolatok erejét szemléletesen bizonyította a kongresszus előtti kampány. A VII. kongresszus irányelveit a pártalapszervezetek taggyűlésein, az üzemi és vajdasági értekezleteken sokoldalúan megvitaták. A dokumentum javaslatairól véleményt mondtak a szövetséges pártok tagjai és a pártonkívüli dolgozók. Vita bontakozott ki a sajtóban, a rádióban és a televízióban is.

Sok ezer élenjáró munkás, paraszt, gazdasági vezető, tudós és művész, műszaki szakember, pedagógus, orvos, párttag és pártonkívüli juttatta el a Központi Bizottsághoz és a helyi pártszervekhez véleményét és javaslatait Lengyelország további fejlődésének fontos kérdéseiről.

A kongresszus előtti vita kifejezése volt annak a teljes támogatásnak, melyben a Központi Bizottságnak az irányelvekben kifejtett programja részesül, egyben számos értékes javaslattal gazdagította ezt a programot.

Hálás köszönetet mondok mindazoknak, akik tanácsaikkal, gondolataikkal hozzájárultak országunk fejlődési távlatainak felvázolásához.

Úgy gondolom, hogy az Önök véleményét fejezem ki, amikor biz-

tosítom a kongresszus előtti vita résztvevőit arról, hogy javaslataikat nagy figyelemmel és gonddal fogjuk hasznosítani mind a kongresszus munkájában, mind később, a kongresszusi határozatok végrehajtása során.

A munkásosztály, a dolgozók nemcsak szóban és alkotó javaslatokkal támogatták a Központi Bizottság irányelveit, hanem mindenekelőtt odaadó munkájukkal. Az idei év utolsó negyedének feladatait eredményesen végrehajtottuk, a VII. kongresszus tiszteletére tett termelési és társadalmi munkafelajánlások pedig elősegítik azt, hogy jó körülmények között kezdjük meg az új ötéves tervidőszakot.

A nép közös munkájának köszönhetjük, hogy a további szocialista építőmunka, a VII. kongresszusunkon elfogadott program végrehajtása szilárd alapokra épülhet.

Hálával mondunk köszönetet a szocialista Lengyelország valamenyny dolgozójának azért, hogy pártunkat és kongresszusunkat támogatásban részesítette.

Lengyelország

társadalmi-gazdasági fejlődésének irányai az új ötéves tervidőszakban

A pártnak eltökélt szándéka, hogy tovább folytatja a társadalmi-gazdasági fejlesztésnek a VI. kongresszuson elfogadott politikáját. Ez elsősorban abban fejeződik ki, hogy továbbra is fennmarad a társadalmi és gazdasági fejlődés függése egymástól.

Ipar

Az eddigi politika folytatása azt jelenti, hogy továbbra is gyors ütemben növeljük a nemzeti jövedelmet. Rendelkezünk a szükséges feltételekkel ahhoz, hogy az új ötéves tervidőszakban nemzeti jövedelmünket 40–42 százalékkal növeljük. Ez megköveteli majd az ipari termelés gyors ütemű növelését. Az ipari termelés értéke az előirányzat szerint 1980-ban mintegy 48–50 százalékkal lesz magasabb, mint 1975-ben, részesedése a nemzeti jövedelem létrehozásában eléri a 62 százalékot.

Az új ötéves tervidőszakban megvalósítandó feladatok közül két kérdés emelkedik ki. Először – jelentős mértékben növelnünk kell a fogyasztási cikkek gyártó és a szolgáltató ipar termelését, hogy biztosítani tudjuk a lakosság pénzjövedelmei eddigi és további növekedésének realitását. Másodszor – továbbra is gyors ütemben kell fejlesztenünk az aktív külkereskedelmi politika folytatását biztosító export-termelést.

E feladatok végrehajtását segíti majd elő a műszaki és technológiai fejlődésben döntő szerepet játszó termelés gyors ütemű növelése, valamint az olyan iparágak bővítése, melyekre szakosítjuk magunkat, és melyekben a legnagyobb tapasztalatokkal rendelkezünk.

Vonatkozik ez mindenekelőtt a bányászatra, amely a jövőben is nemzeti iparunk marad. Tovább bővítjük ezt az iparágat: növeljük a kőszén és barnaszén, a kén, rézérc, cink, ólom és egyéb nyersanyagok kitermelését. A tervek szerint 1980-ban kőszénbányászatunk eléri a 200–210 millió tonnát. Ésszerű gazdálkodás esetén ez elegendő az ország szükségleteinek kielégítéséhez és az export növeléséhez. A szén-

bányászat növelését szolgálják eddigi és jövőbeni beruházásaink a felső-sziléziai iparvidéken, valamint a lublini szénmedence és a belchatóvi bányászati-energetikai medence már folyamatban levő kiépítése.

Régi és kedvező hagyományokkal, valamint nemzetközi méretekben is számottevő termelési potenciállal rendelkezünk a vas- és színesfémkohászatban is. 1976–1980-ban Brezsnyev elvtárs személyes közbenjárása eredményeképpen szovjet műszaki segítséggel, szovjet gépek és berendezések segítségével folytatjuk a Katowice Kohászati Művek, műszakilag legkorszerűbb fémkohászati üzemünk építését, melynek termelési kapacitása 1980 körül eléri a 9 millió tonna acélt. Tovább bővítjük a Lenin Kohászati Műveket, és korszerűsítünk számos más kohászati üzemet is. Fejlesztjük a kohászati feldolgozó ipart. Befejezzük két nagy elektroacél-gyártó mű építését a Zawiercie és Nowotko kohászati üzemekben, ami lehetővé teszi nemesacélgyártásunk növelését.

Az elkövetkezendő években továbbfejlesztjük a réz- és alumíniumkohászatot és -feldolgozást.

Folytatjuk hajóiparunk bővítését is, amely a népi Lengyelországban jött létre, és vált – jelentős mértékben a szovjet megrendeléseknek köszönhetően – egyik fő nemzeti iparágunkká. A világ hajógyártásában kivívott előkelő helyünk megőrzése állandó törekvésünk.

Fejleszteni fogjuk azoknak a komplex ipari objektumoknak az előállítását, amelyekben a szakosítás magas fokát értük el, főként a cukorgyárakét, kénsavgyárakét és falemezgyárakét. Ezek iránt az objektumok iránt mind itthon, mind külföldön egyre nagyobb az igény.

A most véget érő ötéves tervidőszakban jelentős ráfordításokkal és korszerűsítéssel sikerült számottevő fejlődést elérnünk az építőipari és útépítő gépek, energetikai berendezések, egyes szerszámgéptípusok, automatizálási eszközök és más ipari berendezések gyártásában. Most az a feladat vár ránk, hogy maximális mértékben kihasználjuk a szóban forgó területeken már meglevő potenciált.

Egész népgazdaságunk szempontjából, tehát a korszerű piaci termékek gyártásfejlesztése szempontjából is, nagy jelentősége van az elektronikai ipar továbbfejlesztésének. Az elektronika egyes kiválasztott területeinek lengyel specialitássá kell válniuk. Erre lehetőséget nyújt az eddig elért tudományos-műszaki és termelési potenciál.

Tovább növeljük a vegyipar – jelentős nemzeti iparágunk – szerepét, és még jobban kihasználjuk hazai nyersanyagbázisunkat. Erre azért van szükség, hogy növelhessük és bővíthessük a többi iparág és a mezőgazdaság ellátását vegyi termékekkel, de azért is, mert e ter-

mékek iránt növekvő kereslet mutatkozik a lakásépítés, a háztartások, a gyógyszer- és kozmetikai ipar részéről.

Tervezzük a háztartási gépek gyártásának növelését is: hatszorosára emelkedik az automata mosógépek. és csaknem kétszeresére a hűtőgépek termelése. Az ipar azt a feladatot kapja, hogy növelje a rádió- és televíziókészülékek gyártását, javítsa minőségüket, nagyban fejleszse a színes televíziókészülékek gyártását. Kétszeresére emelkedik a személygépkocsi-gyártás, különösen a kis fogyasztású gépkocsik gyártása. Tovább fejlődik az utóbbi években jelentősen korszerűsített könnyűipar termelése is. A könnyűipar nagyobb feladatokat kap: jobban kell ellátnia a hazai piacot, és több cikket kell exportra gyártania.

Közlekedés

Az ipar és az egész népgazdaság fejlődése megköveteli a közlekedés bővítését és korszerűsítését. Erre annál nagyobb szükség van, mivel e téren sokéves lemaradásunk van. Tovább kívánjuk bővíteni és korszerűsíteni a vasutat; ellátjuk villamos és Diesel-mozdonyokkal, specializált teher- és személyvagonokkal. Meg kell javítani a vasúti közlekedés szervezetét és hatékonyságát is.

Nagyobb feladatok várnak az új ötéves tervben a közúti közlekedésre. Folytatjuk a gyorsforgalmi utak építését; korszerűsítjük a kelet-nyugati és déli-északi főútvonalakat. Javítjuk az utazás, főként a munkahelyre utazás körülményeit a nagyvárosok és a nagyobb ipari központok körzetében.

Fejlesztjük a lengyel kereskedelmi flottát, korszerűsítjük a tengeri kikötőket, növeljük a folyami hajózás szerepét. Főleg az Odera és a Visztula felső szakasza nyújtotta szállítási lehetőségeket kívánjuk jobban kihasználni, ezért szélesíteni kívánjuk a folyami kikötők rakodási potenciálját.

Tovább bővítjük és korszerűsítjük a légi közlekedést, növeljük szerepét a belföldi és a nemzetközi szállításban.

Jelentősen növeljük a munkaigényes szállítás – különösen a rakodás – korszerűsítésére fordított kiadásokat. Fejleszteni kell az üzemeken belüli és az üzemek közötti szállítást. E területeken jelentős tartalékokkal rendelkezünk.

Korszerűsíteni fogjuk a híradástechnikát, nagyobb szerepet kap a népgazdaság működésében és a lakossági szükségletek kielégítésében.

A gazdasági hatékonyság növelésének eszközei

A beruházások összege 1976–1980-ban 700–740 milliárd zlotyval emelkedik. 1971–1975-höz képest ez 37–40 százalékos növekedés.

A népgazdasági szempontból fontos új létesítmények építését folytatva, a hangsúlyt elsősorban a meglevő üzemek korszerűsítésére, új berendezésekkel való ellátására tesszük. Az ilyen beruházások különösen hatékonyak.

Nagy fontosságú kérdés továbbra is a beruházási ciklusok lerövidítése. Vonatkozik ez az építőipari munkára, a gépek szerelésére és a tervezett termelési kapacitás elérését célzó munkákra egyaránt. Bár ezen a téren az utóbbi években pozitív eredményeket értünk el, a meglevő lehetőségeket még messze nem használtuk ki teljesen.

Megnövekedett mennyiségi és minőségi feladatok várnak az építőiparra. E feladatokat fokozott gépesítéssel, az építőipari munkák jobb megszervezésével és nagyobb munkafegyelemmel kell végrehajtania.

A beruházások terén a kivitelezés további javítása érdekében a jövőben is fejlesztjük és erősítjük az építési-szerelési potenciált, különösen az új vajdaságokban.

A foglalkoztatási politika terén törekedni fogunk a racionális munkaerő-gazdálkodásra és a munkaerő helyes elosztására, a dolgozók szakképzettségének és képességeinek jobb hasznosítására. Minden üzemben és vállalatnál meg kell teremteni a feltételeket ahhoz, hogy a dolgozóknak rejlő lehetőségek teljes mértékben kibontakozhassanak, e lehetőségeket optimálisan hasznosíthassák, a munka zökkenőmentes és termelékeny legyen. Ennek érdekében egyebek között meg kell javítani a mérnöki és technikai gárda felhasználását. E műszaki szakembereket a termelést előkészítő, a szerkesztési és technológiai, valamint a termelési részlegekbe kell irányítani, ugyanakkor fokozatosan csökkenteni kell a mérnökök és technikusok foglalkoztatását az állami és gazdasági adminisztrációban.

Az ésszerű munkaszervezésben igen fontos szerep jut a művezetőknek és az egyes termelési részlegek vezetőinek, akik nemcsak a termelés közvetlen szervezői, hanem a dolgozó kollektívák együttműködéséért is felelősek. Tovább kell tökéletesíteni a művezetőképzés rendszerét, színvonalasabban kell felkészíteni őket az emberekkel való foglalkozásra, erősíteni kell tekintélyüket. Érdemes közelebbről megvizsgálni azt a javaslatot, hogy a legjobb – tudásukkal és vezetési képes-

ségeikkel kiemelkedő – művezetők kapják meg a diplomás művezetői címet.

Különös körütekintést igényel a meglevő munkaerő-tartalékok kihasználása az építőiparban és a korszerűsített vagy felújított iparágakban, ahol a termelés növekedésének kizárólag a munkatermelékenység növekedésén kell alapulnia. Ennek érdekében állandóan javítani kell a fegyelmet, tovább kell csökkenteni a rossz szervezésből, az igazolatlan hiányzásból és a munkaerő-vándorlásból eredő idővesztéséget. A munkaidő effajta pazarlása országunknak még mindig jelentős gazdasági és társadalmi károkat okoz.

A termelékenység szükséges növekedését csak úgy érhetjük el, ha határozottan kiküszöböljük mindazokat az akadályokat, melyek e növekedés útját állják, lényegesen javítjuk a munkakultúrát. Fokoznunk kell a felelősséget az emberek, a gépek és berendezések megfelelő felhasználásáért, a takarékos energia-, fűtőanyag-, nyersanyag- és alapanyaggazdálkodásért, küzdenünk kell a pazarlás és a hanyagság ellen. E célkitűzések szellemében kell kialakítani az egyes dolgozók és kollektívák minősítésének kritériumait. Következézetesen kell premizálnunk a jobb minőségű munkát. Elengedhetetlen feltétele ez a nem kis munkával megteremtett termelési potenciál hatékony kihasználásának, az emberi aktivitásban és kezdeményezésben rejlő tartalékok felszabadításának.

Társadalmunk fejlődésében egyre növekvő szerepet tölt be a tudomány, amely mind erőteljesebben befolyásolja a gazdasági és a társadalmi haladást.

1976–1980-ban a tudomány fejlesztésére fordított kiadások növekedési üteme egyike lesz a legmagasabbaknak népgazdaságunkban. Fontos, hogy a tudományos dolgozók hatékonyan kihasználják ezt a lehetőséget. Ennek érdekében ki kell alakítani a tudomány és a gazdaság egyre szorosabb együttműködését. A gazdasághoz hasonlóan a műszaki-tudományos kutatások egyes területein is fejleszteni kell a szakosítást. E cél szolgálatába kell állítani a kormányprogramokat, a kiemelt programokat és a tárcaprogramokat.

A Lengyel Tudományos Akadémiának, az egyes tárcák műszaki-tudományos intézeteinek és a felsőoktatásnak egyre nagyobb mértékben kell figyelembe venniük fejlődő országunk igényeit, kulcsfontosságú problémákkal kell foglalkozniuk, részt kell venniük a kutatástól az alkalmazásig terjedő folyamat egészében.

Különösen nagy figyelmet kell fordítani azokra a tudományágakra,

melyekben a lengyel tudósok jelentős eredményeket értek el. Támogatni fogjuk a nyersanyagkészletek felkutatása és hasznosítása, az élelmszeripar, a lakásépítkezés, az iparkorszerűsítés területén folyó kutatások fejlesztését. Számítunk a tudomány közreműködésére a tervezési és irányítási módszerek fejlesztésében.

Támogatni fogjuk az alapkutatások fejlesztését a tudományos szempontból ígéretes és társadalmilag fontos területeken.

A tudomány, valamint társadalmi-gazdasági életünk fejlődésében egyre növekvő szerephez jut a nemzetközi műszaki-tudományos együttműködés.

Kulcsfontosságú kérdés, hogy a Szovjetunióval, legfontosabb partnerünkkel tovább fejlesszük gazdasági, tudományos és műszaki együttműködésünket. Ez az együttműködés nagy lehetőségeket nyújt népgazdaságunknak, növeli hatékonyságát, elősegíti az új technika és az új technológiák iránti növekvő kereslet kielégítését. Alapvető szerepe van abban, hogy biztosítsuk Lengyelország számára a szükséges nyersanyagokat, gépeket és fogyasztási cikkeket.

Tevékenyen részt fogunk venni a KGST szocialista gazdasági integrációs programjának végrehajtásában; bővítjük kereskedelmi, gyártásszakosítási és kooperációs kapcsolatainkat, fejleszteni fogjuk a műszaki-tudományos és beruházási együttműködést, közös akciókat indítunk a különböző gazdasági problémák megoldása érdekében.

A szocialista országokkal folytatott együttműködés fejlesztése mellett kihasználjuk a tőkésországokkal folytatott külkereskedelmi árucseré, ipari kooperáció és műszaki-tudományos együttműködés bővítésének lehetőségeit is.

Fejlesztetni kívánjuk a kereskedelmet és az együttműködés más formáit a fejlődő országokkal is. E kapcsolatainkat olyan kölcsönösen előnyös hosszú lejáratú szerződésekre alapozzuk, melyek elősegítik a gazdasági fejlődést ezekben az országokban.

A gazdálkodás hatékonyságnövelésének egyik legfontosabb módszerévé kell tenni gazdaságirányítási rendszerünk további tökéletesítését. E téren jelentős tapasztalatokkal rendelkezünk. Az új pénzügyi-közzgazdasági megoldások sikerrel vizsgáztak a kezdeményező szervek gyakorlatában. E megoldásokat szeretnénk továbbterjeszteni. Az elméleti eredmények és az immár gazdag gyakorlati tapasztalatok (saját tapasztalataink és a szocialista testvérországok tapasztalatai) felhasználásával megszilárdítjuk a központi tervezés stratégiai szerepét, a közzgazdasági-pénzügyi eszközöket összehangoljuk a fejlődés minőségi felada-

taival és azokkal az igényekkel, melyek Lengyelországnak a nemzetközi munkamegosztásban betöltött egyre jelentősebb szerepéből adódnak.

Pozitívan értékeljük a gazdasági és állami irányítási rendszer korszerűsítése érdekében felállított párt- és kormánybizottság eddigi munkáját; számítunk arra, hogy e bizottság a jövőben is sikerrel látja el teendőit.

A lakosság jövedelme és fogyasztása

A dolgozók és családjaik életkörülményeinek vonatkozásában politikánk fő célkitűzése 1976–1980-ban is a bérek és jövedelmek növelése marad. A VII. kongresszus irányelveiben a reálbérek 16–18 százalékos növelését javasoltuk, ami a VI. kongresszus határozataiban előírányzott növekedéshez hasonló lesz. Abszolút számokban a növekedés természetesen jóval meghaladja a jelenlegi ötéves tervidőszakra szóló előírányzatot.

A bérpolitika terén következetesen igyekszünk majd minél teljesebben érvényre juttatni a gyakorlatban a szocialista elvet: jobb munkáért – jobb bér. Teljes mértékben tudatában kell lennünk annak, hogy a további előrehaladás alapvető forrása a jobb munka: a feladatok megbízható és felelősségteljes ellátása, a tudatos fegyelem, a szakmai továbbképzés, a szakmai etika megszilárdítása és a dolgozók azonosulása munkahelyükkel.

A jobb munka jelentsen egyet a jó szervezéssel, az emberi és gépi munkaidő ésszerű kihasználásával, a hatékony anyaggazdálkodással. Különösen fontos, hogy teljes mértékben hasznosítsuk annak az óriási erőfeszítésnek az eredményeit, melyet az 1971–1975-ös ötéves tervidőszakban tettünk, és a munka társadalmi termelékenységét olyan szintre emeljük, amilyent a termelőerők elért fejlettségi színvonala megkövetel, és egyben lehetővé tesz.

Olyan célok ezek, melyeket minden szinten, minden területen és minden poszton, a mindennapos cselekvésben kell megvalósítanunk, és a vezetők, a munkáskollektívák és a dolgozók minőségének alapvető mércéjévé kell tennünk.

Az elmúlt ötéves tervidőszakban végrehajtott bérrendezések után vezérelnék fogadhatjuk el azt, hogy az előttünk álló ötéves tervidőszakban az anyagi termelés szférájában végrehajtandó béremeléshez

elsősorban a munkatermelékenység növekedésének kell fedezetet nyújtania. A munkatermelékenység növekedése segítse elő a foglalkoztatás ésszerűsítését, mélyítse el a szakképzettség és a jó munka megbecsülését, járuljon hozzá a munka minőségének emelkedéséhez.

A nem termelő szférában a bérezési rendszer olyan átalakítására van szükség, hogy megfeleljen a végzett munka társadalmi súlyának.

Az 1976–1980-ra előirányzott lakossági reáljövedelem-növekedés megkívánja a fogyasztási cikkek termelésének és a szolgáltatások kínálatának további növelését, valamint a fogyasztás megfelelő szerkezeti alakítását.

E problémák megoldásának anyagi alapjául szolgál:

először – a létfenntartási javak és szolgáltatások, mindenekelőtt az élelmiszerek termelésének növelése;

másodszor – az olyan javak (elsősorban lakás és lakberendezés) termelésének növelése, melyek döntő mértékben befolyásolják a családok életkörülményeit;

és harmadszor – az olyan javak és szolgáltatások mennyiségének növelése, melyek kihatnak a képességek és a szakképzettség, a társadalmi tudat és a kultúra színvonalára.

Jelenleg különösen nagy figyelmet kell fordítanunk az élelmiszer-gazdaság fejlesztésére, hogy az teljes mértékben kielégítse népünk szükségleteit. Az ezzel kapcsolatos programot a Központi Bizottság XV. plénümán körvonalaztuk. E program egyéves megvalósítása kedvező tapasztalatokkal szolgál számunkra.

Az élelmiszerkérdés egyre nagyobb jelentőségűvé válik. Emelkedik a mezőgazdasági termékek világpiaci ára, és e termékek beszerzése fokozott nehézségekbe ütközik. Ez számos bonyodalmat okoz népgazdaságunkban is. Az egyes kiváló minőségű élelmiszerek – elsősorban a hús – iránti kereslet kielégítésében fellépő nehézségek jelentik ma azt a fő tényezőt, amely megbontja a piaci egyensúlyt, és így korlátozza a lakosság jövedelme növelésének lehetőségeit.

1976–1980-ban 35–37 százalékkal több élelmiszert kell forgalomba hozni, ami jelentősen hozzájárul majd a társadalom élelmezésének további javításához. Mindenekelőtt a tejtermékek, a zöldség és gyümölcs mennyiségi és választéknövelését tervezzük, biztosítani kívánjuk a jobb ellátást pékáruval, cukrászati készítményekkel, valamint más, gabonafélékből készült termékekkel. Az egy főre jutó húsfogyasztásnak 1980-ban el kell érnie a 79–81 kilogrammot, szemben az 1970-

es 53, illetve az 1975-ös 70 kilogrammra. Az egy főre jutó halfogyasztás 10 kilogrammra emelkedik. Nő a növényi fehérjék fogyasztása is.

A fogyasztás eddig elért magas színvonala lehetővé és egyben szükségessé teszi az ésszerű táplálkozás jobb irányítását és az ennek megfelelő modellek népszerűsítését. E téren fontos feladatok várnak az élelmiszeriparra és a kereskedelmi szervekre, az egészségügyre és a társadalmi szervezetekre. A VII. kongresszus irányelveiben országos vitára bocsátottuk egyrészt az élelmiszertermelés növelésének, másrészt az ésszerű készletgazdálkodásnak és a pazarlás elleni hatékony küzdelemnek a kérdéseit. Számos javaslat érkezett hozzánk, s ezeket behatóan tanulmányozzuk.

A lakosság élelmezésében kitűzött célok megvalósításához a mezőgazdasági termelés továbbfejlesztésére van szükség; 1976–1980-ban a mezőgazdaság 15–16 százalékkal növeli termelését. Fő feladata továbbra is az állattenyésztés fejlesztése, növelése 16–18 százalékkal. A szarvasmarha-állománynak 1980-ban el kell érnie a 15 milliót, a sertésállománynak a 23,5 milliót. Célul tűzzük ki a juhállomány számottevő növelését is. Növelni kívánjuk emellett a baromfitenyésztést és a tojástermelést is. Az állattenyésztés fejlesztése megkívánja a takarmánytermesztés növelését, valamint az olyan korszerű állattartási és takarmányozási technológiák gyorsabb bevezetését, melyek lehetővé teszik a takarmány ésszerűbb felhasználását. Gyorsabb ütemben kell fejleszteni a zöldség- és gyümölcstermesztést, a fehérjetartalmú növények és más mezei és üvegházi kultúrák termesztését.

Az élelmiszertermelés növelése és a választék bővítése szabta meg az élelmiszeripar feladatait, melyet továbbra is egyik vezető iparágunkként fogunk fejleszteni. A mezőgazdaság árutermelésével a felvásárló és feldolgozó hálózatnak egyre jobban kell gazdálkodnia, hogy teljes mértékben felhasználhassuk a mezőgazdasági nyersanyagokat keresett piaci termékekké való feldolgozásra. Fontos az is, hogy az ipar hatékonyabban befolyásolja a mezőgazdasági termelés fejlődését.

A közélmezési program végrehajtása egyben új feladatokat ró a kereskedelemre és a vendéglátóiparra. Mindenekelőtt a közétkeztetés további javulására van szükség.

1976–1980-ban az élelmiszertermelés fejlődésében fontos szerephez jut a mezőgazdaságot, az élelmiszeripart, a kereskedelmet és a vendéglátóipart ellátó gépgyártás növekedése. A mezőgazdasági gépek gyártása ebben az évtizedben kétszer annyi beruházásban részesül, mint a megelőző negyedszázadban. Lényegében megteremtjük a me-

zőgazdasági gépek gyártásának új potenciálját és minőségét. Ez teszi lehetővé a gabona, zöldségek, burgonya, cukorrépa stb. művelésének és betakarításának komplex gépesítéséhez szükséges berendezések számának gyors növelését. A lengyel mezőgazdaság gépesítése szempontjából kiemelkedő fontosságú kérdés az, hogy megkezdjük egy új traktorcsalád gyártását. Növekszik a műtrágyagyártás és a növényvédő szerek gyártása is.

Támogatni fogjuk a mezőgazdasági építkezések fejlesztését, a meglevő állattartó és más gazdasági épületek korszerűsítését: elébe megyünk a falusi lakosság kezdeményezéseinek, és megteremtjük a helyi nyersanyagok jobb felhasználásának feltételeit.

Mezőgazdaság

Pártunk mezőgazdaság-politikája, melyet az Egyesült Parasztpárttal közösen dolgozott ki, a parasztság és az egész társadalom támogatását élvezi. Ez a politika biztosítja a mezőgazdasági termelés növekedését, és kedvező hatással van a lengyel falu társadalmi átalakulására. Ezt a politikát folytatjuk a jövőben is.

E politika fontos vonása, hogy gondoskodik a földek megfelelő kihasználásáról a mezőgazdasági termelésben, és védi a földkészleteket. Ennek érdekében még határozottabban szembe kell szállni a helytelen földhasználattal. A föld megfelelő kihasználása legyen a gazdaságok, a vajdasági és nagyközségi tanácsi vezetés, a mezőgazdasági körök és más paraszti önkormányzati szervek minősítésének egyik fő kritériuma.

A most véget érő ötéves tervidőszakban – hosszú idő óta először – világosan kirajzolódott a lengyel mezőgazdaság szocialista átalakításának erősítésére és mélyítésére irányuló tendencia. Az állami gazdaságok, termelészövetkezetek és mezőgazdasági körök részesedése a hasznosított mezőgazdasági területekben 16 százalékról több mint 20 százalékra emelkedett. Ma a szocialista szektor – az Állami Földalappal együtt – 4,9 millió hektár földdel rendelkezik, azaz az ország művelésre alkalmas mezőgazdasági területének közel egynegyedével. A mezőgazdasági termelési alapok társadalmassági szintje megközelíti a 40 százalékot, a gépesítés terén meghaladja az 55 százalékot.

Jelentkeztek és egyre erősödnek a paraszti gazdálkodáson belül az integrációs folyamatok, erősödnek a parasztgazdaságok kooperációs kapcsolatai az állami gazdaságokkal és a termelészövetkezetekkel. Az

utóbbi években mintegy 10 000 termelési és több mint 22 000 közös gépparkkal rendelkező csoport jött létre. A gabona-, sertés- és szarvasmarha-felvásárlás terén a szerződéses kapcsolatok aránya meghaladta a 90 százalékot. A parasztgazdaságok csaknem teljes árutermelésüket a szocialista szektorhoz fűződő tervszerű kapcsolataik keretében értékesítik.

Mindez azt jelzi, hogy a párt és az állam politikájának hatására a lengyel mezőgazdaságban egyre erőteljesebben tör utat a szocialista átalakulás sokoldalú áramlata. Számítani lehet arra, hogy a szocialista gazdasági környezet növekvő hatása, a gépesítés fejlődése és a mezőgazdasági kultúra általános növekedése, a falu demográfiai helyzetének megváltozása az új ötéves tervidőszakban tovább erősíti a szocialista átalakuláshoz szükséges előfeltételeket. Támogatni fogjuk ezt a tendenciát a nagy hozamú mezőgazdasági termelés anyagi bázisának fejlesztésével és azzal, hogy támogatásban részesítjük a parasztság csoportos gazdálkodásának különböző szervezeti formáit.

Kedvező feltételeket teremtünk az állami gazdaságok további fejlődéséhez. Az állami gazdaságoknak, melyek a munkatermelékenység és a terméshozam terén élen járnak, továbbra is tartaniuk kell az áru-termelés növelésének gyors ütemét, intenzív módon kell fejleszteniük a növénytermesztési és állattenyésztési módszereket, és az új ötéves terv időszakában 600–800 ezer hektár új földterületet kell művelés alá venniük.

A jövőben is kedvező feltételeket biztosítunk a termelőszövetkezetek fejlődéséhez; a termelőszövetkezeteknek a jól szervezett és magas hozamú gazdálkodás, a falusi szociális-jóléti kérdések mintaszerű megoldásának példaképeivé kell válniuk.

Számos vajdaságban – főként az ország nyugati és északi részén – a szocialista gazdálkodási formák a következő ötéves tervidőszakban döntő szerephez jutnak a mezőgazdaságban. Ebbe az irányba mutat a már megindult folyamatok természetes fejlődése.

1976–1980 folyamán meg kell erősíteni a mezőgazdasági körök szövetkezeteit, fokozni kell hatásukat a mezőgazdasági termelés növekedésére. A mezőgazdasági köröknek – a mezőgazdasági szolgáltatással együtt – egyre szélesebb körben kell támogatást nyújtaniuk a paraszti társulásoknak a föld jobb kihasználásában és a termelés észszerűsítésében. A mezőgazdasági köröknek támogatniuk kell az egyéni gazdaságokat a termelés szakosításában, az ehhez szükséges anyagi bázis megteremtésében, a mezőgazdasági kultúra és a falusi életszín-

vonat növelésében. Ezzel kapcsolatban tovább kell javítani a mezőgazdasági körök szövetkezeteinek ellátását mezőgazdasági gépekkel, fejleszteni kell a szövetkezetek és az egyéni gazdák, illetve a nagyközéleti tanácsai szervek együttműködésének szervezetét és formáit.

Mezőgazdasági politikánk kedvező feltételeket teremt az olyan egyéni gazdaságok fejlődéséhez, melyek állandóan növelik termelésüket, több évre szóló szerződéses rendszer és kooperáció útján kapcsolódnak az élelmiszergazdaság fejlesztési terveihez.

Tovább fejlesztjük és tökéletesítjük a több éves szerződések rendszerét, mely a parasztgazdaságok és a szocialista szektor közötti kapcsolat fontos formája.

A községi vezetők, a mezőgazdaságot ellátó intézmények és szervek elé azt a célt tűzzük, hogy gondoskodjanak a műszaki és technológiai fejlődés eredményeinek alkalmazásáról a mezőgazdasági termelésben, zökkenőmentesen szervezzék meg a mezőgazdasági termények szerződéses lekötését és felvásárlását, tervszerűen – a társadalmi szükségletekkel összhangban – osszák el a termelési eszközöket.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk a falusi termelési és társadalmi kezdeményezéseknek, támogatjuk azokat az akciókat, amelyek a falusi nők munkáját igyekeznek megkönnyíteni.

Tovább kell emelnünk a mezőgazdasági munka rangját. A mezőgazdaságban végbemenő átalakulások lendülete egyre nagyobb mértékben függ a fiatal gazdától, akik között nagy számban találjuk meg a Szocialista Falusi Ifjúsági Szövetség tagjait és aktivistáit. Politikánk célja, hogy a mezőgazdaság – az iparhoz hasonlóan – a társadalmi és anyagi előrelépés széles lehetőségeit biztosítsa a fiatal nemzedék számára.

Lakáskérdés

Az 1976–1980-as évek döntő fontosságú feladata az ipari fogyasztási cikkek termelésének gyors ütemű növelése, minőségük és korszerűségük javítása. A szóban forgó cikkeket gyártó iparba óriási – mintegy 250 milliárd zloty értékű – eszközöket ruháztunk be. Döntő fejlődésre került sor ennek az iparnak a korszerűsítésében; számos új technikai és technológiai megoldást alkalmaztunk. Csak a könnyűiparban a gépek több mint 50 százalékát cseréltük ki. Az előttünk álló ötéves tervidőszakban tehát a megnövekedett piaci követelményekkel össz-

hangban jelentősen növekedni fog az árutermelés, és erőteljesen fejlődnek a szolgáltatások.

Az 1976–1980-ra szóló terv a lakosság számára gyártott ipari termékek kínálatát 40 százalékkal, a lakossági szolgáltatások kínálatát 60 százalékkal növeli. A bútorgyártás 84 százalékkal, a villamosgépipari termékek gyártása közel 80, a vegyi cikkeké 60, az üveg- és háztartási kerámiaárué 58, a ruházati cikkek és a cipő, valamint más könnyűipari termékek gyártása 42 százalékkal emelkedik.

Ösztönözni fogjuk az iparcikkfogyasztás további növekedését – különösen olyan cikkekét, melyek egyben társadalmi és kulturális értékek hordozói, kellemessé teszik a pihenést, hozzájárulnak a családi élet gazdagodásához.

Mint már megállapítottam, egyik legfontosabb társadalmi gondunk továbbra is a lakáskérdés.

Az 1976–1980-ra szóló terv 1 525 000 új lakás átadását irányozza elő. Ez 400 000-rel több, mint 1971–1975-ben. A lengyel családok több mint egynegyedének lakáshelyzete tehát megjavul az új ötéves terv időszakában: ezek a családok önálló lakást kapnak, vagy csökken az egy lakásban lakók száma. Tovább javul a lakások színvonala, növekszik átlagos alapterületük, javul felszereltségük.

Az új ötéves tervidőszakban azonban nem tudunk minden lakásigényt kielégíteni. A lakásépítési program bővítésének lehetőségeit elsősorban az e program megvalósításában részt vevő iparágak színvonala korlátozza, bár ezek fejlesztésére igen nagy összegeket fordítunk.

E nehézségek ellenére az ipari és építőipari vállalatok jó munkája, az előkészítésben és a kivitelezésben alkalmazott anyagtakarékosság lehetőséget nyújt arra, hogy e társadalmilag fontos területen terveinket túlteljesítsük. Minden erőnkkel azon leszünk, hogy ez megtörténjék.

A lakásépítkezés fejlesztése nagymértékben függ a helyi tartalékok kihasználásától, a gazdálkodás hatékonyságának javulásától és a kevésbé anyagigényes technológiák alkalmazásától. Továbbra is nagy fontosságú kérdés a régi lakásállomány korszerűsítése. Támogatni fogjuk a családiház-építkezést. A társadalom jólétének növekedése magával hozza, hogy az emberek egyre többet akarnak és tudnak áldozni lakáshelyzetük megjavítására. Támogatni fogjuk ezeket a törekvéseket, megteremtjük a feltételeket ahhoz, hogy növekedjék a lakossági erőforrások aránya a lakásépítés fejlesztésében.

Azzal a kéréssel fordulunk az építőkhöz, az építőanyag-ipar dolgozóihoz, a mérnökökhöz és az építészekhez, a tudományos intézmények-

hez és a műszaki egyetemekhez: egyesítsük erőinket, fejlesszük a kezdeményezéseket, hogy ne csak teljes mértékben végrehajthassuk, de bővíthessük is a lakásépítési programot. Felszólítjuk az összes ipari üzem, különösen a lakásipar dolgozóit és vezetőit: mozgósítsuk e cél érdekében erőinket és eszközeinket. Legyen a lakásépítés ügye minde-
niütt elsőrendű fontosságú.

Egyre nagyobb jelentőségűvé válnak a társadalmi és kulturális élet helyes megszervezésének kérdései városainkban és lakótelepeinken. Fontos, hogy az új házakban és lakónegyedekben az emberek kényelmesen és kellemesen éljenek. E téren még sok a tennivaló – a városrendezési és építészeti megoldásoktól, a lakótelepi zöldterületek, a tisztaság és rend, a játszóterek biztosításától a tatarozásokig és a kisebb javításokig. Tág lehetőségek nyílnak itt a cselekvésre elsősorban a lakásépítő szövetkezetek és a házkezelőségek, valamint a helyi közigazgatási és lakótelepi önkormányzati szervek előtt.

Legyen a helyi hatóságok, valamennyi vajdasági, városi és községi pártszerv szívügye a lakóházak és lakótelepek magas színvonalának biztosítása, használatuk általános kultúrájának növelése.

Árpolitika

A társadalompolitika egyik fontos eszköze az árpolitika.

Államunk politikájának kimagasló és a társadalom által nagyra értékelt vonása, hogy a jelenlegi ötéves tervidőszakban befagyasztottuk az alapvető élelmiszerek árát. Ez nagy társadalmi előnyökkel járt. Minde-
nekelőtt meggyorsította az élelmiszerfogyasztás növekedését: e területen nálunk eddig nem tapasztalt fejlődést értünk el. Tisztában kell azonban lennünk azzal, milyen óriási nehézségeket kell leküzdenie ennek a politikának. A lakosság pénzjövedelmének gyors ütemű növekedése közepette egyes cikkek, különösen a hús iránti kereslet jóval meghaladja e kereslet kielégítésének a mezőgazdasági termelés növelésével biztosított lehetőségeit.

Minden körülményt mérlegelve, az 1976–1980-as ötéves tervben olyan árpolitikát fogunk folytatni, amely biztosítja a reálbérek növelésének lehető legkedvezőbb feltételeit.

Ez azt jelenti, hogy az árucikkek többségének változatlan marad az ára. Az árstabilitás fő tényezője a termelésnek a társadalmi munkatermelékenység növelése útján megvalósított önköltségcsökkentése lesz. E

területen jelentős tartalékokkal és lehetőségekkel rendelkezünk. Ezért tulajdonítunk olyan nagy fontosságot a gazdálkodás hatékonysága további növelésének.

Rugalmas politika keretei között elkerülhetetlenek azonban bizonyos árváltozások ott, ahol ezt a társadalmi-gazdasági körülmények megkövetelik. A konkrét áremeléseket többnyire tőlünk független tényezők teszik szükségessé. E tényezők közül első helyen a tőkés piaci inflációs áremelkedés hatása áll. 1974–1975-ben jelentősen megérez-tük ennek az áremelkedésnek a következményeit, különösen a kőolaj, gabona, takarmány, acél, bőr, étkezési zsír, valamint a gépek és berendezések árában.

E nehézségek korlátozásában jelentős része volt a KGST keretében folyó gazdasági együttműködésünknek és széles körben fejlődő árucserénknek.

Bizonyos áremeléseket a termelési költségek objektíve indokolt hosszú távú növekedése is szükségessé tehet. Jelentkezik ez egyrészt az ipari termelés egyes ágazataiban, másrészt a mezőgazdaságban – és nemcsak a mi országunkban.

Ami konkrét szándékainkat illeti, a jövő évet a jelenlegi árstruktúrával kezdjük. Az alapvető élelmiszerek árstruktúrájának kérdése azonban további elemzést igényel: elsősorban az általános gazdasági helyzetet és tartalékainkat kell számba venni. Ezt az elemzést a kormány-nak a jövő évben el kell végeznie, és a dolgozókkal folytatott konzultációk után elő kell terjesztenie a megfelelő javaslatokat. E javaslatoknak természetesen összhangban kell lenniük a párt alapvető társadalompolitikai célkitűzéseivel, de főként az új ötéves tervben előírányzott reálbér-emelkedést kell biztosítaniuk.

Bérek és szociális juttatások

Mint már mondtam, különösen nagy figyelmet fordítunk a legalacsonyabb jövedelmű családok – a sokgyermekes családok, nyugdíjasok és járadékosok – életkörülményeinek további javítására.

A legalacsonyabb bérek további emelését tervezzük. Következete-sen végrehajtjuk pártunk Központi Bizottsága XII. plénumának a nyugdíjak és járadékok emeléséről szóló határozatait. A nyugdíjak és járadékok emelését már 1974-ben megkezd-tük, és szakaszosan foly-tatjuk 1980-ig; ezzel tovább javítjuk a nyugdíj- és járadékszínvonalat.

Bővíteni fogjuk a nyugdíjasokról való gondoskodás egyéb formáit, és növeljük a szociális otthonok férőhelyeinek számát. 1980-ban a nyugdíjasok száma eléri a 4 milliót. Megteszünk tehát minden tőlünk telhetőt, hogy csökkentsük az aktív keresők és a nyugdíjasok életkörülményei, közéleti aktivitásuk lehetőségei közötti feszültségeket.

Az üzemek vezetőinek és az üzemi tanácsoknak szélesebb körben és jobban kell megszervezniük a dolgozók és családjaik üdülését és pihenését szolgáló üzemi szociális tevékenységet.

További fontos feladat, hogy kedvező feltételeket teremtsünk a dolgozók és családjaik pihenéséhez az újabban biztosított szabadnapokon. Az itt tapasztalható fogyatékokat sok bírálat érte: a kereskedelmet, a közlekedést, a szolgáltatásokat, valamint a turisztikai-üdülési bázist felkészületlenül érték a dolgozók új igényei. Az elkövetkező években ezen a területen jelentős előrehaladást kell elérni.

Ugyanakkor fontos, hogy a dolgozók szabad idejének növelésével párhuzamosan biztosítsuk a termelési eszközök maximális kihasználását. Ennek figyelembevételével a jövőben differenciálni kell a további munkaidő-csökkentés formáit. A további döntések meghozatala előtt ezt a kérdést alaposan meg kell vitatnunk, és a megfelelő javaslatokat a II. országos pártértekezlet elé kell terjesztenünk.

Államunk társadalompolitikájában fontos helyet kap továbbra is az egészségügyi ellátás és az egészségvédelem további fejlesztése. A most véget érő ötéves tervidőszakban e területen jelentős fejlődést értünk el. Megteremtettük a feltételeket ahhoz, hogy minőségileg új feladatokra vállalkozhassunk az egészségügyi ellátás terén. Arról van szó, hogy országunk lakosságának nemcsak betegség esetén kell segítséget nyújtani, hanem meg kell szervezni az állandó egészségügyi ellenőrzést is, fel kell használni az orvostudomány vívmányait és a rendelkezésre álló technikai eszközöket a betegségek elleni eredményesebb küzdelem céljaira. E célokra jóval nagyobb anyagi eszközöket fordítunk abban a mély meggyőződésben, hogy az egészségügyi ellátásnak ez a rendszere megfelel szocialista társadalmunk igényeinek.

Társadalompolitikánkon belül nagy súlyt helyezünk a családok megerősítésére, az anya- és gyermekgondozás megjavítására, a gyermekek és fiatalok lehető legjobb fejlődési körülményeinek biztosítására. Megfelel ez társadalmi szükségleteinknek és népünk fejlődési igényeinek.

Napirendre tűztük ezt a rendkívül fontos kérdést, és eltökélt szándékunk, hogy tovább folytatjuk ezt a politikát. Tisztában vagyunk azzal, hogy e téren még sok a tennivaló.

Fontos és sürgős feladat a gyermekélelmezési cikkek, gyermek- és ifjúsági ruházati cikkek, cipők, sportcikkek komplex gyártási programjának végrehajtása. E termelés mind mennyiségileg, mind minőségileg kívánnivalókat hagy maga után. Nagy figyelmet kívánunk fordítani a gyermekek és a fiatalok üdültetésének megszervezésére, a testnevelés, a tömegsport és a kulturális létesítmények hálózatának fejlesztésére.

Alkotó munkát végző humanista társadalmat építünk

Az 1971-től 1980-ig tartó időszak mindkét ötéves tervét egységes társadalmi-gazdasági koncepció, a szocialista építőmunka céljainak és módszereinek egységes rangsorolása jellemzi. A kongresszus elé terjesztett program megvalósítása annyit jelent, hogy ebben az évtizedben országunk a fejlődés új, minőségileg magasabb szintjére ér.

1980-ban nemzeti jövedelmünk 2,3-szer lesz nagyobb, mint 1970-ben, az ipari termelés 2,5-szeresére, a mezőgazdasági termelés másfélszeresére emelkedik. A népgazdaság állóalapját megduplázzuk, és gyökeresen korszerűsítjük.

Ebben az évtizedben minden eddiginél gyorsabb ütemben növekszik az életszínvonal. Közel háromszorosára nő a lakosság jövedelme, megduplázódik a fogyasztási alap. Az átlagos reálbér-növekedés ebben az időszakban mintegy 60 százalékos. Legalább 2 650 000 új lakást építünk. Megoldunk számos fontos szociális kérdést, hathatósan megjavítjuk a munka- és üdülési körülményeket és az egészségügyi ellátást.

A jelenlegi évtized az általános jólét növekedését, egyben az oktatásügy és a kultúra további fejlődését hozza magával. Megduplázódik a közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek száma.

A lengyel munkásosztály és népünk számos alkalommal bebizonyította, hogy hajlandó nehéz és nagyszabású feladatokra vállalkozni, hogy képes e feladatokat eredményesen végrehajtani. Az előttünk álló öt évre szóló program – a jelenlegihez hasonlóan – nyitva áll az új igények és fejlődési lehetőségek előtt. Meggyőződésünk, hogy ezt a programot valamennyi dolgozó – aktivitásával és kezdeményezéseivel, jó munkájával – új oldalakkal írja tele, új értékekkel gazdagítja és bővíti a végrehajtás során.

Feladataink lényegét legteljesebben a következő jelszó fejezi ki: „A szocialista építés további dinamikus fejlesztéséért, a munka minőség-

gének javításáért és az életszínvonal emeléséért.” Ez a jelszó átfogja egész politikai, társadalmi és gazdasági életünket, érvényes a termelésre és a fogyasztásra, a tudati szférára és az életmódra, az állami és a pártmunkára. Napirendre tűzi a szocialista társadalmi viszonyok fejlesztését és elmélyítését, mivel az életkörülmények jobb minősége csak a szocialista rendszer és a munka jobb minősége alapján biztosítható.

Alkotó munkát végző humanista társadalmat építünk, olyan társadalmat, amely megteremti a feltételeket az ember sokoldalú és harmonikus fejlődéséhez, anyagi sikereihez, politikai, társadalmi és kulturális aktivitásához.

Nem szükséges hangsúlyoznom, milyen nagy fontosságot tulajdonítunk a dolgozók anyagi életkörülményeinek. Tevékenységünkben központi helyet kap a gondoskodás az anyagi életkörülmények megjavításáról, a törődés a még tapasztalható fogyatékoságok kiküszöbölésével. De sekélyes politika lenne az, amely az ember sikerét kizárólag az anyagi jóléttel hozná kapcsolatba. Ahhoz, hogy az ember életét gazdagnak és teljesnek nevezhesse, jóval többre van szüksége. A társadalmi fejlődés magasabb szintjén egyre fontosabbak lesznek a társadalmi és kulturális viszonyok: az ország tudati fejlődése, a társadalmi igazságosság és létbiztonság tudata, a társadalmi kapcsolatok és a részvétel a nép életében, a betekintés lehetősége a tudományba és a kultúrába, az egészségügyi ellátás és a jó pihenési körülmények biztosítása, a természeti környezet védelme és átalakítása, valamint számos más kérdés.

A népi Lengyelország sokoldalú fejlődéséhez és a lengyelek erkölcsi megaláztatottságához szükséges értékek sorában kiemelkedő helyet foglal el az ország biztonsága, megalapozott nemzetközi tekintélye, szilárd szövetségi kapcsolatai és tiszteletet érdemlő részvétele a tartós béke létrehozásában, baráti és széles körű kapcsolatai más népekkel, részvétele az emberiség haladásának útját meghatározó szocialista közösségben.

A lengyelek és az egész lengyel nép e magasabb rendű törekvéseit csak a szocializmus válthatja – és váltja is fokozatosan – valóra.

Hazánk, a népi Lengyelország a szocialista fejlődés új, magasabb szakaszába, a fejlett szocialista társadalom építésének szakaszába lép. Ez a tény nagy távlatokat nyit, bővíti látókörünket.

Három évtized alatt országunkban végrehajtottuk a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet feladatainak többségét.

Államunk ma teljes mértékben szocialista jellegű állam, a hatalom a dolgozóké, a párt vezető szerepe megingathatatlan alapelv lett. A szocializmus gazdag tartalommal tölti meg a lengyel nép politikai tevékenységét.

Hosszú évek óta teljes mértékben uralkodnak a szocialista termelési viszonyok az iparban. Erősödnek a szocializmus pozíciói falun. Országos méretekben érvényesítjük a szocialista tervgazdálkodás elveit, fejlesztjük és tökéletesítjük őket.

Iparunkban a munkahelyek 90 százalékát a szocialista iparosítás és a népgazdaság rekonstrukciója során hoztuk létre, és a szocialista szektorban foglalkoztatott 11,7 millió dolgozóból közel 10 millió a népi Lengyelországban szerzett szakmát, és kezdte meg munkáját.

Egyre következetesebben érvényesítjük a szocialista társadalmi igazságosság elvét, terjesztjük a szocialista társadalmi tudatot.

Joggal állíthatjuk, hogy országunkban lényegében leraktuk a szocializmus alapjait, szilárdra tettük társadalmát és gazdaságát, politikai struktúráját. A mai Lengyelország azoknak az országoknak a sorába tartozik, ahol – Marx szavaival élve – a szocializmus már kiépítette tartós bázisát.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy már befejeződött az új rendszer kialakítása és fejlesztése. A kommunista formáció szocialista fázisa – mint Lenin hangsúlyozta – a történelmi átalakulások olyan hosszan tartó folyamata, amely számos szakaszból és átmeneti időszakból áll. S Lenin azt is hangsúlyozta, hogy figyelembe kell venni minden ilyen átmeneti szakasz sajátos feladatait.

A fejlett szocialista társadalom építése egy egész nemzedék programja mind az erőfeszítéseket, mind az átalakulás mélységét tekintve.

Gazdasági téren ez annyit jelent, hogy biztosítani kell a szocialista termelési viszonyok osztatlan uralmát városon és falun, meg kell teremteni a megfelelő anyagi-műszaki bázist, a tudományos-technikai forradalom vívmányait egyesíteni kell a szocializmus társadalmi értékeivel, állandóan növelni kell a munka termelékenységét, népszerűsíteni

ni kell a munkához való szocialista viszonyt, és egyre teljesebb mértékben kell kielégíteni a társadalmi szükségleteket.

Társadalmi téren a fejlett szocialista társadalom építése programjának tartalmaznia kell a társadalmi igazságosság mélyebb érvényesülését, a dolgozó osztályok és rétegek további közeledését egymáshoz, az egyén sokoldalú fejlődési lehetőségeinek megteremtését, a szociális szempontból homogén szocialista társadalom fokozatos kialakítását.

Politikai téren a fejlett szocialista társadalom építése annyit jelent, hogy a proletárdiktatúra állama fokozatosan átváltozik össznépi állammá, amely a munkásosztály vezetésével testesíti meg az egész nép akaratát és érdekeit. A néptömegek politikai aktivizálásában, kezdeményezőkézségük fokozásában egyre fontosabb szerephez jut a szocialista demokrácia fejlesztése és tökéletesítése.

Tudati és ideológiai téren a fejlett szocialista társadalom építése megkívánja a szocialista életmód kialakítását, a szocialista hazafiság, az állampolgári kötelességérzet és fegyelem elmélyítését és megszilárdítását, a szocialista elvek általánossá tételét az emberi kapcsolatokban, az emberek gondolkodásában és magatartásában, a szocialista kultúra felvirágoztatását. Az anyagi szükségletek kielégítésének párosulnia kell az ember szellemi szükségleteinek fejlődésével és állandó erkölcsi fejlődésével. A marxizmus-leninizmus, a munkásosztály forradalmi elmélete és ideológiája, a párt és az állam politikájának tudományos alapja egyre általánosabb érvénnyel fogja meghatározni közgondolkodásunk irányát.

Nemzetközi téren a fejlett szocialista társadalom építésének programja az országunkat a Szovjetunióval, valamint a szocialista államok közösségével összekötő internacionalista egység további megszilárdítását, a szocialista gazdasági integráció elmélyítését, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalommal való szolidaritás erősítését, valamint a haladás, a demokrácia és a szocializmus útjára lépő népekkel folytatott együttműködést jelenti. Ez a program egyben annyit jelent, hogy fejlesztjük az eltérő társadalmi rendszerű államokkal való békés egymás mellett élésre irányuló aktív politikánkat.

Amikor hozzáfogunk a fejlett szocialista társadalom építéséhez, gondolnunk kell arra, hogy bár a szocialista fejlődésben országunk általában messze előrehaladt, a társadalmi-gazdasági élet egyes területeinek fejlettségi színvonala nem azonos. Sok területen már az új szakaszra jellemző feladatok megoldásán dolgozunk, olyan feladatokon, melyekre egész országunk megérett. Más területeken – főként a mezőgazda-

ságban – még az előző időszak problémáinak megoldásánál tartunk. A szocialista társadalom egyes fejlődési szakaszait ugyanis nem választják el egymástól merev határok. Természetes, és teljes mértékben lehetséges, hogy megfelelő formák között a fejlődés magasabb szakaszaiban oldjuk meg az előző szakaszok egyes feladatait. Megkönnyíti ezt a társadalom nagyobb gazdasági potenciálja és magasabb szintű politikai érettsége, valamint – ami rendkívül fontos – a szocializmus számára kedvező nemzetközi erőviszonyok.

Amikor kitűzzük a fejlett szocialista társadalom építésének programját, a marxizmus–leninizmus tudományára támaszkodunk, a Szovjetunió Kommunista Pártjának rendkívül gazdag elméleti és gyakorlati tapasztalataiból merítünk – annak a pártnak tapasztalataiból, amely elsőnek érte el ezt a történelmi célt. Társadalomtudományainkra vár az a feladat, hogy behatóan elemezzék a fejlett szocialista társadalom építésének konkrét feltételeit a népi Lengyelországban, hogy a szovjet tudománnyal és a többi testvérország tudományával közösen továbbfejlesszék e folyamat elméletét.

A szocialista fejlődés általános törvényszerűségeinek egybehangolása országunk körülményeivel és igényeivel – ez a párt politikájának alapelve, stratégiájának fő irányelve. Ebben látjuk történelmi kötelességünket a nép és szocialista hazánk iránt.

Az állam, a társadalmi élet, az ideológia és a párt kérdései

Állam és társadalom

A pártunk programjában kitűzött célok elsősorban a népi állam közvetítésével valósulnak meg. A LEMP VI. kongresszusa felvázolta államunk megszilárdítása, funkcióinak és szervezeti felépítésének a fejlődés jelenlegi szakaszával való összehangolása programját. Ezt a programot eredményesen hajtottuk végre.

Mindenekelőtt az államhatalom és az államigazgatás olyan láncszemeit kívántuk erősíteni, amelyek közvetlenül a tömegek között tevékenykednek, és így különösen nagy hatással vannak a tömegek társadalmi és termelési kezdeményezéseinek fejlődésére, a szükségletek kielégítésére és az állampolgárok ügyeinek helyes intézésére.

E koncepció jegyében valósítottuk meg az ország új területi felosztását, amely megfelel a szocialista Lengyelország fejlettségi színvonalának és termelési potenciáljának. E területi felosztásnak egyben elő kell segítenie azt, hogy gyorsabban megszűnjenek az ország egyes körszeteinek gazdasági és kulturális fejlettségében még meglevő aránytalanságok.

A közigazgatási reform kedvező eredményekkel járt. Az új helyi hatóságok jól látják el feladataikat, jobban gazdálkodnak, egyre több kezdeményezéssel lépnek fel, és egyre eredményesebben működnek. De még sokat kell tenni annak érdekében, hogy megszilárdítsuk e szervezeti változásokat, és teljes mértékben felszínre hozzuk az általuk megteremtett lehetőségeket.

A fő feladat továbbra is a nagyközségek állandó erősítése, a községi tanácsokban foglalkoztatott káderek színvonalának emelése – annak biztosítása, hogy képesek legyenek a legmegfelelőbb módon érvényesíteni jogaikat és kötelességeiket. Állandóan gondoskodni kell a vajdaságok erősítéséről és a vajdasági hatóságok munkájának tökéletesítéséről is.

A reform és az új közigazgatási felosztás a pártvezetőségeket és -szervezeteket bonyolult és felelősségteljes politikai, személyi és szervezési feladatok elé állította. Sok ezer pártmunkás és állami dolgozó kapott új feladatokat és funkciókat. Sokan közülük kénytelenek voltak más területre átmenni. Meg kellett szervezni az új vajdasági párt-

bizottságokat és vajdasági hivatalokat, megerősíteni a nagyközségi és városi vezető szerveket. E nehéz feladatokat eredményesen és megfontoltan hajtottuk végre.

A tapasztalat bebizonyította, hogy helyes gyakorlat volt a vajdasági és megyei pártbizottságok első titkárait, számos községi párttitkárt tanácselnöknek kinevezni. Ez elősegíti a tanácsok tekintélyének megszilárdulását, élénkíti munkájukat, ugyanakkor megkönnyíti a párt számára, hogy vezető szerepét a tanácsokban érvényesítse.

Pártunk odaadó, eszmeileg szilárd, hozzáértő és ésszerűen gazdálkodó jó helyi pártmunkásokat nevelt. Most ez a gárda széles körű tevékenységi lehetőséghez jutott. Okkal lehetünk elégedettek munkájával, s azt nagyra értékeljük. Meggyőződésünk, hogy ez a gárda jól fogja ellátni növekvő feladatait és kötelességeit.

Úgy gondolom, osztják azt a véleményemet, hogy a VI. és VII. kongresszus közötti időszakban helyesen és eredményesen valósítottuk meg azt az elvet, hogy a párt vezet, a kormány kormányoz. Államunk irányító szervei eredményesen valósították meg a párt politikáját, az ország és a nép érdekében határozottan jártak el, és kezdeményezéseikkel jó eredményeket értek el.

A szemj és az államtanács, illetve a kormány teljes mértékben érvényesíti funkcióit és jogait. Ki kell hangsúlyozni azt az önállóságot és hatékonyságot, mellyel a kormány és az egyes tárcák a társadalmi-gazdasági feladatok végrehajtását irányítják. Jelentős előrehaladást értünk el az állami munkában. Ezt a fejlődést kell a jövőben tartósítanunk és elmélyítenünk.

Közelednek a szemj- és tanácsi választások. A választási kampány még szorosabb kapcsolatot teremt a népi hatalom és a társadalom között. Jó alkalom ez arra, hogy elgondolkozzunk azon, miként szolgáljuk a dolgozókat, növeljük a gazdálkodás hatékonyságát, mozgósítsuk a köz érdekében a társadalmi ötletek, energia és áldozatkészség tartalékait.

A VI. kongresszus fő irányelvével összhangban az elmúlt években feldolgoztuk az alkotmány szükséges változtatásainak előkészítését. E munka eredményeképpen megfogalmazhatjuk azt a következtetést, hogy a jelenlegi szakaszban e kötelező alaptörvénynek csupán legszükségesebb módosításaira kell szorítkoznunk; mindenekelőtt államunk szocialista jellegét és azokat a társadalmi-gazdasági, politikai változásokat kell érvényre juttatnunk benne, melyek a szocializmus építése során végbementek. Az alkotmány megváltoztatásával kapcsolatos ja-

vaslatokat a VII. kongresszus irányelvei ismertették. A kongresszus előtti vitában ezek a javaslatok jóváhagyást nyertek. Ha a kongresszus megerősíti ezt a véleményt, akkor a közeljövőben megfelelő jogi formát adhatunk e javaslatoknak, és a szejm ülészaka elé terjeszthetjük őket.

Minél bonyolultabb feladatokra vállalkozunk, minél több önállóságot és kezdeményezést igényelnek ezek a feladatok a tömegektől, annál következetesebben kell erősíteniünk és érvényesíteniünk a gyakorlatban a szocialista demokráciát.

Ez a demokrácia az alapan, azaz a termelési viszonyokban gyökerezik, aminek döntő jelentősége van a szocialista építés fejlődése szempontjából.

De ez a demokrácia egyben a felépítményben, a társadalmi és politikai életben is gyökerezik. Ez annyit jelent, hogy a dolgozók egyre nagyobb mértékben és egyre szélesebb körben kapcsolódnak be a közügyekről szóló döntések meghozatalába, a kollektív vállalkozások végrehajtásába, veszik ki részüket a felelősségből az ország fejlődéséért, a nemzet jövőjéért. Ez a részvétel és közös felelősség számos formában és területen valósul meg a két és fél millió lengyel párttag, a szövetséges politikai pártok, a képviseleti szervek, a szejm és a nemzeti tanácsok, a szakszervezetek, a szervezetkezetek és a dolgozók más tömegszervezetei, valamennyi önkormányzati forma tevékenysége révén.

Számunkra, a szocializmus építői számára a demokrácia elválaszthatatlan a fegyelemtől. A demokráciában látjuk a dolgozók tudása és tapasztalatai felhasználásának biztos útját. A fegyelemben látjuk a cselekvés hatékonyságának alapját. Állandóan erősíteniünk kell a demokrácia és a fegyelem, a jogok és kötelességek, az előjogok és kötelmek egységét mint a politikai és társadalmi élet megingathatatlan alapelvét.

Az utóbbi években a párt vezető szerepének megszilárdulása következtében a szocialista demokrácia formáit azzal gazdagítottuk, hogy a dolgozókkal megbeszéljük a legfontosabb társadalmi-gazdasági döntéseket. Ebben látjuk a beható és távolba látó ítéletalkotásnak, a hozott döntések helyességének egyik fontos feltételét.

Támogatjuk az ország és az egyes körzetek életében felmerülő fontos problémák széles körű megvitatását az ország szocialista fejlődésének közös platformján, tehát a közvélemény hangjának érvényesítését. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a társadalmi ellenőrzés fejlesztésének.

Pártunk a jövőben is támogatja a társadalmi szervezetek és önkor-

mányzatok fejlődését. A szocializmus lengyelországi építésében fontos szerepet kap a szakszervezeti mozgalom mint a dolgozók érdekképviselője, mint termelési erőfeszítéseik egyik szervezője, mint az állampolgári aktivitás és elkötelezettség iskolája. Minden okunk megvan arra, hogy pozitívan értékeljük a szakszervezeti mozgalom eredményeit. A szakszervezetek ma hatékonyabban látják el feladataikat, aktívan kiveszik részüket az össznépi erőfeszítésekből. Pártunk mindig törődni fog a szakszervezetek munkájának magas színvonalával, tekintélyükkel, a tömegekkel kialakított szoros kapcsolatukkal.

Pártunk tagjainak aktivitást kell tanúsítaniuk a társadalmi tevékenység valamennyi területén, gondoskodniuk kell az össznépi ügyek és érdekek elsőbbségéről, harcolniuk kell a partikuláris tendenciák ellen, törődniük kell azzal, hogy a munkásosztály és a dolgozók más rétegeinek érdekei megfelelő összhangban legyenek az egész nép és a szocialista állam érdekeivel.

A szocialista építés, a szocialista állam kategóriáiban való gondolkodás népünk társadalmi tudatának és politikai kultúrájának elválaszthatatlan vonása legyen. A lengyel nép hosszú történelmi korszakon át nélkülözte az állami függetlenséget, és a legnagyobb áldozatkészséggel harcolt érte. Társadalmi és politikai törekvéseit nem elégítette ki a két világháború közötti burzsoá-földbirtokos állam, ez az állam nem biztosította sem a társadalmi-gazdasági fejlődés, sem a külső biztonság feltételeit.

Csak a hősi felszabadító harcban és társadalmi forradalomban megszületett szocialista lengyel állam teremtette meg a nemzet számára a gyors ütemű fejlődés minden szempontból kedvező feltételeit. Megbízható, szocialista kapcsolatok rendszere útján tartósan biztosította Lengyelország függetlenségét és biztonságát. Mindannyiunknak, mindig, mindenütt örködnünk kell államunk létérdekein, erősíteniünk kell ezt az államot, meg kell akadályoznunk mindent, ami kárára lehetne, csökkentené erejét és tekintélyét. A szocialista állam a lengyel nép legfőbb java.

Védelmi szükségleteinknek megfelelően állandóan erősíteni fogjuk hadseregünket, a szocialista Lengyelország fegyveres erőit. A Lengyel Néphadsereg elismerésre méltó eredményeket mondhat magáénak, amelyeket egész népünk nagyra becsül. A jövőben tovább fejlődik mint hazánk határainak biztos őre és a szocialista védelmi szövetség – a Varsói Szerződés – biztos tagja, a Szovjet Hadsereg kipróbált fegyvertársa, egyben a hazafiság és állampolgári magatartás, a műszaki és

szervezési kultúra, az edzettség és fegyelem nagy iskolája, mint népünk anyagi, eszmei és szellemi értékeinek aktív alkotó részese.

Elismerés illeti a közrend megszilárdításáért, az állami és állampolgári érdekek védelméért, a szocialista törvényesség elveinek érvényesítéséért a rendőrség és az államigazgatási szervek, az ügyészi és igazságszolgáltatási szervek dolgozóit. Munkájuk a szocialista államrend és törvénytisztelet fontos tényezője.

Párt és társadalom

Pártunk a nép vezető ereje, mert azt a munkásosztályt képviseli, melynek szocialista eszményei és társadalmi törekvései a jelenlegi történelmi szakaszban az egész nép érdekeit fejezik ki.

A néphez fűződő kapcsolat és a nép bizalma a legfőbb érték pártunk számára, erejének fő forrása. E kapcsolat és bizalom jegyében formálódik a nép erkölcsi-politikai egysége, a párt által kitűzött célok megvalósításában tanúsított elkötelezettsége.

A VI. kongresszus programjának megvalósításával erősítjük kapcsolatainkat a munkásosztállyal, megszilárdítjuk a munkások helyzetét a pártban és az államban, a politikai és társadalmi életben.

A jövőben is fejlesztenünk kell a munkásosztály szocialista tudatát, növelnünk kell ideológiai színvonalát és politikai kultúráját. Mindenekelőtt azzal kell törődnünk, hogy a fiatal munkásnemzedék a nagyüzemi proletariátus élenjáró, eszmeileg megedződött legjobb erőinek példáján és magatartásán nevelődjék. A párt állandó feladatává kell tenni, hogy az egész társadalomban terjessze a munkáshagyományokat, a munkás-világszemléletet, a munkásságnak az állam és a nép ügyei iránt tanúsított magatartását. Ez a szocialista tudat formálásának egyik legfontosabb feltétele.

A párt politikájának változatlan törekvése a munkás-paraszt szövetség szilárdítása. A szocializmus építése új szakaszának feladatait végrehajtva formáljuk e szövetség – társadalmunk két alapvető dolgozó osztályának szövetsége – szocialista tartalmát. Ugyanakkor erősítjük azt a kapcsolatot, amely a munkásosztályt az értelmiséghez fűzi. A szocialista Lengyelország a tudás és a képzettség alkotó alkalmazásának hatalmas távlatait tárta fel az értelmiség előtt, s ennek megerősödtek kapcsolatai a párt és az állam politikájával, a szocializmus eszményeivel. A munkásosztály és az értelmiség szövetségében egy

történelmi feladat megvalósításának fő feltételét látjuk. Ez a feladat a tudományos-technikai forradalom vívmányainak egyesítése a szocializmus társadalmi értékeivel.

Lengyelország fejlesztési programjának végrehajtásában együttműködünk az Egyesült Parasztpárttal és a Demokrata Párttal, melyek elismerik pártunk vezető szerepét. Ez az együttműködés országunk politikai életének tartós vonása, jelentős tényezője a dolgozó rétegek összeforrásának a szocializmus építése érdekében.

Történelmileg sorsdöntő időszakban pártunk az egész nép pártja, vezető ereje lett. Ezt az össznépi küldetést a jövőben is rendületlenül teljesítjük, a hazáért végzett munkában egyesítünk minden lengyelt – párttagot és pártonkívülit, foglalkozásától, képzettségétől, társadalmi helyzetétől vagy a valláshoz való viszonyától függetlenül. Széles távlatokat nyitottunk meg a pártonkívüliek előtt az állami munkában és a közéleti tevékenységben való részvételhez. A pártonkívüliek és a párt egységének erősítése továbbra is politikánk megingathatatlan alapelve marad. Abból indulunk ki, hogy minden emberfő és minden kéz értékes Lengyelország számára, és az állampolgárok elbírálásának egyedüli mércéje munkájuk, eszmei és erkölcsi magatartásuk.

Fontos szerepet tölt be a Nemzeti Egységfront, amely a népi Lengyelország állampolgárainak legszélesebb tömegei, a társadalmi és szakmai szervezetek, a művészeti szövetségek, a társadalmilag haladó katolikus mozgalom, a szocializmus minden híve, valamennyi hazafi politikai és társadalmi aktivitása számára szolgáló fórum.

Hozzájuk fordulunk ma azzal a felhívással, szolgálják továbbra is együtt, teljes szívből hazánkat.

Szocialista eszmények

A szocializmusnak mint eszménynek és társadalmi gyakorlatnak gazdag, sokoldalú tartalma van.

A szocializmusnak fontos vonása a hazafiság. A hazaszeretetet népünk nagy áldozatokkal bizonyított, ismert jellemzője, amely mélyen gyökeret vert hagyományainkban. Ma ez szocialista hazánk szeretete, amely megváltoztatta a nép sorsát, méltó új életet teremtett számára, széles távlatokat nyitott meg előtte. Állandóan erősíteniünk kell a hazafiságnak ezt az értelmezését, ápolnunk kell a népi Lengyelország eredményei, pozíciója és fejlődése miatt érzett büszkeséget.

A szocializmus egyben internacionalizmus is. Az internacionalista szolidaritás érzése különösen közel áll a lengyel munkásosztályhoz, amelynek fiai Európa számos országában kivették részüket az osztályharcból, és amelyet a legerősebb internacionalista kötelék fűzött az orosz munkásosztályhoz. Az internacionalizmus nagy történelmi leckéje volt a hősi Szovjet Hadsereg felszabadító küldetése a lengyel területeken és a hitleri fasizmus elleni közös harcban született lengyel-szovjet fegyverbarátság. Ma a proletár internacionalizmus a nagy szovjet néphez, a szocialista közösség népeihez, a haladó erőkhöz fűződő mély osztály- és eszmei egységben fejeződik ki.

Amikor terjesztjük a lengyel társadalomban a szocializmus eszmé-
nyeit, állhatatosan törekszünk arra, hogy ezek az eszmények a gondolkodást és a szokásokat egyaránt áthassák, összességében határozzák meg az emberek magatartását, viselkedésüket a közéletben és a magánéletben.

A szocialista életmód, melynek alakítása és elterjesztése elsőrendű feladatunk, a szocialista termelési viszonyokból nő ki, és az emberi kapcsolatok valamennyi területén érvényesül: a munkahelyen és ott-hon, a hivatalban és az utcán, az emberi tevékenységet összefogó valamennyi szervezetben.

A szocialista életmód fontos vonása a mindennapi életben megnyilvánuló demokratizmus, tapintat és szerénység, az emberek iránti tisztelet, jóakarat és kölcsönös megértés, a jóban-rosszban egyaránt megmutatkozó emberi szolidaritás.

A szocialista életmód keretében elégíthető ki a kapcsolatteremtés mélyen emberi szükséglete. Ezért egyre erőteljesebben kell hangsúlyoznunk a konstruktív társadalmi kapcsolatok – a családi, nemzeti, internacionalista, az ember javát szolgáló, a szocialista humanizmus tartalmát feltáró kapcsolatok – jelentőségét.

A szocialista ember legértékesebb vonása a munka mély tisztelete. A jól végzett munka, mások munkájának és a munka gyümölcseinek megbecsülése a szocialista tudat elválaszthatatlan, integráns része. Nem vezet, nem is vezethet más út az egyén anyagi sikeréhez, nem lehet más alapja az erkölcsi elégedettségnek és a társadalmi presztízsnak, csak a nép, az állam és a szocializmus javára végzett egyéni munka és az abban szerzett érdemek.

Eszmei nevelőmunkánkban tehát kitartóan arra kell törekednünk, hogy olyan eszmei és kulturális példaképeket teremtsünk, olyan életcélokat, erkölcsi értékeket alakítsunk ki, melyek a társadalmi presztízst

kritériumaként szolgálnak. Ugyanígy ösztönöznünk kell a negatív jelenségek és felfogások, az aszociális önzés és számítás, a meg nem szolgált előnyök szerzése, az elődiség, valamint a társadalmi együttélés normái és törvényei mindennemű megsértésének elítélését. Ezek a jelenségek többnyire periférikusak, de minthogy rendszerünk lényegétől idegenek, súlyosan sértik a társadalmi igazságérzetet. Idegen osztálygyökereik vannak. Az államnak és a társadalomnak egyre eredményesebben fel kell venniük a harcot e jelenségek ellen, véget kell vetni az e téren tapasztalható elnéző szemléletnek.

Továbbra is gondoskodnunk kell ideológiai frontunk offenzív és harcos jellegének fokozásáról, mindenekelőtt pedig hatékonyságának növeléséről. Az ideológia terén aktív osztályellenfeleink vannak, akik részben itthon, részben – különösen – külföldön dolgoznak ellenünk. A kommunistaellenes erők nem hagyják el a porondot ellenállás nélkül. Politikai vereségük után kiélezik az ideológiai harcot, és igyekeznek eltorzítani a társadalmi tudatot. Támadásaikat ezek az erők elsősorban a valóságos szocializmus, államiságunk, demokráciánk elvei és a párt vezető szerepe ellen irányítják. Nacionalista és kozmopolita álláspontról támadják a szocialista országok internacionalista egységét, kivált a Szovjetunióval fenntartott szövetségünket. A szocializmus elleni ideológiai harcban a hagyományos reakciós és konzervatív irányzatok ma a revizionizmussal és a maoizmussal, a jobboldali és „baloldali” oportunizmussal egyesülnek. Ezért állandó éberségre és a párt egyre jobb ideológiai felfegyverzésére van szükség. Fontos, hogy minden kérdésben elvi, marxista–leninista álláspontra helyezkedjünk, időben tűzzük napirendre korunk fontos problémáit, behatóan, mélyen és offenzíven világosítsuk meg ezeket a problémákat. Ez az egész párt feladata, de megvalósításáért különösen nagy felelősség hárul az ideológiai front tudományos és propagandaszerveire.

Ifjúságpolitika

Az elmúlt öt évben végzett munkánk eredményei közül részletesebb megtárgyalást igényelnek az ifjúság kérdései.

Lengyelország szocialista fejlődése a társadalmi előrehaladás nagy távlatait nyitotta meg sok millió lengyel fiatal előtt. Az ifjúság egyre szélesebb körben élvezi a szocialista építés eredményeit, egyre több

fiatal kerül vezető beosztásba a gazdasági életben, a tudományban, a műszaki életben és a közigazgatásban. Ez törvényszerű.

Mindez megköveteli a párttól, hogy még többet foglalkozzék az ifjúsággal, még jobban készítse fel az ország gazdájaként ellátandó nehéz kötelességeire.

Mindez megköveteli az ifjúságtól, hogy művelje magát, tudatosítsa azokat a célokat, melyekre törekszünk, teljes mértékben kötelezze el magát a szocialista építés ügye mellett.

Pártunk büszke annak a fiatal nemzedéknek a képzettségére és társadalmi állásfoglalására, amely a népi Lengyelországban született és nevelkedett. Ennek a nemzedéknek a tagjai ma már családot alapítanak. Valamennyiünk kötelessége, hogy kedvező feltételeket teremtsünk a fiataloknak ahhoz, hogy jól folytathassák Lengyelország szocialista átalakításának nagy művét.

Az ifjúság sorsának irányításáért érzett felelősségben egész népünk osztozik. A Központi Bizottság VII. plénumán kidolgoztuk a fiatal nemzedék nevelésének széles körű programját. E program megvalósítása jó eredményekkel jár, és a jövőben tovább folytatódik. Ebben a munkában fontos szerepet kap az ifjúsági mozgalom, melyben pozitív változások történtek és fognak történni. A Lengyel Szocialista Ifjúsági Szövetségek Föderációja tömörítette a lengyel ifjúsági szervezeteket, szorosabb kapcsolatot alakít ki az egész ifjúsággal, egyre nagyobb hatással van az ifjúság magatartására.

Nagyra értékeljük a fiatal nemzedék részvételét az össznépi feladatok végrehajtásában. Azon vagyunk, hogy ez a részvétel egyre szélesebb legyen, hogy a fiatalok lelkesedése és energiája egyre teljesebben szolgálja az országot, alkotó nyugtalanságuk és ambícióik a haladás konstruktív erejévé váljanak.

Az utóbbi években az ifjúsági szervezetek – különösen a Szocialista Ifjúsági Szövetség – aktivistái egyre nagyobb számban lépnek be pártunkba. Ez örömünkre szolgál. Több nemzedékre méretezett munkára vállalkoztunk, e munka folytatását a fiatalokra ruházzuk át. A fiatalokra, a nép jövőjére gondolva építjük az új társadalmat.

Célunk, hogy az ismeretekhez és a kultúrához vezető út egyre szélesebb körben álljon nyitva mindenki előtt. Mindkét területen óriási eredményeket értünk el, de törekvéseink és igényeink még nagyobbak. Ezért intenzíven fejlesztjük, és a jövőben is fejleszteni fogjuk oktatási és képzési rendszerünket.

Kedvező feltételeket teremtünk a közoktatási rendszer reformjának

végrehajtásához. Nagyközségeink felében megalakultak a gyűjtőiskolák, melyek felszámolják a különbséget a városi és a falusi oktatás színvonala között, a továbbtanulás egyenlő lehetőségeit teremtik meg az ifjúság számára. Nőtt az iskola nevelő-gondozó szerepe. Azt akarjuk, hogy a tízéves általános középiskola, melynek bevezetését 1978-ban kezdjük meg, nyitva álljon minden új és alkotó kezdeményezés előtt, ami a fejlett szocialista társadalom építését szolgálja.

Minden erőnkkel támogatni fogjuk a Lengyel Harcer Szövetség nevelő tevékenységét, a gyermekek és az ifjúság körében végzett munkáját.

A párt a jövőben is megkülönböztetett gondot fordít a pedagógusok élet- és munkakörülményeire, hiszen az ő magatartásuktól és szakképzettségüktől függ a reform sikeres végrehajtása.

Az állam erőfeszítései tették lehetővé – a felsőfokú tanintézetek oktatói és a Lengyel Szocialista Diákszövetség tevékeny részvételével –, hogy jelentős lépést tegyünk előre a felsőoktatás fejlesztésében. Az utóbbi öt évben felsőoktatási intézményeink 276 000 szakembert képeztek ki. Ez felsőfokú végzettséggel rendelkező dolgozóinknak közel 40 százaléka.

1971–1975-ben csaknem megduplázódott a legmagasabb képzettségű főiskolai és egyetemi oktatók száma. Új felsőoktatási központok fejlődtek ki és szilárdultak meg. Kialakultak az oktatási-nevelési folyamat továbbfejlődésének alapjai, nőtt a felsőoktatási intézmények szerepe a tudományos kutatásokban.

Annak tudatában, hogy a felsőoktatási intézmények jelenlegi hálózata biztosítja az ország alapvető szükségleteinek kielégítését, minden erőnkkel a felsőoktatási intézmények megszilárdításán és minőségi fejlesztésén kell munkálkodnunk. Ennek érdekében 1976–1980-ban meg kell oldani a felsőoktatás anyagi bázisának és felszereltségének számos problémáját, valamint tovább kell fejleszteni az oktató és a tudományos munkát.

Fontos feladat a felsőoktatási intézmények eszmei-nevelő munkája színvonalának emelése. Ez megköveteli az egyetemi és főiskolai oktatók teljes elkötelezettségét és a diákság nagyobb aktivitását. A készenlét szocialista hazánk szolgálatára, az eszmei szilárdság, a tudásszomj, az önmagukkal és társaikkal szemben támasztott magas követelmények, a társadalmi felelősségérzet – e vonások jellemezzék a lengyel diákságot.

Az ország és a társadalom fejlődésének hatalmas lendítő ereje a kulturális alkotómunka. Ez az eszmei és erkölcsi motiváció egyik alapvető hordozója, az egyén és a közösség, az egész társadalom magatartásának és nézeteinek egyik meghatározója. Ezért támogatni fogjuk a művészileg értékes, a lengyel kultúrát szocialista és hazafias tartalommal gazdagító alkotásokat.

Nagyra értékeljük azt a jó légkört, amely az utóbbi években a művészi körökben kialakult. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a párt politikáját a lengyel művészek továbbra is teljes megértéssel és együttműködési készséggel fogadják társadalmi kötelességeik teljesítésében. A nagy nemzeti alkotások valamennyi – ma is élő – hagyománya a társadalom szolgálatának eszméjéből nőtt ki. E hagyományok folytatása a kulturális alkotóktól a nemzet szolgálatát kívánja a fejlődés mai és holnapi szocialista szakaszában. Kulturális politikánk, a művészi körökkel kialakított kapcsolataink és minden e téren tett intézkedésünk ezt a magatartást fogja elősegíteni.

A marxizmus–leninizmus pártunk politikájának és ideológiájának tudományos alapja. Erre az alapra helyezzük társadalmunk fejlődésének programozását, minden döntésünket és egész gyakorlati tevékenységünket. Ezért a lehető legnagyobb mértékben érdekeltek vagyunk a dialektikus és történelmi materializmus tanításain alapuló társadalomtudományok és humán tudományok fejlődésében.

Ezek a tudományok fontos szerepet játszanak a társadalmi tudat kialakításában, és a két rendszer ideológiai harcának színterei. A társadalomtudományok fontos feladata a tudományos világnézet ápolása, a szocialista értékrend terjesztése, a nemzet történelmi és mai önismertetének formálása, új eszmei távlatok feltárása, társadalmunk egyre növekvő ismereti, intellektuális és eszmei igényeinek kielégítése.

A párt politikája támogatja a lengyel humán és társadalomtudományok alkotó fejlődését, erősíti marxista–leninista jellegüket. Ugyanakkor a párt a tudósoktól elvárja, hogy több kezdeményezést tegyenek, vállalkozzanak az elmélet és a gyakorlat fontos kérdéseinek kutatására, vegyenek részt e kérdések megoldásában.

Egyik fontos feladatunk az ideológiai front valamennyi láncszemének állandó erősítése. A legnagyobb szerephez itt természetesen a sajtó, a rádió és a televízió munkájának további tökéletesítése, az újságírók ideológiai színvonalának és szakmai tudásának emelése jut. A tö-

megtájékoztatói eszközök jelentős eredményeket értek el, és munkájukat pozitívan értékelhetjük. Eredményesen népszerűsítik a párt irányvonalát és a szocialista építés eredményeit, utat törnek az újító irányzatok számára, fontos szerepet játszanak az elmaradottság és a szocializmussal ellentétes jelenségek elleni harcban.

De nem állhatunk meg az eddig elért eredményeknél. Tovább kell erősíteni a tömegtájékoztatói eszközök eszmei pártirányítását, növelni kell politikai harcosságukat és felelősségérzetüket. Meggyőződésünk, hogy a lengyel újságírók egyre nagyobb részt vállalnak a szocialista építés feladatainak végrehajtásából.

Pártélet

A két kongresszus közötti időszakban jelentős munkát fejtettünk ki a párt erejének növelése terén. Ma a párt szava az eddiginél teljesebb mértékben fejezi ki a párttagok, pártszervezetek és pártvezetőségek egységét, a párt munkáját cselekvő szándék, állhatatosság és kitartás, magas eszmei és erkölcsi színvonal jellemzi.

A hetvenes évek második felében a következő feladatot kell valamennyi párttagnak maga elé tűznie: még nagyobb elkötelezettség és harckészség, teljes azonosulás a párt politikájával szóban és tettekben, aktivitás a pártunkkívüliek között folytatott munkában.

A VI. és VII. kongresszus közötti időszak tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a LEMP szervezeti szabályzata megfelel a párt tevékenysége és fejlődése igényeinek, csupán kisebb változtatásokra van szükség.

Javasoljuk, hogy tegyünk eleget annak az igénynek, amely már a VI. kongresszust megelőző vitában hangot kapott, és a VII. kongresszus előtt ismét felmerült: hosszabbítsuk meg öt évre a párt kongresszusai közötti időszakot. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy összehangoljuk a pártkongresszusok összehívásának időpontját a társadalmi és gazdasági élet ritmusával, megkönnyíti a kongresszusokon az egymást követő ötéves tervek feladatainak áttekintését.

Be kell iktatni a szervezeti szabályzatba azokat a változtatásokat is, melyek a KB VI. és XVII. plénuma határozatainak eredményeképpen a párt szervezeti felépítésének átalakításával kapcsolatosak, továbbá hangsúlyozni kell a helyi pártszervek szerepét és helyzetét, felelősségüket a pártmunka irányításáért.

Általánosítani kell az utóbbi négy év tapasztalatait, ki kell hangsúlyozni a kommunistáknak azt a kötelességét, hogy minden helyzetben és minden területen élen kell járniuk.

Pártunk ereje és harckészsége, eszmei-politikai egysége és jó működése, a marxizmus–leninizmus elvei iránti töretlen hűség optimizmussal tölt el bennünket, amikor a jövő felé tekintünk. A Lengyel Egyesült Munkáspárt – akárcsak eddig – a jövőben is eleget tesz a nép elvárásainak.

A szocializmus erőinek fejlődése, a béke megszilárdulása Európában és az egész világon

A most véget érő ötéves időszak rendkívül fontos és eredményes szakasz volt a szocialista államok közösségének fejlődésében, eszmei és politikai egységük megszilárdulásában, a nemzetközi fórumokon következetesen érvényesített békepolitikájuk megvalósulásában, a szocializmus erőinek megerősödésében, az európai és a világbéke megszilárdulásában.

Lengyel–szovjet kapcsolatok

A fejlődés fő hajtóereje Lenin pártja: a Szovjetunió Kommunista Pártja, a nemzetközi kommunista mozgalom vezető ereje, valamint a Szovjetunió: a szocializmus és a béke erőinek fő támasza.

Nagy és ösztönző szerepet töltött be az SZKP XXIV. kongresszusa. Feltárta a kommunizmus építésének széles távlatait a Szovjetunióban, és ezzel igen nagy hatással volt az egész szocialista közösség fejlődésére. Felvázolta a társadalmi szükségletek mind szélesebb körű kielégítésére irányuló, a szocializmus jelenlegi fejlődési szakaszának lényegét kifejező társadalmi-gazdasági stratégiát.

Mély meglelégedéssel állapítjuk meg, hogy az elmúlt öt esztendőben különösen dinamikusan fejlődtek a lengyel–szovjet kapcsolatok. Testvéri együttműködésünk az élet minden területén szorosabb lett. Örülünk az öt évre szóló gazdasági egyezmény egy évvel korábbi végrehajtásának, az árucere-forgalom nagyarányú növekedésének és a nagyobb méretekben kibontakozó ipari kooperációnak. A gazdasági együttműködés továbbfejlesztésének még szélesebb körű programját alakítottuk ki közösen az új ötéves tervidőszakra.

Megelégedésünkre szolgál a minden eddiginél szélesebb körű kulturális együttműködés. Örülünk annak, hogy a tudomány számos területén egyre szorosabb együttműködés alakul ki, örülünk mindennek, ami a két baráti nép további közeledését szolgálja.

A Szovjetunióval fenntartott testvéri kapcsolatok alapvető jelentőségűek népünk és szocialista hazánk számára.

Pártunk forró és szívből jövő jókívánságait fejezi ki a szovjet kommunistáknak a kommunizmus és a béke építésében elért nagy sikereikhez, melyekkel pártjuk XXV. kongresszusát köszöntik. Meggyőződésünk, hogy ennek a kongresszusnak kimagaszló jelentősége lesz a Szovjetunió, a szocialista közösség, a béke és a haladás erői számára!

Leonyid Brezsnyev elvtárs! Kérem, tolmácsolja testvéri üdvözlőnk a szovjet kommunistáknak, tolmácsolja a szovjet népnek a lengyel nép legjobb kívánságait. Az a barátság, szövetség és együttműködés, amely a történelem sorsdöntő pillanatában egymáshoz kötött bennünket, szilárd és megbonthatatlan.

Lengyelország és a szocialista közösség

A szocialista és kommunista építés jelenlegi szakaszának objektív törvényszerűsége, hogy tovább kell mélyíteni a KGST-tagországok gazdasági integrációját.

Lengyelország támogatja e folyamat továbbfejlesztését, a mind szélesebb körű áttérést az együttműködés magasabb formáira. Azt a célt tűztük magunk elé, hogy ebben az évtizedben legalább három és félszeresére növeljük árucseré-forgalmunkat a KGST-tagországokkal. Ezt a feladatot sikerrel hajtjuk végre. Célul tűztük ki azt is, hogy növeljük az ipari kooperáció arányát a kölcsönös gazdasági kapcsolatokban. Ezen a területen is jelentős előrehaladás tapasztalható. Arra törekszünk, hogy növeljük Lengyelország részvételét a szocialista közösség fejlesztésében, sokoldalúan mélyítsük el gazdasági kapcsolatainkat a szocialista országokkal.

Örömünkre szolgál, hogy állandóan fejlődik az együttműködés déli szomszédunkkal, a Csehszlovák Szocialista Köztársasággal. Ez az együttműködés valamennyi területen eredményesen alakul. Örülünk a Német Demokratikus Köztársasággal folytatott együttműködésünk gyümölcsöző és sokoldalú fejlődésének. Az Odera–Neisse-határ megnyitása – az ebből adódó lehetőséggel országaink állampolgárai eddig 45 millió esetben éltek – új, kézzelfogható bizonyítéka annak a fordulatnak, melyet a népi Lengyelország és az NDK a lengyel–német kapcsolatok történetében végrehajtott.

Elégedettek vagyunk a Bolgár Népköztársasággal és a Magyar Népköztársasággal, a Román Szocialista Köztársasággal, a Mongol Nép-

köztársasággal, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársasággal folytatott baráti együttműködésünk sikeres fejlődésével.

Kongresszusunk forró üdvözlét küldi a kubai népnek és a kubai kommunistáknak, akik néhány nap múlva tartják meg pártjuk I. kongresszusát.

Testvéri jókívánságainkat küldjük a hős vietnami elvtársaknak: sok sikert kívánunk szabad szocialista hazájuk egyesítéséhez és újjáépítéséhez.

Legjobb kívánságainkat küldjük a koreai elvtársaknak is.

A szocialista államok sikeres fejlődése, barátságuk, együttműködésük és eszmei egységük elmélyítése közös ügyünk – a szocializmus és a béke – sikerének alapvető feltétele.

Kapcsolataink szocialista rendszerének és erejének, főként a Varsói Szerződés védelmi képességének köszönhetjük, hogy biztonságban fejleszthetjük a békés szocialista építőmunkát.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt mindent elkövet annak érdekében, hogy sokoldalúan mélyítse el testvéri együttműködését a szocialista országokkal. A jövőben is támogatni fogjuk azokat az országokat, melyek a fejlődés nem kapitalista útjára léptek.

Szocialista hazánkat, népünk jólétét közösségünk erejének, a szocialista népek sikereinek jegyében építjük. A Lengyelországot átalakító alkotó nemzeti erőfeszítés hozzájárul a szocialista közösség együttes eredményeihez, a szocializmus nagy ügyét szolgálja.

A békés egymás mellett élés politikája

Az elmúlt öt év minden eddiginél nagyobb előrehaladást hozott a tartós európai és világbéke megteremtésében. Ez jelentkezett a hidegháború felszámolásában és az enyhülési folyamat fejlődésében, ami megkönnyíti az eltérő társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése elveinek átültetését a gyakorlatba.

Alapul szolgálnak ehhez a szocializmus és a béke javára alakuló erőviszonyok. Mindez a Szovjetunió és a szocialista közösség ereje növekedésének, annak a békepolitikának köszönhető, melyben fontos szerepet játszott az SZKP XXIV. kongresszusán elfogadott békeprogram.

Lengyelország aktívan kivette a részét a közös politika végrehajtásából. Egész nemzetközi tevékenységünk, a más államok vezetőivel ki-

alakított számos kapcsolatunk ezt a célt szolgálja. Az utóbbi években tevékenységünk egyre eredményesebb, ami egyrészt a nemzetközi helyzet kedvező alakulásának, másrészt országunk növekvő nemzetközi tekintélyének köszönhető.

A szocialista közösség békepolitikáját és számos konstruktív kezdeményezését egyre aktívabban támogatja tevékenységével a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom. Magukévá teszik ezt az irányvonalat a világ haladó és békeszerető erői is. Hitet tesznek mellette a népek.

A nemzetközi kapcsolatok alakulásában e pozitív fordulat fontos tényezői a tőkésországok reálisan gondolkodó politikai körei. Értékeljük szerepüket az enyhülési folyamatban.

Az enyhülés irányába tett fordulat legmeggyőzőbb és legfontosabb kifejezője az európai biztonsági és együttműködési értekezlet összehívása és teljes sikere.

Az értekezlet határozatainak nagy jelentősége abban áll, hogy egyértelműen rögzítik annak a politikai és területi status quónak az érintetlenségét és véglegességét, amely Európában a hitleri harmadik birodalmon aratott győzelem, a történelmi jelentőségű potsdami döntések és a háború utáni fejlődés eredményeképpen alakult ki. Az összes korábbi szerződést és egyezményt követően, az utóbbi években a szocialista országok és a Német Szövetségi Köztársaság között megkötött szerződések után harminchárom európai állam, valamint az Egyesült Államok és Kanada látta el aláírásával a kontinensünk háború utáni határaitól kialakult térképét.

Aláírva a helsinki értekezlet záróokmányát, a Lengyel Népköztársaság nevében kifejeztem a záróokmányban levő alapelvek és határozatok teljes támogatásának és végrehajtásának szándékát. A Lengyel Népköztársaság szjejmje a kormány javaslatára külön határozatban erősítette meg ezt a szándékot. E határozatok megvalósításán fogunk dolgozni, szoros együttműködésben a többi szocialista országgal.

Örülünk kapcsolataink alakulásának Franciaországgal. A két nép hagyományos barátságának alapján bővítjük kölcsönösen előnyös együttműködésünket. Elégedettek vagyunk azzal az előrehaladással is, amely az utóbbi években az Egyesült Államokhoz fűződő kapcsolatunkat jellemzi, és ezt a pozitív irányvonalat kívánjuk folytatni. Következésképpen munkálkodunk balti-tengeri északi szomszédainkhoz fűződő baráti kapcsolataink elmélyítésén. Tovább fejlődik kölcsönösen

előnyös együttműködésünk Ausztriával, Belgiummal, Olaszországgal, Nagy-Britanniával és más nyugat-európai országokkal.

A portugáliai antifasiszta forradalom győzelme lehetővé tette a kapcsolatok felvételét ezzel az országgal. Teljes szívünkben kívánjuk, hogy a portugál nép tegye tartóssá a demokratikus, haladó változásokat és a köztársaság megszilárdulását.

A Helsinkiben az értekezlet határozatainak szellemében egyeztetett és októberben Varsóban aláírt lengyel–nyugatnémet egyezmények alapul szolgálnak kölcsönös kapcsolataink további normalizálásához. Úgy gondoljuk, hogy az NSZK-ban egyre inkább megértik ezeknek az egyezményeknek a jelentőségét mindkét állam és az általános enyhülés érdekében.

Európában a jövőt a béke erői képviselik. Kontinensünk népei nem kívánnak visszatérni a gyűlölködés, a konfliktusok és háborúk korához. Ez állandó éberséget követel, és megkívánja, hogy engesztelhetetlenek legyünk a reakciós, hidegháborús és militarista erőkkkel szemben. Országunkban mindent megteszünk annak érdekében, hogy az Európában nehezen megszerzett és harminc éve fennálló béke állandósuljon. Közös álláspontja ez a legvéresebb háború veteránjainak és azoknak a nemzedékeknek, melyek már békében nőttek fel.

A nemzetközi légkör enyhüléséért

Külpolitikánkban abból indulunk ki, hogy korunkban a béke oszthatatlan. Ezért szilárd támogatásunkban részesítettük a vietnami nép igazságos harcát és azokat az erőfeszítéseit, melyek véget vetettek ennek a háborúnak. E célt szolgálta egyebek között az indokínai nemzetközi békebizottságokban kifejtett több mint húszéves tevékenységünk. A lengyel hadsereg katonái részt vesznek az ENSZ ideiglenes békefenntartó erőinek tevékenységében annak érdekében, hogy fel lehessen számolni a közel-keleti agresszió következményeit, tartós megoldást lehessen találni a közel-keleti konfliktusokra az övezetben élő valamennyi nép – köztük a palesztinai arab nép – jogainak és biztonsági érdekeinek elismerésével. Mindenütt, ahol erre szükség és lehetőség van, támogatni fogjuk a feszültségi gócok megszüntetésére, a népek közötti béke tartóssá tételére irányuló törekvéseket.

Ismerjük korunk nagy problémáit, és tisztában vagyunk azzal, hogy e problémák sikeres megoldása valamennyi nép egyre szélesebb körű

együttműködését igényli. E sikerhez az út az enyhülési folyamaton, a biztonság és a béke megszilárdításán, az imperializmussal és a reakcióval szembeni határozott ellenálláson át vezet. Nem szolgálja a béke és a haladás ügyét a maoista kínai vezetők szakadár, sovinszta politikája. Határozottan szembehelyezkedünk ezzel a politikával, amely elentétes a szocializmus érdekeivel, népünk érdekeivel.

Azt akarjuk, hogy a politikai enyhülést katonai enyhülés kövesse. Ezért nagy jelentőséget tulajdonítunk – különösen kontinensünk szempontjából – a közép-európai fegyveres erők és fegyverzet csökkentésével kapcsolatos bécsi tárgyalásoknak. Ezért tartjuk különösen fontosnak és jelentősnek a hadászati fegyverrendszerek további korlátozásáról folytatott szovjet–amerikai tárgyalásokat. És ezért van óriási jelentősége valamennyi nép számára annak, hogy megvalósuljon a le szerelési világértékeztlet összehívásával kapcsolatos szovjet kezdeményezés.

A párt nemzetközi kapcsolatai

Pártunk eddigi hagyományai, a többi marxista–leninista párthoz fűződő kapcsolatainak tudata és legmélyebb meggyőződése diktálja, hogy döntő jelentőséget tulajdonítson a kommunisták világméretű egységének és együttműködésének.

Kezdetől fogva részt veszünk az európai kommunista és munkáspártok értekezletének előkészítésében. Meggyőződésünk, hogy az értekezlet sikerére kedvezőek a kilátások.

Az utóbbi években a kommunista pártok számos regionális találkozására került sor. E találkozókra kifejezésre jutott az az óhaj, hogy hívják össze mozgalmunk új, világméretű tanácskozását. Pártunk támogatja ezt.

Osztjuk a többi testvérpárt álláspontját a szocialistákkal, a szociáldemokratákkal és más demokratikus erőkkel folytatott együttműködés kérdésében. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a kommunista pártok és a haladó mozgalmak, valamint a nemzeti felszabadító csoportok közötti együttműködésnek. Az utóbbi években számos ilyen párttal és csoporttal jó, kölcsönösen előnyös kapcsolatokat alakítottunk ki. E kapcsolatokat a jövőben is fejleszteni kívánjuk, különösen a biztonság erősítése és a békés együttműködés bővítése kérdéseiben.

A népek a haladás és a béke világában kívánnak élni. Egy ilyen világ létrehozásához a szocialista Lengyelország a jövőben is minden erejével hozzájárul!

Küldött elvtársak! Tisztelt vendégeink!

Az a program, melyet a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága a kongresszus elé terjeszt, az öt éve megkezdett politika folytatásának és alkotó továbbfejlesztésének programja. Ez a politika a gyakorlatban állta meg a helyét. Lehetővé tette a súlyos nehézségek leküzdését. Meggyorsította az ország fejlődését és a dolgozók életszínvonalának emelését. Megszilárdította a szocialista termelési viszonyokat és a szocialista államot. Elmélyítette a lengyel nép hazafias egységét.

Helyes utat választottunk, és ezen az úton kell továbbra is haladnunk kitartóan és következetesen. Ez az út a termelőerők magas színvonalán álló, általános jólétet biztosító, igazságos, humanista társadalmi viszonyokra épülő és gazdag kultúrával rendelkező fejlett szocialista társadalom felépítéséhez vezet. A munka- és életkörülmények minőségének emelésével egyre teljesebben váltjuk valóra a lengyel nők és férfiak, egész népünk vágyait. Történelmi örökségünket felhasználva, legjobb forradalmi és haladó hagyományainkat ápolva olyan társadalmat építünk, amely nyitva áll a szocialista jelenben és jövőben keletkező értékek előtt. Népünk az őt megillető helyet fogja elfoglalni a világot átalakító haladó és békeszerető erők között, a szocialista országok testvéri családjában.

Az utóbbi évek alkotó tapasztalatai, a kongresszus előtti vita gazdag eredményei birtokában világosan látjuk céljainkat. A párt akaratát és bölcsességét képviseljük.

Mindezek alapján hozza meg kongresszusunk határozatait. Meggyőződésem, hogy ezek olyan határozatok lesznek, melyek méltók népünk igényeihez, törekvéseihez és ambícióihoz, Lengyelország erejét és jólétét építik tovább, a szocializmus ügyének győzelmét fogják szolgálni!

Kádár Jánosnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága első titkárának felszólalása

Kedves elvtársak!

Mindenekelőtt őszintén megköszönöm a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának és küldöttségünk tagjainak a nevében a meghívást. Átadom önöknek, a Lengyel Egyesült Munkáspárt VII. kongresszusa küldötteinek, a lengyel kommunistáknak, a testvéri lengyel népnek a magyar kommunisták, a szocializmust építő magyar nép forró üdvözlétét és szívből jövő, legjobb kívánságait.

Pártunk, a magyar nép ismeri és nagyra értékeli azokat a hatalmas eredményeket, amelyeket a lengyel dolgozó nép a szocialista építés minden területén elért. Lengyel elvtársaink most jogos büszkeséggel vonhatják meg a pártjuk VI. kongresszusán meghatározott feladatok megoldása érdekében öt éven át végzett nagy munka mérlegét. A Lengyel Népköztársaságban a szocialista építőmunka eredményei, a nép-gazdaság fejlesztése, a kulturális fejlődés, az életszínvonal emelése tekintetében egyaránt messze meghaladták az előirányzatot. Ennek legfontosabb mutatója, hogy öt év alatt a nemzeti jövedelem a tervezett 38–39 százalékkal szemben 62 százalékkal növekedett.

Ilyen kiemelkedő eredményekre csak a kapitalizmus igája alól felszabadult nép alkotó ereje, csak a szocialista rendszer képes. Mindez bizonyítja, hogy a marxizmus-leninizmus elveitől vezérelt Lengyel Egyesült Munkáspárt, annak Központi Bizottsága, élén Edward Gierrek elvtárssal, a lengyel nép kiváló fiával, a nemzetközi kommunista mozgalom nagyszerű harcosával, méltóan betölti vezető szerepét, igaz,

jó úton halad, és a dolgozó tömegekkel, a néppel egységben összefor-
va dolgozik. Kongresszusuk, az eddigi eredményekre támaszkodva, biz-
tonsággal jelölheti ki a fejlett szocialista társadalom építésének újabb
két évtizedre szóló programját. Mi, magyarok, szívből gratulálunk len-
gyel elvtársainknak az elért eredményekhez, és teljes sikert kívánunk
dicső pártjuk VII. kongresszusának.

Néhány szót szólnék a mi dolgainkról. A Magyar Népköztársaság fej-
lődése immár közel húsz éve töretlen, ez alatt az időszak alatt befe-
jeztük a szocialista társadalom alapjainak lerakását, jelentős eredmé-
nyek születtek a népgazdaság, a kultúra és a dolgozók életszínvonalá-
nak fejlesztésében. A Magyar Szocialista Munkáspárt ez év márciu-
sában megtartott XI. kongresszusa joggal állapíthatta meg, hogy ha-
zánkban a politikai helyzet szilárd, érvényesül a párt, a munkásosztály
vezető szerepe, s eredményesen folyik a szocialista építőmunka minden
területen. Kongresszusunk kijelölte a fejlett szocialista társadalom épí-
tésének soros feladatait. Pártunk új programnyilatkozatában felvázol-
ta a legközelebbi 15–20 év távlatait, azt az utat, amelyen haladva a
fejlődés magasabb fokát érjük el, közelebb jutunk végső célunkhoz, a
kommunizmushoz.

A pártunk XI. kongresszusán kitűzött feladatok megoldása megkez-
dődött. Erőinket a népgazdasági feladatok megoldására összpontosít-
juk. Január elsején megkezdődik az új, az V. ötéves terv végrehajtása,
amelynek irányelveit Központi Bizottságunk már jóváhagyta. Mun-
kánkban még vannak gyengeségei, gondjaink is vannak, különösen a
reánk nézve hátrányos világpiaci árváltozások miatt, de további fejlő-
désünk feltételei adóttak. A magyar népgazdaság alapjai szilárdak, a
munkásosztály, a nép a szocialista célokban egységes, és támaszkodha-
tunk a Szovjetunióval, a Lengyel Népköztársasággal, a KGST többi
országával fennálló gazdasági együttműködésben, a kibontakozó szo-
cialista gazdasági integrációban rejlő hatalmas erőforrásokra. Biztosít-
hatjuk lengyel barátainkat, nemzetközi osztálytestvéreinket, hogy a
Magyar Népköztársaság szilárd léptekkel halad tovább előre a szocia-
lista építés útján, és a szocialista közösség tagjaként a jövőben is ott
lesz azok között, akik a haladás és a béke ügyét védik.

A lengyel és a magyar népet a szabadságért és függetlenségért ví-
vott évszázados harcok közös emlékei fűzik össze. Barátságunk új tar-
talmat kapott, és kiteljesedett 30 évvel ezelőtt, amikor a Szovjetunió-
nak a Hitler-fasizmuson aratott világtörténelmi győzelme nyomán

szabad lett, és a szocialista fejlődés útjára lépett a magyar és a lengyel nép.

Pártjaink azonos nézeteket vallanak a szocialista építés, a nemzetközi kommunista mozgalom minden alapvető kérdésében. Országaink hatékonyan együtt dolgoznak a gazdasági munka, a kulturális élet, a tudomány és a közoktatás területén. A két nép kapcsolatot tart a sport, a turizmus, az élet számos más területén. Pártjaink, kormányaink, a Lengyel Népköztársaság és a Magyar Népköztársaság vállvetve harcolnak közös ügyünk, a szocializmus, a béke javára. Közös elhatározásunk alapján mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy az internacionalista, testvéri magyar–lengyel barátság és együttműködés évről évre mindig erősebb legyen.

A Magyar Szocialista Munkáspárt nemzetközi tevékenységében, a Magyar Népköztársaság külpolitikájában alapvető törekvés, hogy a proletár internacionalizmus szellemében tovább erősítjük barátságunkat és együttműködésünket a Szovjetunióval, a Lengyel Népköztársasággal, a Varsói Szerződés többi országával, minden szocialista országgal.

A Varsói Szerződés országai összehangolt fellépéseinek és kitartó erőfeszítéseinek eredményeként a nemzetközi helyzetben fordulat következett be a hidegháború korszakából az enyhülés irányába, létrejött és eredményesen zajlott le Helsinkiben az európai biztonsági és együttműködési konferencia. Az első nagy lépést megtettük, a következő: a katonai enyhülés kell hogy legyen. A különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élése, a béke megszilárdítása érdeke minden európai népnek, érdeke az egész emberiségnek.

A szocializmus és a béke erői sikereket aratnak a nemzetközi életben. A sokat szenvedett vietnami nép történelmi jelentőségű győzelmet aratott, s most békés, szocialista alkotómunkát folytatva, napirendre tűzhetette a két országrész, Észak és Dél egyesítését. Üdvözljük a napokban megalakult Laoszi Népi Demokratikus Köztársaságot. Kambodzsa népe szintén kiharcolta az imperialista beavatkozástól mentes, önálló nemzeti fejlődés lehetőségét.

Nemzeti törekvéseinknek megfelelően állást foglalunk a békét veszélyeztető válságócok megoldása mellett, így a Közel-Kelet ügyében valljuk, hogy minden érdekelt részvételével fel kell újítani a genfi tárgyalásokat, s igazságot kell szolgáltatni az agresszió áldozatainak.

Határozottan fellépünk a fasiszta terror, a megbuktatott fasiszta rendszerek visszaállítását célzó kísérletek ellen. Szolidárisak vagyunk

a chilei haladó erők antifasiszta küzdelmével, a spanyol hazafiakkal, támogatjuk a portugál nép harcát demokratikus jogai megvédéséért.

Pártunk, a Magyar Szocialista Munkáspárt kiemelkedő fontosságot tulajdonít a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egységének az összes haladó erő összefogásának az imperializmus ellen vívott harcban. Ezt jól szolgálják a testvérpártok sokoldalú nemzetközi tanácskozásai. Ezért mi teljes mértékben támogatjuk az európai kommunista és munkáspártok berlini tanácskozásának összehívását.

Kedves elvtársak!

A Lengyel Egyesült Munkáspárt erős harci osztaga a nemzetközi kommunista mozgalomnak, a Lengyel Népköztársaság biztos támasza a szocialista közösségnek, a nemzeti függetlenségért, a békéért küzdő népeknek. Ez a kongresszus bizonyítja, hogy ez a jövőben még inkább így lesz. Még egyszer eredményes munkát kívánok a kongresszusnak, lengyel testvérpártunknak, a lengyel népnek pedig teljes sikert a VII. kongresszus határozatainak megvalósításához.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt

VII. kongresszusának határozata

A LEMP VII. kongresszusa megállapítja, hogy a VI. kongresszuson kitűzött program következetes végrehajtása jelentős fejlődéshez vezetett a szocialista építés valamennyi területén: megerősítette a szocializmus anyagi alapját, megjavította az életkörülményeket, és elmélyítette a nép szocialista tudatát. Sikerült teljesíteni, sőt jelentősen túlteljesíteni a VI. kongresszus határozatában kitűzött feladatokat.

A párt programja összhangban volt a munkásosztály és a társadalom igényeivel, s ez olyan tényező volt, amely megerősítette a nép erkölcsi-politikai egységét, minden eddiginél erősebben tömörítette a párt köré. Ennek köszönhető, hogy a VI. kongresszus után a dolgozók kezdeményezéseinek, energiájának és elkötelezettségének új forrásait sikerült feltárni. A párt programjának támogatása, az egész nép aktivitása és erőfeszítései e program végrehajtásának során – ez képezi erőnk fő forrását a szocialista építés lengyelországi feladatainak végrehajtásában.

A szocialista építés lenini elveitől vezérelve, a marxizmus-leninizmus elméletét alkotó módon alkalmazva a párt kiemelkedő eredményeket ért el a szocialista ideológia megszilárdításában. A szocializmus vezető erejével – a Szovjetunió Kommunista Pártjával és a Szovjetunióval, a testvérpártokkal és a szocialista közösség államaival kialakított megbonthatatlan egység és barátság erősítésének és elmélyítésének útján haladunk. A szocializmus építésében elért előrehaladásunk, a szocialista közösséghez tartozásunk és békeszerető, inter-

nacionalista politikánk hozzájárult a népi Lengyelország nemzetközi pozíciójának megszilárdulásához.

E nagyszabású eredményeket értékelve a kongresszus egyhangúan megállapítja, hogy a két kongresszus közötti időszakban a Központi Bizottság jól szolgálta a pártot és a népet. Becsületesen és alkotó módon tett eleget kötelezettségeinek, munkája magas elismerést érdemel. A pozitív tapasztalatok figyelembevételével a kongresszus javasolja az újonnan megválasztott Központi Bizottságnak, hogy megbízási idejének a közepén hívja össze a LEMP II. országos értekezletét.

A szocialista építésben, a VI. kongresszus határozatának végrehajtása során elért sokoldalú eredmények teljes mértékben indokolják a párt eddigi politikai irányvonalának folytatását és továbbfejlesztését. Ez az irányvonal Lengyelország erejének további növekedését, az ország társadalmi-gazdasági fejlődése gyors ütemének fenntartását, a népgazdaság korszerűsítését és az életkörülmények további javulását fogja szolgálni.

E politika célkitűzései, melyeket a LEMP Központi Bizottságának a VII. kongresszusra kidolgozott irányelvei fogalmaztak meg, a kongresszus előtti vitában teljes, általános támogatásban részesültek.

A kongresszus nagyra értékeli ezt a vitát, és köszönetet mond mindazoknak a párttagoknak, mindazoknak az állampolgároknak, akik észrevételeikkel és javaslataikkal hozzájárultak országunk további szocialista fejlődése programjának gazdagításához.

A kongresszus legmagasabb elismerését fejezi ki a kongresszusi verseny résztvevőinek és mindazon akciók kezdeményezőinek, melyek biztosították az ország számára a többlettermelést, hozzájárultak a gazdaság hatékonyságának növekedéséhez, a munka- és életkörülmények megjavulásához. A kongresszusi verseny kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a társadalom támogatja a párt politikáját, odaadón veszi ki részét szocialista hazánk építéséből.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt VII. kongresszusa sokoldalú vita után és a kongresszus előtti vita eredményeinek figyelembevételével elhatározza, hogy:

- jóváhagyja a Központi Bizottság és a Központi Revíziós Bizottság beszámolóját a VI. és VII. kongresszus közötti időszakban végzett tevékenységéről;

- a Politikai Bizottság beszámolóját, melyet Edward Gierek elvtárs, a KB első titkára terjesztett elő, a párt tevékenysége alapprogramjának tekinti;

– elfogadja a pártprogram végrehajtására irányuló kormánytevékenység irányelveit, melyeket Piotr Jaroszewicz elvtárs, a minisztertanács elnöke terjesztett elő.

*

A szocialista építés harminc esztendeje alatt Lengyelországban leraktuk a szocializmus alapjait, megszilárdult a szocializmus politikai és társadalmi-gazdasági struktúrája. Államunk ma teljes mértékben szocialista jellegű állam, a hatalom a dolgozó népé, a párt vezető szerepe aktívan érvényesül a társadalmi élet valamennyi területén. Szocialista termelési viszonyok uralkodnak az iparban és a népgazdaság más ágazataiban, mennyiségileg és minőségileg fejlődik a kollektivizált mezőgazdaság. Egyre erősebben és sokoldalúbban kötődik a szocializmus-hoz a lengyel falu. A szocializmus átalakítja a jogi viszonyokat, a szokásokat és az emberi kapcsolatokat; e kapcsolatok alapja a szocialista társadalmi igazságérzet. Sikerrel valósult meg a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet időszakának legtöbb feladata. Ez lehetővé teszi Lengyelországnak, hogy új, magasabb szakaszba, a fejlett szocialista társadalom építésének szakaszába lépjen. A kongresszus megállapítja, hogy a társadalmi és gazdasági fejlődés 1976–1980-ra szóló programjának végrehajtása fontos lépés lesz ezen az úton.

A fejlett szocialista társadalom építésének során a párt a marxizmus-leninizmus általános elméleti törvényszerűségei alapján, a Lengyelországban és a többi testvéri szocialista országban folyó szocialista építés – különösen pedig a Szovjetunióban folyó kommunista építés – gyakorlata, e törvényszerűségeknek megfelelő tapasztalatai alapján fogja vezetni a munkásosztályt és a népet.

Következésképpen törekedve a kitűzött cél elérésére, a párt erősíteni fogja egységét és együttműködését a Szovjetunióval és a többi testvéri szocialista országgal, munkálkodni fog a szocialista közösség erejének megszilárdításáért, a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa keretében kibontakozó integráció elmélyítéséért.

Gazdasági téren a fejlett szocialista társadalom kialakítása a szocialista termelési viszonyok további megerősítését, az anyagi-műszaki bázis kibővítését és felújítását, a tudományos-technikai forradalom vívmányainak összehangolását a szocializmus társadalmi értékeivel, a munka minőségének és a gazdálkodás hatékonyságának növelését jelenti. Ez biztosítja az anyagi termelés fejlődésének gyors ütemét, és

megteremti a nép anyagi és szellemi szükségletei kielégítésének feltételeit.

Társadalmi téren a fejlett szocialista társadalom kialakítása a társadalmi igazságosság eszméjének sokoldalú megvalósítását, az emberi kapcsolatokban érvényesülő szocialista elvek, a munka jobb minőségével, valamint a jogok és kötelességek egységének tiszteletben tartásával elszakíthatatlan kapcsolatban álló szocialista életminőség további megszilárdítását jelenti.

A fejlett szocialista társadalom építése közben a párt legfőbb céljának és fő cselekvési irányelvének tekinti az ember fejlődéséhez és igényeinek kielégítéséhez szükséges anyagi és szellemi feltételek, a népünk életszínvonalának további emeléséhez szükséges feltételek megteremtését. Az ember fejlődése a szocialista társadalom fejlődési folyamatában valósul meg. Az egyén, a család és a társadalom sikereinek fő forrása ma a nép munkájának jobb minősége, az egyén nagyobb személyes hozzájárulása a kollektív erőfeszítéshez.

Mindenütt – a politikai és a társadalmi cselekvésben, a termelésben, az emberi kapcsolatok kialakításában – biztosítani kell a minőségi kritériumok elsőbbségét. Ez a további sikeres fejlődésnek és a szocializmus megszilárdításának, a lakosság életszínvonala emelésének, a tartalékok feltárásának, a nép történelmi munkájával megalkotott lehetőségek teljes hasznosításának feltétele.

Az ország társadalmi-gazdasági fejlesztésének céljai és feladatai 1976—1980-ban

A fejlesztés társadalmi céljai

A párt folytatni fogja az ország társadalmi-gazdasági fejlesztésének eddigi politikáját. Célja a nép életkörülményeinek további javítása az ország gazdasági potenciálja kiszélesítésének és korszerűsítésének alapján.

Az új ötéves tervben a társadalom életszínvonala emelésének egyik fő tényezője a reáljövedelmek – pénzjövedelmek – növelése lesz.

A pénzjövedelmek növekedésének fő részét 1976–1980-ban az átlagos reálbérek 16–18 százalékos növekedése teszi ki. Biztosítani kell a legalacsonyabb keresetűek bérének további növekedését.

A társadalmi igazságosság elvével összhangban tovább kell erősíteni a munka mennyisége és minősége, valamint a bér színvonala közötti összefüggést. Elősegíti ezt annak a vállalati gazdálkodási-pénzügyi rendszernek az általános bevezetése és továbbfejlesztése, melynek célja a bér- és fizetési alap növelésének összekapcsolása a munka hatékonyságának növelésével.

Tökéletesíteni kell a bérezési rendszert, azaz a bértarifa-rendszert, a bértáblázatokat, az előléptetés elveit. A munkanormáknak követniük kell a termelés szervezeti és technológiai feltételeiben bekövetkező változásokat.

Miután 1971–1975-ben elértük a teljes foglalkoztatottságot, a párt politikájának továbbra is fontos társadalmi célja lesz a foglalkoztatási rendszer ésszerűsítése. Ezen a területen a párt fontos feladatának tekint a szakképzett dolgozók helyes népgazdasági foglalkoztatását, az összes dolgozó tudásának és képességeinek teljes kihasználását, különösen a termelő korba lépő fiatal korosztályok ésszerű foglalkoztatásának biztosítását. Ugyanakkor gondoskodni kell a fiatal dolgozók személyiségének sokoldalú fejlesztéséről, szakképzettségük, képességeik és a szakmai és társadalmi munkában tanúsított elkötelezettségük érzésének szilárdításáról.

A mezőgazdaságban a párt folytatni fogja a növénytermesztés és állattenyésztés növelését szakadatlanul ösztönző politikáját, ami biztosítja az ország jobb élelmiszerellátását. A mezőgazdasági népesség átlagos reáljövedelmének növelése, a mezőgazdasági termelés árujelle-

gének növelésével összhangban, a népgazdaság szocialista szektorában foglalkoztatott dolgozók előirányzott reálbér-emelését megközelítő mértékben történik meg.

Tökéletesíteni kell a nyugdíj- és járadékrendszert, mindenekelőtt pedig biztosítani kell mindazon nyugdíjak fokozatos növekedését, melyek összegét a múltban az akkor viszonylag alacsony keresetek alapján alapították meg. Fejleszteni fogjuk a veteránokról, a nemzeti és társadalmi felszabadítási harcok résztvevőiről, a munka veteránjairól és a rokkantakról való gondoskodás különböző formáit, bővítjük a nyugdíjasoknak és rokkantaknak járó lakások építését.

Egy társadalom kultúrájának és erkölcsi érettségének egyik alapvető mércéje az, hogyan gondoskodik azokról, akik erejüket áldozatkészen a nép, a jövő nemzedékek javának szentelték.

A párt kijelenti, hogy az ország szocialista fejlődésének érdeke a családnak, a társadalom alapvető láncszemének megerősítése.

Társadalompolitikájában a párt különös figyelmet fog fordítani a sokgyermekes családok életkörülményeinek további javítására. E célt fogja szolgálni a szociális juttatások általános növelése, főként a nehéz anyagi helyzetben élő családok esetében. Különös gondoskodással kell körülvenni a kisgyermeküket gondozó nőket. Ennek érdekében egyebek között növelni kell a férőhelyek számát a bölcsődékben, óvodákban, szociális intézményekben.

A népi Lengyelország tartós vívmánya, hogy következetesen törekszik megteremteni a nők méltó helyét a társadalomban. E téren jelentős eredményeket értünk el. Különösen az utóbbi években mutatkozott jelentős előrehaladás a nők anyagi és más jellegű vívmányaiban. Ezen az úton haladunk a jövőben is. Erősíteni fogjuk a társadalomban a nők iránti tiszteletet, gondoskodni fogunk az aktív kereső nőkről, az anyákról és a háztartást vezető nőkről. Biztosítani kell a nők számára a munka, a társadalmi és szakmai előrelépés jobb körülményeit. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a falusi nők munka- és életkörülményeinek megjavítására.

Tovább kell tökéletesíteni a családos üdültetés és a gyermeküdültetés különböző formáit.

A társadalompolitika végrehajtásának során nagyobb szerepet kapnak a munkahelyek. Meg kell javítani szociális tevékenységüket. A munkahelyek vezetésének és a munkásönkormányzatnak a feladata, hogy megfelelő intézkedésekkel a dolgozók és családjuk számára a pihenéshez egyre jobb körülményeket biztosítsanak. Tökéletesíteni kell

a közfogyasztást szolgáltató alapok és eszközök képzésének, mindennek előtt pedig elosztásának módszereit, előnyben kell részesíteni a jól dolgozó, a szóban forgó alapok és eszközök megteremtésében legnagyobb részt válláló embereket, figyelembe kell venni a dolgozó családok anyagi helyzetét.

Tovább kell javítani a munkakörülményeket. E téren a fő feladat a munkavédelmi és higiéniai elvek következetes érvényesítése. A munkakörülmények javulását szolgálja az üzemek korszerűsítése, a nehéz és fárasztó munka gépesítése. A gondoskodás a munkahelyi rendről és kultúráról legyen minden dolgozó és vezető elemi kötelessége.

A munkaidő-csökkentés kérdéseit különös gonddal kell mérlegelni. E kérdések megoldása során biztosítani kell a termelési potenciál teljesebb kihasználását, figyelembe kell venni az egyes ágazatok és munkahelyek műszaki-termelési és társadalmi körülményeit. Ezt a kérdést részletesen meg kell vitatni, és megfelelő javaslatokat kell kidolgozni, melyekről a LEMP II. országos értekezlete fog dönteni.

A lakosság pénzjövedelmének előirányzott növelése megteremti a feltételeket a fogyasztás további növeléséhez. Ez megköveteli, hogy legalább 40–42 százalékkal növeljük a piaci áruellátást és legalább 60 százalékkal a szolgáltatások volumenét.

Ugyanakkor meg kell teremteni a feltételeket ahhoz, hogy a fogyasztáson belül növekedjék az iparcikkek és szolgáltatások aránya. Ezt e javak kínálatának gyors ütemű növelésével, választékuk bővítésével, főként pedig a vásárlók által keresett cikkek gyártásának meggyorsításával kell elérni. Fejleszteni kell a nagy szériájú termelést, és számottevően növelni kell számos tartós ipari fogyasztási cikk piaci kínálatát.

Az élelmiszergazdaság fejlesztésének a KB XV. plénumán elfogadott programját végrehajtva arra kell törekedni, hogy 1980-ig az egy főre jutó húsfogyasztás elérje a 79–81 kilogrammot, a halfogyasztás pedig a 10 kilogrammot. Jelentősen meg kell gyorsítani a zöldség és gyümölcs, valamint a tejtermékek kínálatának növelését. Bővíteni kell az élelmiszeripari termékek választékát, korszerűsíteni kell a csomagolást, az eladási technikát, az egész élelmiszerforgalmat és élelmiszergazdálkodást.

Lényeges előrehaladásra van szükség a lakossági szolgáltatások fejlesztésében. Vonatkozik ez főként a lakások felszereltségével és berendezettségével kapcsolatos szolgáltatásokra, a mosodai, műszaki és turisztikai szolgáltatásokra.

Emelni kell a kiszolgálás színvonalát a kereskedelemben és a szolgáltatóiparban, biztosítani kell az eladás jobb megszervezését, javítani kell a kereskedelem és a termelők kapcsolatát, korszerűsíteni kell a kereskedelem anyagi-műszaki bázisát, tökéletesíteni kell irányítási rendszerét. Ezt a feladatot az életkörülmények minőségi megjavítása fontos elemének kell tekinteni.

Olyan árpolitikát kell folytatni, amely biztosítja az 1976–1980-ra tervezett reálbér-növekedést. Az egyre magasabb életszínvonalat döntő módon meghatározó reálbér-növekedés programunk és tevékenységünk megingathatatlan alapelve.

Az árstruktúra problémáit és az árarányokat – az alapvető élelmiszerek vonatkozásában is – elemzés tárgyává kell tenni. Ezt az elemzést a kormánynak kell elvégeznie, és megbeszélnie az ebből adódó következtetéseket a munkásosztállyal és a dolgozókkal.

A párt politikájának egyik fontos társadalmi és gazdasági célja marad a társadalom lakáshelyzetének hathatós megjavítása. A lakásépítkezés hosszú távú fejlesztési programjának végrehajtása során 1976–1980-ban legalább 1 525 000 lakást kell építeni, két és félszeresére kell emelni a városi kommunális infrastruktúra fejlesztését szolgáló beruházásokat. A lakásépítkezés mennyiségi növelésével párhuzamosan tovább kell javítani az épülő házak és lakások minőségét és esztétikai értékeit, nagyobb gondot kell fordítani a lakótelepek és városok szépségére, funkcionalitására.

Fejleszteni kell a családház-építkezést, különösen zárt beépítési rendszerben; ez az építkezés legyen a lakásigények kielégítésének fő forrása kisvárosokban és falun. Ezt a célt segíti elő a családház-építkezés további iparosodása, a helyi építőanyagok jobb kihasználása és az állam megfelelő hitelpolitikája.

A lakásépítkezés finanszírozási rendszerét össze kell hangolni a társadalom jólétének növekedéséből adódó igényekkel. Mindenekelőtt meg kell teremteni a feltételeket ahhoz, hogy megfelelő állami hitel segítségével a lakások egyre szélesebb körben váljanak az állampolgárok személyi tulajdonává. Tökéletesíteni kell a lakáselosztás kritériumait és ellenőrzésének társadalmi formáit. Legyen a lakáspolitikai is a termelési alapok kihasználásának hatékony eszköze, a kollektíva stabilizálásának eszköze.

Törekedni kell arra, hogy a lakásépítkezés méreteit az elfogadott előirányzatokon túl növeljük. Ennek érdekében jobban ki kell használni a rendelkezésre álló építési potenciál tartalékait, takarékosan kell

gazdálkodni az építőanyagokkal, tovább kell gépesíteni és korszerűsíteni a lakásépítkezést.

A párt és az állam szociálpolitikájában továbbra is fontos szerepet kap az állampolgárok egészségvédelme.

Az új ötéves terv időszakában úgy kell fejleszteni a kórházépítkezést, hogy a kórházi ágyak száma 27 000-rel növekedjék. Tovább kell növelni az üzemek közös rendelőintézeteinek, a falusi egészségügyi központoknak és a szociális otthonoknak a számát. A Nemzeti Egészségügyi Alap eszközeit elsősorban a nagy, több osztályos kórházakra és az elterjedt betegségek gyógyításával foglalkozó létesítményekre kell fordítani.

Magasabb szintre kell emelni az egészségügyi szolgáltatásokat, biztosítani kell az egészségügyi ellátás folyamatosságát, sikeresebb egészségügyi megelőzést kell folytatni a munkahelyeken és falun; szükséges az elterjedt és a foglalkozási betegségek eredményesebb megelőzése és gyógyítása. Különös gondot kell fordítani a gyermekek, fiatalok és nők egészségügyi ellátásának fejlesztésére. Meg kell javítani az idősebbek egészségügyi ellátását. Tovább kell folytatni az ország közegészségügyi helyzetének megjavítására irányuló tevékenységet.

Az egészségügynek rendszeresen javítania kell tevékenységét, növelnie kell a munkakultúrát, meg kell tartania a szakmai etika elveit.

A társadalom egészségi állapotának megjavításával kapcsolatban fontos feladat a testkultúra sokoldalú fejlesztése. Ezt a tömegsport, a turizmus és az üdülés fejlesztésével kell elősegíteni.

Az eddiginél nagyobb figyelmet kell fordítani a természeti környezet védelmére és átalakítására. Ugyanakkor gondoskodni kell a városi és falusi építkezés megfelelő alakításáról, a környezet és a táj esztétikai értékeinek növeléséről. E tevékenységnek fontos szerepet kell betöltenie a területi tervezésben, a beruházások programozásában és a technológia kiválasztásában. E kérdés fontosságának tudatában a tudományos intézetek közreműködésével ki kell dolgozni a környezetvédelem szejmtörvény-tervezetét.

Az ipar, az építőipar, a közlekedés és a külkereskedelem fejlesztésével kapcsolatos feladatok

Gazdasági téren alapvető feladat gazdaságunk további fejlesztése és korszerűsítése. A kitűzött társadalompolitikai célok megvalósításához az előállított nemzeti jövedelem 40–42 százalékos növelésére lesz szükség. Ez szükségessé teszi az anyagi termelés növelése tartalékainak további feltárását és a gazdasági tevékenység hatásfokának javítását.

A gazdasági fejlődésben és a gazdaság korszerűsítésében fontos szerepet kell kapnia az ipar fejlesztésének, további strukturális átalakításának és a gyártott termékek korszerűsítésének.

A népgazdaság valamennyi területének korszerűsítésében alapvető szerepet kell betöltenie mindazon termelési ágak különösen gyors fejlődésének, melyek a műszaki fejlődés hordozói. Az iparfejlesztési politikában előtérbe kell állítani a hazai piac ellátására és exportra dolgozó termelés gyors növelését; következetesen érvényesíteni kell azt az elvet, hogy elsőbbséget élvez a gazdaságilag indokolt és társadalmilag szükséges anyagi termelés fejlesztése.

Az 1976–1980-as ötéves terv időszakában az ipari termelésnek 48–50 százalékkal kell növekednie, az iparnak a nemzeti jövedelem előállításában 62 százalékos részesedést kell elérnie.

Szélesíteni kell a természeti kincsek geológiai kutatását, folytatni és fejleszteni kell az ésszerű gazdálkodást a nyersanyag- és energiakészletekkel. Nagy jelentősége van a hazai fűtőanyagok és nyersanyagok – köztük a szén – vegyi feldolgozásával kapcsolatos kutatások további intenzív fejlesztésének.

A meglevő bányák bővítésével és korszerűsítésével, továbbá újak építésével a kőszénbányászatnak 1980-ban el kell érnie a 200–210 millió tonnát. Folytatni kell a lublini szénmedence és a Belchatów körzetében levő barnaszéntelepek feltárásával kapcsolatban megkezdett munkát.

Az energetika fejlesztésével 1980-ban biztosítani kell 132–135 milliárd kilowattóra villamos energia termelését. Az ipari erőművek hőenergia-termelésének az 1976–1980-as ötéves tervben 47–50 százalékkal kell növekednie. A hazai energiaszükséglet teljes kielégítését, a fűtőanyag- és energiaexport fejlesztését figyelembe véve ugyanakkor következetesen kell megvalósítani a fűtőanyag- és energiatakarékossági programot.

A vaskohászat fejlesztésének egyre nagyobb mértékben kell kielégítenie az ország szükségleteit. E célt fogja szolgálni a Katowice kohó építésének folytatása és a lengyel kohászat korszerűsítésével és kibővítésével kapcsolatos munkálatok intenzív fejlesztése. Nagy jelentőségű feladat a kohóipari feldolgozás és a kiváló minőségű kohóipari termékek gyártásának gyors fejlesztése. Az acéltermelésnek 1980-ban el kell érnie a 22 millió tonnát.

Intenzíven tovább kell fejleszteni a réz-, cink- és ólombányászatot és -feldolgozást. 1976–1980-ban a réztermelésnek 72–75 százalékkal, az ólomtermelésnek 58–60 százalékkal kell növekednie. Az alumíniumtermelést olyan ütemben kell fejleszteni, hogy 36–38 százalékkal növekedjék.

Fontos feladat a kén- és kősóbányászat növelése mind a hazai szükségletek kielégítésére, mind exportcélokra. Ugyanakkor fejleszteni kell a nyersanyagok feldolgozását.

A villamosgép-iparnak az 1976–1980-as ötéves tervidőszakban 65–67 százalékkal kell növelnie termelését. Különös figyelmet kell fordítani az automatika és az elektronika fejlesztésére, a szerszámgépek és szerszámok, energetikai berendezések – ezen belül atomenergetikai berendezések –, komplett ipari létesítmények, közúti járművek, tengerjáró és más hajók, építőipari gépek, orvosi műszerek és környezetvédelmi berendezések, mezőgazdasági gépek, mezőgazdasági, élelmiszeripari és vendéglátóipari berendezések, textilipari gépek, közszükségleti cikkek gyártásfejlesztésére.

Annak érdekében, hogy az ipar számára a zökkenőmentes munka kedvező feltételeit biztosítsuk, különös figyelmet kell fordítani a félkészgyártmányok, részegységek és kooperációs elemek gyártását szolgáló bázis fejlesztésére. Ennek elő kell segítenie a termelés minőségének és az alkatrészellátásnak a javulását.

A vegyipar fejlődésének biztosítása kell a népgazdaság kemizálási programjának végrehajtását. Termelésének 1976–1980-ban 68–70 százalékkal kell növekednie. A vegyipar fejlesztésének során elsősorban a hazai nyersanyagok hasznosítására épülő termelés szakosítását kell támogatni.

A könnyűiparnak biztosítani kell a piaci ellátás további javulását. Ezzel kapcsolatban folytatni kell a könnyűipar korszerűsítését és bővítését. Ugyanakkor fontos feladat a termékek esztétikai értékeinek és minőségének javítása, a gyors alkalmazkodás a divat követelményei-

hez. 1976–1980-ban a könnyűipari termelésnek 41–43 százalékkal kell növekednie.

A fa- és papíripar feladata, hogy a lakosság bútorellátását 1976–1980-ban 75–77 százalékkal, a papír és csomagolóanyagok gyártását 46–48 százalékkal növelje.

Az építőanyag-iparnak biztosítani kell a beruházási programból adódó anyagigények, a lakásépítkezés és a piac szükségleteinek kielégítését – főleg az ásványi eredetű új és anyagot megtakarító termékek, valamint a könnyűfém szerkezetek gyártásának növelésével. Meg kell gyorsítani a piacra és exportra termelő üveg- és finomkerámia-ipar fejlődését. A teljes építőanyag-gyártásnak 1980-ban 42–44 százalékkal kell növekednie 1975-höz képest. A cementtermelésnek el kell érnie a 29 millió tonnát.

Az ország gyors ütemű fejlődését fogja elősegíteni az aktív beruházási politika. 1976–1980-ban a beruházások 37–40 százalékkal növekednek 1971–1975-höz képest, és elsősorban a termelőerők bővítésének és korszerűsítésének folytatását szolgálják, a munkatermelékenység gyors ütemű növekedésének biztosítását segítik elő.

A beruházási politikában a korszerűsítő beruházásokat kell előnyben részesíteni. A termelési potenciál korszerűsítését a termelési eszközök és módszerek állandó tökéletesítése folyamatának kell tekinteni.

A korszerűsítő beruházások méreteinek bővítése megköveteli, hogy jobban hangoljuk össze e célokkal a kivitelezési potenciált. Tovább kell növelni az építési-szerelési vállalatok, különösen a szakosítottak potenciálját. Ennek érdekében tovább kell növelni az építőipar ellátását gépekkel és berendezésekkel. Növelni kell, és meg kell javítani az ellátást gépesített szerszámokkal is. Gyökeres javulást kell elérni az építőipar termelési potenciáljának kihasználásában, egyebek között a vállalati munkaszervezés megjavításával. Növelni kell az új technológiák részesedését a lakásépítkezésben, az ipari és általános építkezésben. E célok elérésének feltétele az építőipari vállalatok minősítési mércéjének, az építőiparban alkalmazott bérrendszereknek és irányítási módszereknek a tökéletesítése.

Fejleszteni kell a lakosság kezdeményezőkézségét és elkötelezettségét a helyi építőanyag-készletek hasznosításában.

Annak érdekében, hogy biztosítani tudjuk nép gazdaságunk zökkenőmentes, gyors fejlődését 1976–1980-ban, javítani, bővíteni és korszerűsíteni kell a közlekedést. Fő feladat a szállítási potenciál további növelése és kihasználtságának hathatós megjavítása. Intenzíven fejleszt-

teni és korszerűsíteni kell a vasúti közlekedés bázisát, biztosítani kell azt, hogy a vasút megfelelő mennyiségű és minőségű síneket, nagy teljesítményű mozdonyokat és nagy rakfelületű tehervagonokat kapjon.

Tovább kell ésszerűsíteni a szállítást, és tökéletesíteni kell mindazokat a szervezeti-műszaki megoldásokat, melyek biztosítják a közlekedés zavartalanságát a rakományok szállítási idejének és a kocsipark állásidejének lerövidítése, az ún. keresztező szállítmányok kiküszöbölése révén.

Folytatni kell a gyorsforgalmi utak építését, a meglévő utak korszerűsítését és hozzáigazítását a megnövekedett gépkocsiforgalomhoz. A gépkocsiközlekedésnek nagyobb mértékben kell vállalnia darabáruszállítást és helyi, illetve regionális szállítást, hogy ezzel tehermentesítse a vasutat.

Biztosítani kell a csővezetékes szállítás további bővítését.

Meg kell gyorsítani a folyami hajózás fejlesztését, elsősorban az Oderán és a Visztulán. Ennek az eddiginél nagyobb mértékben kell kiegészítenie a vasúti szállítást a tömegáruk, különösen a szén és az építőanyagok tekintetében.

Gyorsabb ütemben kell fejleszteni a tengeri kikötők rakodási potenciálját. Ennek érdekében tovább kell bővíteni a tömegáru és a konténeres szállítmányok átrakását szolgáló bázisokat.

A lengyel külkereskedelem igényeinek kielégítése érdekében a tengeri kikötők átrakóképeségének 1980-ban el kell érnie a 75 millió tonnát.

Annak érdekében, hogy népgazdaságunk előnyére tovább növelhesük a lengyel kereskedelmi flotta részesedését a külkereskedelmi szállításban, hathatósan növelni kell a flotta tonnatartalmát. A lengyel kereskedelmi hajózás fejlődésével párhuzamosan jelentősen meg kell javítani a tengeri flotta kiszolgálását a tengeri kikötőkben és a javító részlegekben.

A légiközlekedésben biztosítani kell a nemzetközi és a belföldi szállítás további növelését. Fejleszteni kell a gazdasági és egészségügyi légi szállítást is.

A közlekedés valamennyi ágazatában biztosítani kell a rakodási munkálatok gépesítését.

1976–1980-ban meg kell gyorsítani a lakossági távközlési szolgáltatások fejlesztését, legalább 500 000-rel kell növelni a telefonelőfizetők számát.

Korszerűsíteni kell a hírközlést, különösen a postai tranzitközpontokat és szállítóeszközöket.

Az ország fejlődését gyorsító tényezőként tovább kell növelnünk népgazdaságunk részvételét a nemzetközi munkamegosztásban.

Az 1976–1980-as évek kiemelkedő feladata az export növelése és hatékonyságának megjavítása. Az exportnak gyorsított ütemben kell növekednie. Ennek érdekében a népgazdaságnak mindenekelőtt azokat az ágait kell fejleszteni, melyek lengyel specialitások – vagy azokká kell lenniük –, és melyekkel országunk megerősíti pozícióját a külföldi piacokon.

Lengyelország további társadalmi-gazdasági fejlődésében fokozódó szerepet kap a KGST-tagországok szocialista gazdasági integrációjának mélyülése. Az integráció komplex programjának végrehajtása során Lengyelország igyekezni fog gyors ütemben fejleszteni a külkereskedelmi árucserét, és bővíteni az együttműködés valamennyi formáját a KGST-tagországokkal, főként az ipari szakosítást és kooperációt, a közös tervezési tevékenységet, a közös termelési és műszaki-tudományos vállalkozásokat.

Lengyelországnak a külfölddel folytatott együttműködésében továbbra is kiemelkedő helyet kap a sokoldalú együttműködés a Szovjetunióval. Különösen a szakosítási és kooperációs kapcsolatokat kell bővíteni és mélyíteni a szovjet gazdasággal, és arra kell törekedni, hogy a kölcsönös árucseré-forgalomban a szakosítás és kooperáció keretében gyártott termékek aránya az új ötéves terv időszakában megháromszorozódjék. Nagy jelentőségű feladat a fűtőanyag- és nyersanyagproblémák közös megoldása.

A Szovjetunióval folytatott külkereskedelmi árucseré, a termelési és műszaki-tudományos együttműködés állandó bővítése kiemelkedő szerepet tölt be a szocialista építés lengyelországi programjának további megvalósításában.

A fejlett tőkésországokhoz fűződő gazdasági kapcsolatokban 1976–1980-ban folytatni kell a kölcsönös előnyök elvére épülő együttműködés politikáját, tökéletesíteni és bővíteni kell a már bevált együttműködési formákat, olyan új megoldásokat kell felkutatni, amelyek megfelelnek fejlődésünk igényeinek.

Lengyelországnak a fejlődő országokhoz fűződő gazdasági kapcsolataiban a hosszú lejáratú kereskedelmi, szakosítási és kooperációs egyezményeken alapuló együttműködésre kell törekednie. Ugyanakkor

kölcsönösen előnyös feltételek mellett tovább kell fejleszteni a gépek és ipari berendezések exportját, szakemberekkel és műszaki támogatással kell segítséget nyújtani ezen országok fejlődéséhez.

A mezőgazdaság, élelmiszergazdaság és erdőgazdálkodás fejlesztésével kapcsolatos feladatok

A párt az ország társadalmi-gazdasági fejlesztése egyik fő feladatának tekinti a közélmezés állandó javítását. 1976–1980-ban a piac élelmiszer-ellátását 35–37 százalékkal kell növelni. Ennek érdekében következetesen végre kell hajtani azokat a határozatokat, amelyeket a KB XV. plénuma az élelmiszergazdaság fejlesztésével kapcsolatban hozott.

A lakosság jobb élelmezését fogja szolgálni a mezőgazdaság további fejlődése. A mezőgazdaság össztermelésének 1976–1980-ban 15–16 százalékkal kell növekednie, ezen belül az állattenyésztésnek 16–18 százalékkal.

A mezőgazdasági termelés – különösen az állattenyésztés – növelésében kulcsfontosságú kérdés a gabona- és takarmánytermesztés intenzív fejlesztése, valamennyi takarmánytartalék ésszerű kihasználása.

Ennek érdekében meg kell javítani a vetésszerkezetet, széles körben meg kell honosítani az intenzív gabonafajták termesztését; a műtrágyázást úgy kell növelni, hogy 1980-ban egy hektár megművelt területre 250 kilogramm kombinált trágya jusson; jobb rét- és legelőgazdálkodást kell folytatni, növelni kell az agrotechnika színvonalát.

A mezőgazdasági termelés intenzív fejlesztése következtében 1980-ban a gabona terméshozamának el kell érnie a hektáronkénti 31–32 mázsát, a burgonyának a 210, a cukorrépának pedig a 360–380 mázsát. Növelni kell az olajnövények, a kukorica, valamint a zöldség-félék és a gyümölcsök termesztését.

Ugyanakkor 1980-ig a szarvasmarha-állományt 14,7–15 millióra, a sertésállományt pedig 23–23,5 millióra kell növelni. Jelentősen kell fejleszteni a baromfitenyésztést, a tej- és tojástermelést, bővíteni kell a juhtenyésztést és az édesvízi haltenyésztést.

Továbbra is sokoldalú intézkedéseket kell hozni a földterületek helyes kihasználása érdekében. A földet mint nemzeti vagyont kell teljes mértékben és ésszerűen kihasználni. Ennek érdekében meg kell teremteni a szükséges feltételeket valamennyi megművelhető terület inten-

zív kihasználásához, ugyanakkor növelni kell a gazdák, az állami és gazdasági vezetés, községi hatóságok, paraszti önkormányzati szervezetek és más mezőgazdasági jellegű intézmények felelősségét e feladat végrehajtásáért.

1980-ig ki kell dolgozni a községek területfejlesztési terveit, és a vajdasági hatóságok jóváhagyása után következetesen meg kell őket valósítani.

Tovább kell fejleszteni azokat az iparágakat, melyek a mezőgazdaság számára gyártanak termelési eszközöket. Ezeknek az ágaknak gyors ütemben kell növelniük a mezőgazdaságnak szükséges nagy teljesítményű gépek, műtrágya, növényvédőszer, építőanyagok és egyéb termelési eszközök gyártását. E termelési eszközök ésszerű kihasználása érdekében fejleszteni kell a mezőgazdaságnak szükséges termelési és szociális szolgáltatásokat.

A párt mezőgazdasági politikájának alapvető – az Egyesült Parasztpárttal közösen megvalósítandó – célkitűzése a mezőgazdasági termelés fejlesztése és a falu fokozatos társadalmi átalakítását elősegítő körülmények megteremtése. A párt politikája elébe fog menni a mezőgazdasági munka kollektivizálására irányuló paraszti törekvéseknek. Célul tűzi ki a mezőgazdasági termelés anyagi bázisának fejlesztését és a kollektív termelés valamennyi formájának támogatását. A párt mezőgazdasági politikájának végrehajtásában fontos szerepet kap a falusi ifjúság és annak eszmei-nevelő szervezete.

A párt támogatni fogja az állami gazdaságok és a mezőgazdasági termelőszövetkezetek fejlődését; ezek feladata a termelés gyors növekedési ütemének fenntartása, további földterületek bevonása a gazdálkodásba, a társadalmi, műszaki és szervezeti fejlődés terjesztése az egész mezőgazdaságban.

A mezőgazdasági termelés fejlesztésekor teljes mértékben ki kell használni a mezőgazdasági körök és a falusi szövetkezeti szervezetek tapasztalatait, bővíteni kell az általuk végzett szolgáltató-termelő tevékenységet.

További segítségben kell részesíteni a mezőgazdasági körök szövetkezeti társulásait mint olyan gazdálkodási formát, amely elősegíti a megművelt mezőgazdasági területek intenzív kihasználását és a termelési viszonyok további kollektivizálását.

A párt támogatni fogja a termelés állandó növelését az egyéni gazdaságokban. Ezekben a gazdaságokban tovább kell fejleszteni a termelés szakosítását. Olyan fontos tényező ez, amely elősegíti a munkák

gépésítését, biztosítja a termelés jövedelmezőségének növekedését és javulását, a mezőgazdasági népesség magasabb jövedelmét. A mezőgazdasági termelés hatékonyságának növekedésével és javulásával kapcsolatos tartalékok jobb kihasználása érdekében fejleszteni kell az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek, mezőgazdasági körök szövetkezetei, illetve az egyéni gazdaságok közötti együttműködést.

A párt mezőgazdasági politikájában arra fog törekedni, hogy a mezőgazdaság fejlődése nagyobb mértékben integrálódjék az egész népgazdaság tervszerű fejlődésébe. Tökéletesíteni kell a szerződéses rendszert, a mezőgazdasági termények felvásárlási rendszerének elveit és a mezőgazdaság termelési eszközökkel való ellátottságának rendszerét.

Rendszeresen tökéletesíteni kell a mezőgazdasági oktatást, tanácsadást és szakemberképzést, meg kell teremteni az ifjúság számára a szakmai előrehaladás lehetőségeit a mezőgazdaságban.

A párt növelni fogja a mezőgazdasági szakmák rangját, folytatja a falusi népesség életszínvonala állandó emelésének, munkakörülményei javításának politikáját. E politika célkitűzése a mezőgazdasági termelés növekvő árujellegével összhangban a reáljövedelmek növelése, a mezőgazdasági népesség szociális-jóléti, kulturális és egészségügyi igényeinek kielégítését szolgáló jobb körülmények megteremtése.

A társadalom élelmezésének megjavítása érdekében további fejlődésre van szükség az élelmiszeriparban. Az élelmiszeripar megnövekedett termelési potenciálja és e potenciál hatékony kihasználása lehetővé teszi a jobb gazdálkodást a mezőgazdasági nyersanyagokkal.

A közéletmezés rendszeres javítását szolgálja a halászat továbbfejlesztése. A feldolgozás és a tárolás állandó fejlesztésével és korszerűsítésével a halgazdálkodásnak új termékekkel kell gazdagítani a hazai piacot.

Az élelmiszeripar, a kereskedelem, az egészségügy és a társadalmi szervezetek feladata, hogy népszerűsítsék az ésszerű táplálkozást, lépjenek fel az élelmiszer-pazarlás ellen.

Több figyelmet és gondot kell fordítani a közétkeztetés megjavítására, a munkahelyi, iskolai és diákétkezdék, a büfé- és étteremhálózat korszerűsítésére.

Az erdőgazdálkodás fő feladata az állami és más erdők produktivitásának további növelése a természetes környezet védelmével egyidejűleg. Az ésszerű erdőgazdálkodásnak elő kell segítenie a népgazdaság ellátását fával és más erdészeti nyersanyagokkal.

Fejleszteni kell a vízepítést az ipar, a kommunális gazdálkodás és a mezőgazdaság szükségleteinek kielégítésére szolgáló vízkészletek növelése érdekében. Fontos feladat a takarékos vízgazdálkodás, a vizek tisztaságának biztosítása.

A gazdálkodás hatékonyságának növelésével kapcsolatos feladatok

Hathatósan tovább kell növelni a gazdálkodás társadalmi hatékonyságát. Az erőket különösen a munkaerő-állomány, a munkaidő és a termelési potenciál jobb kihasználására, a fűtőanyag-, nyersanyag- és alapanyag-felhasználás ésszerűsítésére, a műszaki-tudományos fejlődés szélesebb körű hasznosítására, a beruházási folyamatok tökéletesítésére és a külkereskedelem hatékonyságának megjavítására kell összpontosítani.

Elsőrendű feladat a rendelkezésre álló termelési alapok teljes és ésszerű kihasználása, a társadalmi munkatermelékenység részesedésének növelése az anyagi termelés növekedésében.

A pártszervezetek kötelessége valamennyi munkahelyen, hogy társadalmi-politikai tevékenységet fejtsenek ki a munkaerő és a munkaidő teljes és hatékony kihasználásának, a munkatermelékenység növelésének érdekében. 1980-ban az iparban és az építőiparban a munkatermelékenységnek 43–45 százalékkal kell növekednie az 1975-ös szinthez képest. A magasabb munkatermelékenységnek az ipari termelés növekedésében több mint 90 százalékkal, az építőiparban 100 százalékkal kell részesednie. Ennek érdekében tökéletesíteni kell a termelési folyamatokat, az anyagellátási rendszer és a munkahelyi beosztások megszervezését.

Fontos feladat a társadalmi és munkafegyelem megszilárdítása. Az életszínvonal emelkedésének fő forrása a jó munka, a kiváló munkamínőség. Terjeszteni kell a felelősségérzetet az elvégzendő feladatokért, meg kell erősíteni a szakmai becsvágyat, fejleszteni kell a jó munka mozgalmát. A társadalmi elismerés légkörével kell körülvenni azokat az embereket és kollektívákat, amelyek példás hozzáállással és jó munkaeredményekkel tűnnek ki. Ugyanakkor általános elítélő légkört kell kialakítani a rossz munkával, az aszociális magatartással, az alapvető munkaköri kötelességek semmibevevésével, a munkakerüléssel szemben.

Ezen a területen fontos szerephez jut a szakszervezet, a munkásönkormányzat és a dolgozó ifjúság szervezete.

Valamennyi munkahelyen meg kell erősíteni az egyszemélyi vezetést, növelni kell a vezetés felelősségét a jó gazdálkodásért, a munkahely rendjéért, egyben ki kell alakítani az egész kollektívában a közös gazdálkodás és a közös felelősség tudatát.

Kulcsfontosságú kérdés az ésszerű munkaerő-gazdálkodás, a foglalkoztatás hatékonyabb szerkezetének kialakítása, a dolgozók kezdeményezéseinek, szakképzettségének és képességeinek sokoldalú felhasználását elősegítő módszerek fejlesztése.

Biztosítani kell a szakképzett munkaerő optimális kihasználását; fontos elsősorban az, hogy a végzett szakembereket képesítésüknek és szakmai felkészültségük szintjének megfelelően alkalmazzák. Le kell vonni azokat a következtetéseket, melyek a foglalkoztatási helyzet és szerkezet országos áttekintéséből származnak. A népgazdaság valamennyi ágazatában törekedni kell arra, hogy tovább csökkenjen az adminisztratív foglalkoztatottak száma. A foglalkoztatás ésszerűsítése vezessen egyre nagyobb mértékben az üzemek, vállalatok és intézmények szervezeti felépítésének egyszerűsítéséhez és korszerűsítéséhez.

A párt tovább folytatja a hazai nyersanyagbázis hatékony kihasználásának, a nyersanyag- és alapanyaggazdálkodás további jelentős fejlesztésének érdekében kifejtett tevékenységét. E célt elsősorban az egy termékegységre jutó nyersanyag- és alapanyag-felhasználás csökkenésével, az anyagmegtakarító gyártási technológiák és konstrukciós megoldások kidolgozásával és bevezetésével, magas műszaki paraméterekkel rendelkező új alapanyagok gyártásának fejlesztésével és a pótanyagok szélesebb körű alkalmazásával kell elérni. Az anyaggazdálkodás megjavítását kell szolgálnia a készletek színvonala és szerkezete további ésszerűsítésének, az anyagforgalom fejlesztésének. Ezen a területen fontos feladat vár a tudományos körökre, a mérnökökre és technikusokra, valamint az újító mozgalomra.

A munka minősége megjavításának lendítő ereje a gyorsabb ütemű műszaki-tudományos fejlődés. Ez megköveteli a kutatómunka hatékonyságának jelentős növelését, a kutatási eredmények gyorsabb és eredményesebb bevezetését a termelési gyakorlatba. Szorosabb kapcsolatot kell kialakítani a kutatási programok és a beruházáspolitikák között. A gyorsabb ütemű műszaki-tudományos fejlődést elősegíti a tudomány és a technika külföldi vívmányainak felhasználása, alkotó összehangolása népgazdaságunk igényeivel és körülményeivel. Tovább kell tökéletesíteni a műszaki szakemberek képzését és továbbképzését különösen a gyártási technológiák területein. Növelni kell a gazdasági

szervek érdeklődését a hatékonyabb új termelési technikák és technológiák, az új szervezeti megoldások iránt.

Kulcsfontosságú feladat a termékek minőségének javítása, funkcionalitásuk és üzembiztonságuk növelése, esztétikai értékeik javítása. Erősíteni kell a műszaki fegyelmet, növelni kell a technológiai folyamaton belül a kivitelezők, a termelést előkészítő részlegek, a műszaki ellenőrzés és a vezetők felelősségét, elkötelezettségét. Tovább kell tökéletesíteni a termelés minőségének értékelési rendszerét és mércéit, mindazon dolgozók erkölcsi és anyagi megbecsülésének rendszerét, akiknek részük van a kiváló minőségű termelés fejlesztésében.

Fontos feladat a beruházáspolitikai és a beruházási folyamatok tökéletesítése. A beruházási folyamatok jobb megszervezésével elsősorban a beruházási ciklusok további lerövidítését kell elérni a tervezés szakaszától a teljes termelési kapacitás eléréséig.

A gazdálkodás hatékonyságának megjavítását szolgálja a tervezési, vezetési és irányítási rendszer tökéletesítése. Javítjuk és erősítjük a központi tervezést, szocialista gazdálkodásunk alapvető eszközét, a szocialista építés fejlesztésének irányítását szolgáló fő eszközt. Valamennyi szinten meg kell erősíteni a tervteljesítési fegyelmet. Ugyanakkor bővíteni kell a gazdasági szervek jogkörét és felelősségét, állandóan tökéletesíteni kell tevékenységüket.

Az ipar további koncentrációja, a szakosítás fejlődése megköveteli a szervezeti formák állandó tökéletesítését. El kell terjesztetni, és tovább kell fejleszteni azokat a gazdálkodási-pénzügyi elveket, melyeket az utóbbi években vezettük be a nagy gazdasági szervezetekben, több évre érvényes gazdasági-pénzügyi előírásokat kell alkalmazni.

Az új gazdálkodási-pénzügyi rendszer bevezetése széles teret ad a gazdasági szervek önálló tevékenységének, ugyanakkor megköveteli a bankok és az állami jövedelemszabályozó apparátus ellenőrzési funkciójának erősítését a helyes gazdasági arányok kialakítása érdekében.

Meg kell javítani a népgazdaságon belül a termelési-ellátási és szervezeti kapcsolatokat. Vonatkozik ez különösen a termelő és a vásárló, valamint az ipar és a tudományos kutatóbázis közötti gazdasági kapcsolatokra.

A változó termelési körülmények megkövetelik az ellátási árrendszert tökéletesítését. Ennek elő kell segítenie a gazdasági számítás helyes alkalmazását a vállalati tevékenységben, a műszaki fejlesztés ösztönzését, a nyersanyag- és alapanyagfelhasználás ésszerűsítését.

Tovább kell tökéletesíteni a minisztériumok, központi hivatalok és

helyi államigazgatási szervek munkamódszereit és munkastílusát jobb működésüknek, az irányítási rendszer nagyobb hatékonyságának az érdekében. A gazdasági szervek gazdálkodási-pénzügyi elvei tökéletesítésének a központi tervezésben és irányításban, a minisztériumok és egyéb központi szervek működésében megfelelő módon tükröződnie kell.

A pártvezetőségek és -szervezetek folytassák tovább a vállalatok és egyesülések jobb működése, új gazdálkodási elveik további megszilárdítása érdekében kifejtett tevékenységüket. Olyan feltételeket kell teremteni, melyek elősegítik a dolgozók társadalmi és termelési aktivitásának, elkötelezettségének növekedését.

*

Az 1976–1980-as tervidőszakban a társadalmi-gazdasági fejlesztés feladatainak sikeres végrehajtásában kulcsfontosságú szerephez jut az 1976-os év tervfeladatainak végrehajtása. Vonatkozik ez az anyagi termelés előirányzott növekedési ütemére, a gazdasági egyensúly megszilárdítására és a gazdálkodás hatékonyságának fejlődésére egyaránt. E feladatok megvalósítása az egész párt, valamennyi dolgozó erőinek teljes mozgósítását követeli meg.

Az oktatás, a tudomány és a kultúra fejlesztésével kapcsolatos feladatok

A fejlett szocialista társadalom alakításában fontos feladat az emberek tudásszintjének, képzettségének és képességeinek további növelése, a tudomány és a kultúra széles körű fejlesztése.

Legyen az iskola az egységes szocialista oktatási-nevelési rendszer olyan alapvető láncszeme, amely kialakítja a fiatal nemzedék eszmei és intellektuális értékeit, felvértezi a hatékony cselekvés képességével.

Tovább kell tökéletesíteni az oktató-nevelő munka szervezetét és módszereit, a tanterveket, meg kell honosítani a szocialista nevelési rendszert. Bővíteni kell az oktatásügy anyagi bázisát, ezen belül különösképp a községi gyűjtőiskolák és internátusok hálózatát. Támogatni kell a Lengyel Harcer Szövetség nevelési törekvéseit, a gyermekek és fiatalok körében végzett munkáját.

Különösen nagy figyelmet kell fordítani a pedagógusi hivatásra, gon-

doskodni kell a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek megjavításáról, növelni kell szakképzettségüket és eszmei-erkölcsi képesítésüket, gondoskodni kell arról, hogy a társadalom az iskolát és a pedagógusokat a jóindulat, bizalom és segítőkészség légkörével vegye körül. Növelni kell a pedagógusi hivatás társadalmi rangját.

A középfokú iskolai végzettség általánossá tételének érdekében az új ötéves tervben hozzá kell fogni a tízéves általános középiskola bevezetéséhez. Tovább kell fejleszteni az óvodahálózatot.

Kapcsolatot kell teremteni a szakiskolák és a fontos nevelő szerepet betöltő termelő vállalatok között.

Tovább kell erősíteni a dolgozók továbbtanulásának és szakmai továbbképzésének rendszerét a társadalmi és gazdasági fejlődés igényeivel összhangban. Az oktatás tökéletesítése, a közoktatási rendszer reformjának sikeres bevezetéséhez szükséges feltételek megteremtése a párt és a nép fontos feladata. Mindez megköveteli a párt ösztönző és vezető szerepének erősítését az oktatásban.

A felsőoktatásnak az utóbbi években elért fejlődése kedvező feltételeket teremt a szocialista értelmiség képzéséhez és neveléséhez. A felsőoktatási intézmények jelenlegi hálózata kielégítőnek mondható. Most az erőfeszítéseket az oktatómunka minőségére, a hallgatók képzésének és a tudományos kutatások színvonalának emelésére kell összpontosítani. A felsőoktatási intézményeknek meg kell valósítaniuk a nevelés, az oktatás és a tudományos kutatómunka egységét.

A tudomány és a technika fejlődésével összhangban tovább kell tökéletesíteni a tanterveket, szorosabb kapcsolatot kell kialakítani a gazdasági és társadalmi gyakorlattal, olyan oktatási módszereket kell bevezetni, melyek a hallgatók önálló munkájára épülnek. A felsőoktatási intézmények fontos feladata a diploma utáni képzés.

A felsőoktatási intézmények potenciáljának teljes kihasználása érdekében jelentősen intenzifikálni és koncentrálni kell a kutatómunkát, biztosítani kell azt, hogy a felsőoktatási intézmények aktívabban vegyék ki részüket a népgazdaság műszaki és gazdasági fejlődéséből.

A felsőoktatás anyagi bázisának megszilárdítása érdekében biztosítani kell az oktatásügyi és szociális beruházások megvalósítását, az intézményeket el kell látni az oktatást és a tudományos kutatómunkát szolgáló felszerelésekkel.

Tovább kell tökéletesíteni a felsőoktatási intézményekben az eszmei-nevelő munkát: a hallgatók alkotó, aktív és eszmeileg szilárd személyiségének formálását, az ország szocialista fejlődésének igényei iránti kö-

telességérzetüket. E követelmények szabják meg az oktatók feladatait és a diákszervezet tevékenységének tartalmát. A felsőoktatási intézmények pártszervezeteinek aktívabban kell irányítaniuk az eszmei-nevelő munkát.

Különösen fontos ideológiai-nevelő, kultúra- és ismeretterjesztő feladatok várnak a társadalomtudományokra és a humán tudományokra. Növelni kell a marxista-leninista társadalomtudományok szerepét az oktatás valamennyi szintjén és valamennyi szakon. A társadalomtudományok fejlődése szempontjából alapvető jelentőségű pártunk, az SZKP és a nemzetközi munkásmozgalom elméleti és ideológiai tapasztalatainak hasznosítása.

A szocializmus építésének jelenlegi körülményei között nő az ideológia jelentősége. Tovább kell fejleszteni a szocialista társadalom elméletét, vizsgálat tárgyává kell tenni az osztályszerkezetben és a társadalmi tudatban bekövetkezett változásokat, elemezni kell mindazokat a tényezőket, melyek elősegíthetik az ország társadalmi-gazdasági és kulturális fejlődése programjának jobb végrehajtását.

Valamennyi párttag és a társadalomtudományok területén működő valamennyi pártszervezet fontos feladata, hogy biztosítsa a marxizmus-leninizmus domináló szerepét a társadalomtudományi kutatásokban, és állandóan terjessze a munkásmozgalom elméleti tapasztalatait a szocializmus és a kapitalizmus ideológiai szembenállásának körülményei között.

A pártnak a tudomány és a technika területén folytatott politikája arra irányul, hogy meggyorsítsa a tudományos-technikai forradalom és a szocialista építés egybehangolásának folyamatát. Ez a politika új távlatokat nyit meg a lengyel tudomány és technika előtt, fontos szerepet szán ezeknek a termelőerők és a társadalmi élet minőségi átalakításában. Mindez megköveteli, hogy a tudomány olyan kulcskérdésekkel foglalkozzék, melyeket az ország jelenlegi és távlati igényei vetnek fel.

A kutatómunka gyakorlati eredményességének növelése, a tudományos és termelő részlegek kezdeményezéseinek hasznosítása, a szakemberek és anyagi eszközök koncentrálása kiemelt fontosságú problémák megoldására megköveteli, hogy tovább tökéletesedjen és erősödjön a központi műszaki-tudományos politika hatása a tudományos körökre. A kutatási-fejlesztési munkák megszervezésében elsősorban a kormány szintű és a kiemelt fontosságú, a tárcák és ágazatok problé-

máiból adódó feladatokkal kiegészített kutatási programok rendszerét kell figyelembe venni.

A közvetlen termelési igényeket szolgáló kutatásokat elsősorban a gazdasági szervek megbízásából kell folytatni. A távlati igények kielégítésében fontos szerepet kap az alapkutatások programjának végrehajtása; e kutatásokat főleg a felsőoktatási intézmények és a Lengyel Tudományos Akadémia kutatócsoportjai folytatják.

A Lengyel Tudományos Akadémiának és a felsőoktatási intézményeknek nagyobb felelősséget kell vállalniuk az új ismeretekhez vezető kutatások fejlesztéséért és eredményeiért, megfelelő kapcsolatukért a szocialista építés igényeivel, országunk történelmével és kultúrájával. Az akadémiai részlegeknek figyelmüket a nagyobb kutatási potenciál koncentrációját igénylő új kérdésekre kell összpontosítaniuk. Az LTA-ban és a felsőoktatási intézményekben dolgozó párttagok kötelessége, hogy biztosítsák e feladatok megfelelő végrehajtását.

Sokoldalú támogatásban kell részesíteni a társadalmi tudományos mozgalmat, amely fontos szerepet kap a tudomány fejlesztésében és terjesztésében, a társadalom tudományos és műszaki műveltségének növelésében.

A tudomány előtt álló feladatok végrehajtása érdekében állandóan erősíteni kell a tudomány anyagi bázisát, meg kell javítani a kutatómunka körülményeit. Fejleszteni kell a tudományos kutató és ellenőrző-mérési felszerelések hazai gyártását. Biztosítani kell, hogy 1980-ban a felosztásra kerülő nemzeti jövedelmen belül a tudományos kutatási és fejlesztési tevékenységre fordított eszközök részesedése elérje a 3 százalékot.

Erősíteni kell az együttműködést valamennyi tudományos kutatási színhely – a felsőoktatás, a népgazdaság műszaki-tudományos bázisa és az akadémiai részlegek – között. Olyan új formákat kell létrehozni, melyek lehetővé teszik az ország műszaki-tudományos potenciáljának integrált kihasználását a kutatási kérdések megoldásában, a elsőfokú végzettségű szakemberek képzésében és továbbképzésében.

Sürgősen meg kell erősíteni a népgazdaság műszaki-tudományos bázisát.

Szükség van a külfölddel – különösen a Szovjetunióval és a többi szocialista országgal – folytatott műszaki-tudományos együttműködés további intenzív fejlesztésére és hatékonyságának állandó növelésére. Különösen nagy súlyt kell helyezni a komplex kutatási kérdések közös felvetésére.

Az ország társadalmi-gazdasági politikájával szoros összhangban kell végrehajtani a tudósképzéssel kapcsolatos feladatokat a magas eszmei-erkölcsi és tudományos követelmények egységének vezérelvéből kiindulva. Következétesen kell törekedni arra, hogy emelkedjen a tudományos munka minősége, erősödjön a tudományos bírálat szerepe. A tudományos dolgozók eredményeinek megítélésében nagyobb mértékben kell figyelembe venni a kollektív, a gyakorlatban is felhasználható munkát, a szakértői véleményt, a konstrukciós és technológiai eredményeket, a szervezeti és gazdasági megoldásokat.

A fejlett szocialista társadalom építése során a párt nagy fontosságot tulajdonít a kultúra fejlesztésének.

A párt azt a feladatot tűzi ki az alkotók elé, hogy szocialista, hazafias és humanista értékekkel gazdagítsák állandóan kultúránkat, érjenek el magas művészi színvonalat, gondoskodjanak olyan eszmei tartalomról, amely összhangban van rendszerünk eszményeivel, a lengyel irodalom és művészet legjobb hagyományaival.

Messzemenő támogatásban kell részesíteni az olyan műveket, amelyek a dolgozók életét, a népnek a párt vezetésével kifejtett történelmi erőfeszítéseit, a népi Lengyelországban végbemenő szocialista társadalmi és civilizációs átalakulások lényegét tükrözik. Ugyanakkor szembe kell helyezkedni mindazokkal a próbálkozásokkal, melyek a mi viszonyaink közé eszmei tartalmat nélkülöző, értéktelen, nemzeti kultúránktól, a szocialista tartalomtól és a nép túlnyomó többségének életstílusától idegen alkotásokat kívánnak átültetni.

Ez a feladat fokozott tevékenységet igényel a művészeti szövetségek és kulturális intézmények pártvezetőségeitől és pártalapszervezeteitől. Növelni kell ideológiai tevékenységünk offenzivitását a humán és művészeti felsőoktatási intézményekben.

Fejleszteni kell az irodalmi és művészeti alkotások értékelését, rangsorolását és társadalmi befogadását kialakító marxista kritikát.

A párt és az állam sokoldalú, kedvező körülményeket teremt a művészi alkotómunkához. Különösen nagy támogatásban kell részesíteni a fiatal alkotókat, meg kell teremteni számukra az eszmei és művészi fejlődés legkedvezőbb lehetőségeit.

Növelni kell a dolgozók részvételét a kulturális életben, és befolyásukat a kultúra tartalmára. Ennek érdekében tökéletesíteni kell a kulturális-művészeti intézmények szakmai munkáját, gazdagítani és fejleszteni kell a társadalmi kulturális mozgalmat. El kell mélyíteni a

kulturális intézmények és csoportok eszmei-nevelő funkcióját. Jobban fel kell használni a lengyel kultúra személyi és anyagi potenciálját.

Különösen nagy figyelmet követel, és az igazgatási szervek, társadalmi szervezetek, alkotószövetségek, gazdasági tárcák összefogását igényli a kulturális élet felélénkítése a munkásközpontokban, a községekben és az új lakótelepeken.

Továbbra is biztosítani kell a művészi tevékenység fejlesztéséhez, a kultúra terjesztéséhez szükséges megfelelő feltételeket, beleértve az ezt szolgáló anyagi bázis fejlesztését is. Ennek érdekében egyebek között sor kerül a rádió és a televízió, a filmgyártás, a nyomdaipar és a hanglemezgyártás további fejlesztésére.

A kultúra a szocialista országok egysége és barátsága további elmélyítésének fontos eszköze. Ugyanakkor a szocialista kultúrának mint az eszmei-politikai konfrontáció egyre jelentősebb eszközének: a szocializmus eszmei befolyása, az enyhülés és az együttműködés elvei megszilárdításának eszközévé kell lennie.

A népi állam és a szocialista demokrácia fejlesztése, az állampolgári magatartás alakítása

A Lengyel Népköztársaság a proletárdiktatúra állama, amely fokozatosan – a fejlett szocialista társadalom építésében elért eredmények arányában – össznépi állammá alakul át. Államunk osztályalapját ugyanazok a forradalmi elvek alkotják, melyek a Nagy Októberi Szocialista Forradalomban győztek, és amelyek ma meghatározzák a szocialista államok társadalmi berendezkedésének lényegét.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt, a munkásosztály marxista–leninista pártja politikájában a dolgozók, a nép és a lengyel állam osztály- és nemzeti érdekeinek egységét testesíti meg.

Nevelő és politikai-szervező munkájával a párt erősíteni fogja államunk politikai rendszerét, amely a nemzet vezető erejének, a munkásosztálynak a parasztsággal és az értelmiséggel fennálló szövetségén alapszik.

Lengyelország szocialista fejlődésének programja és annak közös megvalósítása országunk valamennyi polgárát egyesíti a valláshoz való viszonyától függetlenül. Párttagok és pártonkívüliek tevékenységének közös fóruma a Nemzeti Egységfront, melynek politikai alapja a LEMP, az Egyesült Parasztpárt és a Demokrata Párt együttműködése.

A párt továbbra is következetesen fejleszti a szocialista demokráciát, melynek lényege a munkásosztály és valamennyi dolgozó részvétele a politikai, gazdasági és kulturális életben, az ország és a munkahelyek, a városok és községek ügyeiről szóló döntések meghozatalában, az állam gazdasági és igazgatási tevékenységének ellenőrzésében.

A dolgozók részvételének a kormányzásban több mint kétmillió tagssággal rendelkező pártunk tevékenységében, a szövetséges pártok tevékenységében, a Nemzeti Egységfront aktivitásában, a Lengyel Népköztársaság szemjének, a tanácsoknak, társadalmi szervezeteknek, munkás-, paraszti és lakóhelyi önkormányzati szerveknek a munkájában kell megnyilvánulnia.

A párt továbbra is megtanácskozza elképzeléseit a dolgozókkal a társadalompolitika legfontosabb kérdéseiben. Elsősorban a munkásosztállyal fogja megbeszélni a fontos döntések tervezeteit, a társadalmi-gazdasági politikában felmerülő problémák megoldásának módszereit.

A párt arra törekszik, hogy a Lengyelorszáért folyó munkába bevonja a nemzet, valamennyi állampolgár alkotó erőit. Ezért a párt elősegíti a szocializmust építő pártonkívüli lengyelek millióinak nagyobb részvételét a politikai és társadalmi életben.

A szocialista demokrácia és a rá jellemző állampolgári jogok és kötelességek rendszere a szocialista építés érdekeit szolgálja. Demokráciánk lényegével összeegyeztethetetlen a szocializmusellenes, a dolgozók érdekeivel ellenséges erők tevékenysége.

A párt a szocialista demokrácia fejlesztése fontos előfeltételének tekintti a Lengyel Népköztársaság szejmje tekintélyének erősítését. Az elmúlt évek gyakorlata megerősítette és továbbfejlesztette a szocialista parlamentarizmus hagyományait. A szejm, az államtanács és a kormány teljes mértékben érvényesíti funkcióit és jogait. Figyelemre méltó az az önállóság és hatékonyság, amellyel a kormány és az egyes tárcák a társadalmi-gazdasági feladatok végrehajtását irányítják. Az állami munkában elért lényeges fejlődést tartósítanunk és mélyítenünk kell.

A párt továbbra is gondoskodni fog a szejm alkotmányos funkcióinak teljes érvényesüléséről. Tökéletesíteni és erősíteni kell a képviselők kapcsolatát választóikkal.

Az eddigi társadalmi-gazdasági átalakulásokat, a szocialista termelési viszonyok és a társadalmi tudat elért szintjét, az ország fejlődésének felvázolt távlatát, a szocialista demokráciának és a szocialista állam funkcióinak fejlődését az alkotmánynak tükröznie kell. A kongresszus javasolja, hogy folytatódjanak azok a munkálatok, melyeknek célja, hogy a Lengyel Népköztársaság alkotmányában a szejm változtatásokat hajtson végre.

A helyi államhatalmi és államigazgatási szervek reformja jobb feltételeket teremtett a tanácsok, tanácsi bizottságok és tanácstagok munkájához, hozzájárult a társadalmi kezdeményezések kibontakozásához. A helyi hatóságok kétlépcsős rendszerének bevezetése lehetővé tette a községek és városok, az alapegységek szerepének növelését.

Tovább kell tökéletesíteni a tanácsok munkáját, erősíteni kell kapcsolatukat a társadalommal, emelni kell munkájuk színvonalát, aktivitásukat és kezdeményezőképességüket. A tanácsok és az igazgatási szervek figyelmüket irányítsák a dolgozó emberek ügyeire, a társadalom- és gazdaságpolitikai feladatok végrehajtására, a tartalékok feltárására, a gazdálkodás hatékonyságának növelésére.

A párt támogatni fogja a dolgozók közéleti aktivitását, önkormány-

zati szerveik tevékenységét, ebben látja azt a fontos tényezőt, mely meggyorsítja az ország fejlődését, megvalósítja a demokratikus centralizmus elveit.

A gazdaságirányítási rendszer fejlesztésével, a társadalmi célok eredményesebb végrehajtásával párhuzamosan tovább kell tökéletesíteni a központi és helyi államigazgatás szervezetét és működését. Az államigazgatásnak a dolgozók alapvető érdekeit kell szolgálnia, meg kell felelnie a társadalmi és gazdasági fejlődés igényeiből, a társadalom tudásszintjéből és kultúrájából adódó követelményeknek. Az igazgatási munkastílus tökéletesítésében fontos feladat az előírások további egyszerűsítése és egységesítése, a formalizmus és a bürokrácia minden megnyilvánulásának megszüntetése. Az állami és társadalmi ellenőrzési rendszernek fokoznia kell az élet különböző területein meglévő hiányosságok elleni harcát.

Államunkban és társadalmunkban fontos szerepet töltenek be a szakszervezetek. A szakszervezeti mozgalomnak még következetesebben és eredményesebben kell érvényre juttatnia programjellegű elveit, részt kell vennie a dolgozók életszínvonalának állandó növelését biztosító anyagi bázis létrehozásában, a dolgozók erőfeszítéseinek megszervezésében a szocialista építés érdekében, állandóan gondoskodnia kell a dolgozók munkakörülményeiről és szociális-jóléti körülményeiről, a szocialista nevelésről és az emberi kapcsolatokról, a munkatörvénykönyvben rögzített jogok és köteleességek megfelelő megtartásáról. A szakszervezeteknek tökéletesíteniük kell a dolgozók szervezett üdülésének, aktív kulturális, turisztikai és sporttevékenységének a formáit.

A párt hangoztatja, hogy az ország szocialista fejlődésének, az elkötelezett emberi magatartás kialakításának érdekében tovább kell fejleszteni a társadalmi szervezetek, a nőszövetség, az ifjúsági szervezetek, a szövetkezeti és kulturális szervezetek aktivitását és kezdeményezőkézségét.

Nagy gazdasági és társadalmi jelentőséget tulajdonítunk a szövetkezeti szervezetek tevékenységének. Ezeknek egyre jobban kell működniük, valamennyi helyi részlegüknek nagyobb felelősséget kell vállalnia az állam által rájuk bízott feladatok végrehajtásáért.

A társadalmi szervezetekben és a szakszervezetekben dolgozó párttagoknak biztosítaniuk kell e szervezeteken belül a párt irányvonalának érvényesülését, fejleszteniük kell e szervezetek demokratikus önkormányzatát, erősíteniük kell eszmei-nevelő funkcióikat, fejleszteniük kell a dolgozók szakmai és társadalmi aktivitását, népszerűsíteniük kell

a szocialista társadalmi magatartást, harcolniuk kell az életünkben meglevő negatív jelenségek ellen.

A szocialista építés elengedhetetlen feltétele az ország biztonsága. A párt továbbra is gondoskodni fog az állam védelmi erejének fokozásáról, a védelmi rendszer tökéletesítéséről, a hadsereg magas fokú harc-készségéről és megfelelő felszereléséről. Feladatának fogja tekinteni a fegyveres erők politikai tudatának, eszmei-erkölcsi összeforrottságának állandó fejlesztését, valamint azt, hogy fokozott társadalmi tiszteletben és elismerésben részesüljenek azok a katonák, akik áldozatkészen teljesítik a szocialista haza iránti megtisztelő kötelességeiket.

Fejlesztteni és mélyíteni kell a katonák hazafias és internacionalista nevelését, tökéletesíteni kell a kiképzési rendszert, és szakadatlanul erősíteni kell a hadsereg kapcsolatát a társadalommal. A Lengyel Néphadsereg továbbra is hozzá fog járulni az ország társadalmi-gazdasági fejlődéséhez, a műszaki-tudományos fejlődés alakításához és alkalmazásához, az eszmeileg szilárd, fegyelmezett, magas képzettségű szakemberek kiképzéséhez.

A Lengyel Néphadsereg és a Varsói Szerződés tagállamainak hadseregei közötti barátság és együttműködés fejlesztése, a Szovjet Hadsereggel kialakított testvéri kapcsolatok elmélyítése a szocialista közösséghez tartozó államok szövetségének, a közösség politikai és védelmi erejének megszilárdulását fogja szolgálni.

A politikai, gazdasági és társadalmi átalakulás, a kultúra és az oktatásügy fejlődése, a nevelő tevékenység pozitív változásokat idéz elő az állampolgárok tudatában, a nemzet jogi kultúrájában. Ez a törvényesség megszilárdulásában, a biztonságérzet és a nyugalom növekedésében fejeződik ki.

A közigazgatás, a bíróságok, az ügyészségek, a biztonsági szervek és a rendőrség tevékenysége a jövőben is arra az elvre fog épülni, hogy államunk jogrendje szavatolja az állampolgárok érdekeinek védelmét, őrködik jogaikon, szabadságukon és vagyonukon, megvédi életük biztonságát, zavartalan munkájukat és pihenésüket. Teljes következetességgel kell fellépni a rendbontás, az állami érdekek veszélyeztetésének, a társadalmi és személyi vagyon megsértésének minden megnyilvánulása ellen, harcolni kell a társadalmi élősködés ellen.

Ezen a téren meg kell javítani a tanácsok, az igazgatási-gazdasági szervek, a rendőrség, a bíróságok és az ügyészség, valamint a társadalmi ellenőrző rendszer tevékenységét. Meg kell teremteni a feltéte-

leket ahhoz, hogy az állami szervek szorosabban működjenek együtt a társadalommal a negatív társadalmi jelenségek megelőzése érdekében.

E feladatok végrehajtása mindenekelőtt azt követeli, hogy a törvénysértések okainak kiküszöbölése végett tökéletesítsük és fejlesszük a megelőző tevékenységet.

A párt további fejlesztésével és vezető szerepének erősítésével kapcsolatos feladatok

A szocialista építés vezető ereje a Lengyel Népköztársaságban a Lengyel Egyesült Munkáspárt, a munkásosztály és a dolgozók élcsapata. A párt tevékenységének célja Lengyelország és a szocializmus közös ügyének szolgálata. A párt arra törekszik, hogy hazánknak méltó helyet biztosítson a világban.

A párt erejének forrása a rendíthetetlen hűség a marxizmus-leninizmus elveihez, a párt sorainak eszmei-politikai egysége, a munkásosztállyal és az egész néppel kialakított megbonthatatlan kapcsolata.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt a nemzetközi kommunista mozgalom elválaszthatatlan része. Jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy e mozgalom betölthesse történelmi küldetését, részt vesz a békéért és a szocializmusért vívott harcában. A kongresszus magasra értékeli ezt a tevékenységet, úgy tekinti, mint a párt elsőrendű internacionalista kötelességét.

A LEMP lenini párt, szervezetének és működésének megingathatatlan alapelve a demokratikus centralizmus és a párton belüli demokrácia. Ezen elvek gyakorlati megvalósulásának egyrészt abban a nagyfokú aktivitásban, kezdeményezőkézségben és alkotó közreműködésben kell kifejeződnie, mellyel a párttagok a program kialakításában részt vesznek, másrészt érvényesülnie kell a vállalt feladatok végrehajtása során tanúsított, mindenkire egyaránt kötelező fegyelemben.

A párt tevékenységében, a párttagok magatartásának alakításában fontos szerephez jut a bírálat és az önbírálat, a pártmunka tökéletesítésének lényeges módszerei. A pártvezetőségek és pártszervezetek kötelessége, hogy megfelelő körülményeket teremtsenek a bírálat fejlesztéséhez, megköveteljék a bírálat iránt tanúsított helyes magatartást, biztosítsák a bírálat eredményességét. Az alkotó vitának és a konstruktív bírálatnak egyre nagyobb szerephez kell jutnia a párttagok nevelésében és a társadalmi fegyelem megszilárdításában, védelmet kell nyújtania a pártéletben és a közéletben jelentkező torzulások veszélyével szemben.

A párt politikájának megvalósításában kiemelkedő jelentősége van a pártalapszervezetek tevékenységének. Az alapszervezetek az aktivi-

tás, a demokrácia és a társadalmi fegyelem iskolái, fontos szerepet töltenek be a párt, illetve a munkásosztály és a dolgozók kapcsolatainak erősítésében.

Az alapszervezetek tevékenységében fontos szerepet tölt be a taggyűlés. Állandóan tökéletesíteni kell a taggyűlés szerepét azoknak a tevékenységi módszereknek és eszközöknek a kidolgozásában, melyek biztosítják a párt programjának eredményes megvalósítását.

Meg kell javítani a pártcsoportok munkáját; legyenek a pártcsoportok a párttagok szakmai és társadalmi-politikai aktivitása ösztönzésének, a helyes erkölcsi magatartás alakításának és a pártonkívüliekhez fűződő kapcsolataik, rájuk tett hatásuk megerősítésének színterei.

A kongresszus nyomatékkal hangsúlyozza, hogy a párthoz tartozás különösen nagy felelősséget ró a párttagokra munkaterületükért, munkahelyükért és környezetükért, a szocialista építésért, Lengyelországéért – a jelenért és a boldog, biztonságos jövőért.

A párthoz tartozást úgy kell felfogni, mint állandó készenlétet a munkásosztály és a nép ügyének szolgálatára, mint a meggyőződés szilárdságát és a cselekvés következetességét, mint a nehézségekkel szembeni ellenállóképességet, a szocializmus ellenségeivel szembeni meg nem alkuvást.

A párttagság eszmei szilárdságra, kiemelkedő munkára, nagyfokú fegyelemre, szociális érzékenységre, a családban és az emberi kapcsolatokban tanúsított helyes magatartásra kötelez, valamint arra, hogy a párttag állandóan törekedjen a szocializmus eszményeinek terjesztésére, az állampolgári, hazafias magatartás kialakítására a gyermekekben.

Jellemezze a párttagokat és a tagjelölteket az alkotó magatartás, az elvhűség és eszmei szilárdság, a párt állásfoglalásának aktív és önálló terjesztése a környezetben, a párthatározatok megvalósítását szolgáló legjobb utak keresése. A párttagok aktivitásának lényege elsősorban abban fejeződik ki, hogy egyénileg járulnak hozzá a párt programjának megvalósításához. Ezért erősíteni kell a párttagok eszmei-politikai, közéleti és szakmai aktivitását. A párt nevelő munkájában fontos szerephez jut az egyéni beszélgetés és a pártfeladatok elosztása.

A kongresszus szükségesnek tartja, hogy bővítsük és hasznosítsuk a pártmunkában a kommunista vasárnapok tapasztalatait, melyek a párt eszmei és szervezeti egységét, a párttagoknak és tagjelölteknek az országért végzett munkájukban megnyilvánuló áldozatkészségét bizonyítják.

A kongresszus a párt egyik legfontosabb feladatának a párttagok és tagjelöltek körében végzett eszmei-nevelő munka következetes fejlesztését tekinti. Ezen az úton kell erősíteniünk nevelő és ideológiai befolyásunkat a munkásosztályra és az egész társadalomra, a szocializmus eszményeinek szellemében.

E tevékenység elméleti alapja változatlanul a marxizmus-leninizmus, amely tovább fejlődik pártunk, a szocialista közösség országainak testvérpártjai, az egész nemzetközi kommunista mozgalom tapasztalatai alapján. A marxizmus-leninizmus továbbfejlesztésében különösen nagy szerepük van az SZKP – amely létrehozta a világ első szocialista államát, és ma sikeresen irányítja a kommunizmus építését a Szovjetunióban – elméleti és gyakorlati eredményeinek.

A marxizmus-leninizmus tanításainak továbbfejlesztése a párt kulcsfontosságú feladata; a fejlett szocialista társadalom építésében a párt általánosítani fogja az új jelenségeket és törvényszerűségeket.

A jelenlegi körülmények között nő az ideológiai munka rangja. Ez a szocializmus építése magasabb szakaszának jellegéből ered. Ugyanakkor a békés egymás mellett élés körülményei között nő a szocializmus és a kapitalizmus közötti ideológiai konfrontáció jelentősége.

A kongresszus figyelmet fordít arra, hogy szükség van a szocialista eszmények további offenzív terjesztésére és propagálására, hogy tudományos elemzésre épülő eredményes harcot folytathassunk a burzsoá ideológia, az opportunizmus, a maoizmus és mindenfajta nacionalizmus ellen.

A párt, valamennyi párttag kötelessége, hogy következetesen fellépjen minden ellen, ami idegen ideológiáinktól, ellentétben áll a dolgozók érdekeivel, gátolja szocialista fejlődésünket, és akadályozza a párt által kitűzött feladatok teljes végrehajtását.

A párt fontos feladata az ideológiai front valamennyi láncszemének állandó erősítése, e front munkájának olyan szintre emelése, mely megfelel a jelen és a jövő követelményeinek.

Fejleszteni kell azt a munkát, amely a társadalmat – különösen a fiatal nemzedéket – hazafias szellemben, az előző nemzedékek eredményeinek megbecsülésére neveli, kialakítja az alkotó közéleti és szakmai magatartást, és a haladásért folytatott harcban tanúsított aktív részvételre ösztönöz. Meg kell erősíteni a szocialista állam és törvényei iránti tiszteletet.

A hazafiság fejlesztése szükségessé teszi a nemzet történelmi önisme-

retének elmélyítését, a szorosabb kapcsolatot a kulturális örökséggel, mindazzal, ami történelmünkben alkotó, haladó és forradalmi volt, ami a nemzet és az állam fejlődését szolgálta. A szocialista hazafiság erősítése ugyanakkor megköveteli, hogy a nemzet történelmi tudatából eltávolítsuk a visszahúzó, nacionalista vagy kozmopolita hagyományok maradványait, mindazt, ami ellentétes a nemzet haladó törekvéseivel.

A párt ideológiai tevékenységének a szocialista hazafiság mai értelmét és értékét kell kiemelnie: a hazaszeretetet, az áldozatkészséget, a kötelességek példás teljesítését, az alkotó és becsületes munkát, a nemzet eddigi eredményei miatt érzett jogos büszkeséget, a harcot az ellen, ami árt a szocializmus ügyének és hazánk jó hírnevének.

A szocialista hazafiság kifejeződik a takarékos gazdálkodásban, a saját és mások munkája iránti igényes és alkotó viszonyban, annak az igazságnak a megértésében, hogy az állampolgári jogok mindig az állampolgári kötelességek teljesítésének gyümölcsei. A szocialista hazafiságra az ország fejlődéséért és jövőjéért érzett felelősség jellemző. E felelősség tudatában ismeri el az egész nép a Lengyel Egyesült Munkáspárt vezető szerepét, vesznek részt aktívan a dolgozók milíói a párt által meghatározott politika megvalósításában.

A szocialista hazafiság elválaszthatatlanul összefügg az internacionalizmussal, a Szovjetunióhoz és a szocialista közösség többi államához, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalomhoz fűződő eszmei egység, a barátság és testvériség társadalmi tudatának erősítésével. A szocialista hazafiság és internacionalizmus abban az osztályszolidaritásban fejeződik ki, melyet más népek dolgozói, a népek társadalmi és nemzeti felszabadítási harca, az imperializmus és a reakció erőit elítélő aktív állásfoglalás iránt tanúsítunk a szocialista közösség fejlődéséért és biztonságáért érzett felelősségünk tudatában.

Az eszmei-nevelő munka egyik alapvető iránya lesz a jövőben is annak a meggyőződésnek az erősítése és elmélyítése a társadalom tudatában, hogy a lengyel nép valamennyi törekvéseinek megvalósulása elszakíthatatlan kapcsolatban áll a szocializmussal, Lengyelország és a Szovjetunió testvéri szövetségével, országunknak a szocialista közösség államaihoz és népeihez tartozásával.

Az eszmei-nevelő munkában különösen fontos helyet kell kapnia a pártprogram elterjesztésének és magyarázásának, hogy biztosítani lehessen ehhez a társadalom egyetértését, mozgósítani lehessen a társadalom egész erejét a párt által kitűzött feladatok végrehajtására.

A pártvezetőségeknek és a pártszervezeteknek összpontosítaniuk kell a dolgozók és az irányító szervek figyelmét az ország társadalmi-gazdasági fejlődésének kulcsfontosságú kérdéseire, mozgósítaniuk kell a dolgozó kollektívákat a cselekvés hatékonyságának növelésére minden területen. Tökéletesíteni kell a dolgozó kollektívák gazdasági nevelési rendszerét, és ebbe a munkába be kell vonni a vállalatok, egyesületek és tárcák vezetőit, a szakszervezeteket, a tömegtájékoztatási eszközöket.

A szocialista társadalmi tudat elmélyítésében, a nép erkölcsi-politikai egységének erősítésében fontos szerephez jut a sajtó, a rádió, a televízió és a kiadóvállalatok tevékenysége.

Ennek figyelembevételével a párt tovább erősíti irányítását a tömeg-tájékoztatási eszközök tevékenységében. A párt programjának és a szocialista építőmunka eredményeinek terjesztésével, az elkötelezett állampolgári magatartás alakításával a sajtónak, rádiónak, televíziónak és kiadóvállalatoknak felszínre kell hozniuk az emberek termelési-társadalmi aktivitását, utat kell törniük az ország szocialista fejlődését meggyorsító úttörő jellegű törekvéseknek, a pártot a szocializmustól idegen jelenségek elleni harc eredményes eszközeként kell szolgálniuk.

E fontos társadalmi szerepük tudatában az újságíróknak állandóan emelniük kell szakmai képzettségüket, eszmei színvonalukat és politikai felelősségérzetüket.

A párt ideológiai propagandamunkájának rendszerén belül alapvető szerepet tölt be a pártoktatás és a politikai tájékoztatás. A pártoktatási rendszert tovább kell gazdagítani és tökéletesíteni. Törekedni kell arra, hogy az oktatás tematikája és formái jobban alkalmazkodjanak az egyes rétegek igényeihez és lehetőségeihez, törekedni kell arra, hogy fejlődjék a párttagok marxista tudása, mélyebb ismeretekkel rendelkezzenek a társadalmi-gazdasági fejlődés törvényeiről és mechanizmusairól.

Az eszmei-nevelő munka fontos feladata a tudományos világnézet és a világi kultúra terjesztése.

Tovább kell fejleszteni és javítani az időszerű politikai tájékoztatás rendszerét és a Központi Bizottságnak a legfontosabb üzemekben és községekben kifejtett közvetlen eszmei-politikai munkáját.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt változatlanul arra törekszik, hogy erősítse a munkások – különösen a nagyüzemi munkásság – részvételét és szerepét a párt és az ország életében.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt soraiban egyesíti a társadalom valamennyi rétegének élenjáró dolgozóit, az egész nép pártja.

A párt fontos részét alkotják az egyéni parasztok, a termelősövetkezeti tagok, az állami gazdaságok és a mezőgazdasági szolgáltatások dolgozói. A párt befolyásának növelése közöttük, a legjobb mezőgazdasági dolgozók bevonása a pártba: kiemelkedő fontosságú kérdés a falu és a mezőgazdaság előtt álló feladatok közepette.

A szocialista társadalom fejlődésével együtt növekszik az értelmiség szerepe, erősödik szocialista jellege és kapcsolata a munkásosztállyal. A párt fontos feladata, hogy tovább erősítse kapcsolatát az értelmiséggel, felszínre hozza az értelmiség aktivitását és kezdeményező-készségét, a párt köré tömörítse, legjobb képviselőit felvegye a párt soraiba.

A párt egyesíti soraiban a lengyel kommunisták valamennyi nemzedékét. A munkásmozgalom és a forradalmi mozgalom tapasztalt harcosai továbbra is alkotó módon járulnak hozzá a párt tevékenységéhez, átadják forradalmi tapasztalataikat, példát mutatnak a munkásosztály és a nép töretlen szolgálatára.

A párt soraiban egyre nagyobb számban találjuk a népi Lengyelországban született és nevelkedett nemzedék tagjait. A párt gondoskodni fog arról, hogy a lengyel kommunisták új nemzedéke átvegye és tovább gazdagítsa a népi hatalomért vívott harc és a szocializmus alapjainak lerakása idején szerzett alkotó tapasztalatokat. Pártunk erejének jelentős forrása: mozgalmunk hagyományos eszmei értékeinek egyesítése a fiatal nemzedék tudásával és képzettségével, energiájával és lelkesedésével.

Népünk életéből aktívan kiveszik részüket a szocialista ifjúsági szövetségek, amelyek előkészítik az ifjúságot a részvételre a társadalmi-politikai életben, megtanítják őket arra, hogyan kell az ország ügyeit gazdaként intézni. Az ifjúsági mozgalom mozgósítja a fiatalokat a szocialista építés feladatainak végrehajtására, a társadalmi, politikai és kulturális életben rájuk váró fontos szerep betöltésére.

A fejlett szocialista társadalom építésének során jelentkező új feladatok magas követelmények elé állítják a fiatalokat valamennyi területen: a rendszeres továbbképzésben, a termelési és társadalmi aktivitásban, a nagyfokú fegyelemben és a hazafias elkötelezettségben. A fiataloknak élen kell járniuk az ország jövőjét meghatározó legfontosabb és legnehezebb feladatok megoldásában.

Legyen valamennyi pártvezetőség és pártszervezet gondja, hogy az

ifjúsági mozgalom a lehető legjobban lássa el eszmei-nevelő funkcióit a fiatalok iskolai és munkahelyi szocialista nevelésében.

A pártvezetőségeknek és pártszervezeteknek ki kell terjeszteniük gondoskodásukat a Lengyel Szocialista Ifjúsági Szövetségek Föderációjában tömörült valamennyi szervezetre – a Szocialista Ifjúsági Szövetségre, a Falusi Szocialista Ifjúsági Szövetségre, a Szocialista Lengyel Diákszövetségre, a Lengyel Harcer Szövetségre, a Katonai Ifjúság Szocialista Szövetségére; támogatniuk kell e szervezetek kezdeményezéseit és aktivitását, segítséget kell nyújtaniuk az ifjúság problémáinak megoldásához.

A párt gondoskodni fog arról, hogy a fiatalok széles körben vegyenek részt a politikai és társadalmi életben, a tanácsok és az önkormányzati szervek munkájában.

Egyre nagyobb jelentőségűvé válik a párt és az ifjúsági mozgalom eszmei-nevelő munkája a sportszervezetekben és sportszövetségekben. A sportnak elő kell segítenie a szocialista társadalmi eszményeknek megfelelő jellem és magatartás kialakítását.

A pártvezetőségek és pártszervezetek fontos feladata, hogy rendszeresen tökéletesítsék a káderpolitikát, mely a politikai, társadalmi és gazdasági élet irányításának egyik alapvető eszköze.

Tökéletesíteni kell a káderek kiválasztásának és minősítésének rendszerét, a vezető-továbbképzést és a vezetők felkészítését az egyre bonyolultabb és felelősségteljesebb feladatokra.

A helyi államhatalmi szervek reformjával és az ország új közigazgatási felosztásával kapcsolatos változások elősegítik a vezető pártszervek és a pártaktíva munkastílusának javulását.

A pártaktíva és az annak elválaszthatatlan részét kitevő pártapparátus kiemelkedően fontos szerepet tölt be a pártban. A jövőben még jobban be kell vonni az aktívát a határozatok kidolgozásába és a párt-határozatok végrehajtásának ellenőrzésébe.

A vajdasági pártvezetőségek fontos feladata a községi és városi pártbizottságok – a pártmunka helyi szervezői – pozíciójának erősítése. A városi pártbizottságoknak és aktívaiknak szorosan együtt kell működniük a legközelebbi községi pártbizottságokkal.

A községi pártbizottságoknak biztosítaniuk kell valamennyi pártszervezet hatékonyabb munkáját, ki kell alakítaniuk bennük a felelősségérzetet a község ügyeiért, hogy a község lakosait közéleti és termelési aktivitásra ösztönözzék.

A kongresszus hangsúlyozza, hogy pártunk tevékenységének a fejlett

szocialista társadalom építésében végzett kiváló minőségű munka példaképévé kell válnia. A párt küldetésének és felelősségének tudatában vállalkozik új feladataira, készen áll arra, hogy még jobban és még teljesebben tegyen eleget vezető szerepének.

Szocialista hazánk építésén munkálkodunk. Országunk szocialista fejlődésében, a népi Lengyelország erejének megsokszorozásában és jelentőségének növelésében, a szocializmus eszményeinek megvalósításában az élet valamennyi területén – a VII. kongresszus programjának végrehajtása kiemelkedően fontos szerepet kap.

A kongresszus felszólítja az összes lengyelt – párttagot és pártonkívülit –, hogy minden erejével munkálkodjék szocialista hazánk e nagyszabású fejlesztési programjának megvalósításán.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt újnonnan megválasztott vezető szervei

A Központi Bizottság titkárai

Első titkár: Edward Gierek

Titkárok: Edward Babiuch

Ryszard Frelek

Stanislaw Kania

Wincenty Krasko

Jerzy Lukaszewicz

Józef Pinkowski

Jan Szydlak

Andrzej Werblan

Zdzislaw Zandarowski

Zdzislaw Kurowski (a Titkárság tagja)

A Politikai Bizottság tagjai

Edward Gierek – a KB első titkára

Edward Babiuch – a KB titkára

Zdzislaw Grudzien – a katowicei vajdasági pártbizottság első titkára

Henryk Jablonski – az Államtanács elnöke

Mieczyslaw Jagielski – a Minisztertanács elnökhelyettese

Piotr Jaroszewicz – a Minisztertanács elnöke

Wojciech Jaruzelski – nemzetvédelmi miniszter

Stanislaw Kania – a KB titkára

Józef Kepa – a varsói pártbizottság első titkára

Stanislaw Kowalczyk – belügyminiszter

Wladyslaw Kruczek – a Szakszervezetek Központi Tanácsának elnöke

Stefan Olszowski – külügyminiszter

Jan Szydlak – a KB titkára

Józef Tejchma – a Minisztertanács elnökhelyettese, kulturális és művészetügyi miniszter

A Politikai Bizottság póttagjai

Kazimierz Barcikowski – mezőgazdasági miniszter

Jerzy Lukaszewicz – a KB titkára

Tadeusz Wrzaszczyk – a Minisztertanács elnökhelyettese, a Tervbizottság elnöke.

Tartalom

A Lengyel Egyesült Munkáspárt

Politikai Bizottságának programbeszámolója 5

Előadó: Edward Gierek, a Központi Bizottság első titkára

A VI. kongresszus határozatainak végrehajtása 7

Helyes politikánkat folytatjuk és továbbfejlesztjük 11

**Lengyelország társadalmi-gazdasági fejlődésének irányai
az új ötéves tervidőszakban 15**

Ipar 15

Közeledés 17

A gazdasági hatékonyság növelésének eszközei 18

A lakosság jövedelme és fogyasztása 21

Mezőgazdaság 24

Lakáskérdés 26

Árpolitika 28

Bérek és szociális juttatások 29

Alkotó munkát végző humanista társadalmat építünk 31

A fejlett szocializmus építése 33

Az állam, a társadalmi élet, az ideológia és a párt kérdései 36

Állam és társadalom 36

Párt és társadalom 40

Szocialista eszmények 41

Ifjúságpolitika 43

Ideológiai, kulturális és tudományos munka 46
Pártélet 47

A szocializmus erőinek fejlődése,
a béke megszilárdulása Európában és az egész világon 49

Lengyel–szovjet kapcsolatok 49
Lengyelország és a szocialista közösség 50
A békés egymás mellett élés politikája 51
A nemzetközi légkör enyhüléséért 53
A párt nemzetközi kapcsolatai 54

Kádár Jánosnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága
első titkárának felszólalása 56

A Lengyel Egyesült Munkáspárt VII. kongresszusának határozata 60

Az ország társadalmi-gazdasági fejlesztésének céljai és feladatai 1976–1980-ban 64

A fejlesztés társadalmi céljai 64
Az ipar, az építőipar, a közlekedés és a külkereskedelem fejlesztésével kapcsolatos
feladatok 69
A mezőgazdaság, élelmiszer-gazdaság és erdőgazdálkodás fejlesztésével
kapcsolatos feladatok 74
A gazdálkodás hatékonyságának növelésével kapcsolatos feladatok 77
Az oktatás, a tudomány és a kultúra fejlesztésével kapcsolatos feladatok 80

A népi állam és a szocialista demokrácia fejlesztése,
az állampolgári magatartás alakítása 86

A párt további fejlesztésével és vezető szerepének
erősítésével kapcsolatos feladatok 91

A Lengyel Egyesült Munkáspárt újonnan megválasztott vezető szervei 99

A Központi Bizottság titkárai 99
A Politikai Bizottság tagjai 99
A Politikai Bizottság pótagjai 100

A kiadásért felel a Kossuth Könyvkiadó igazgatója
Szerkesztette Hermann Péter

A borító és a tipográfia Székffy Gyula munkája
Műszaki vezető Mózes Tibor

A szedést 1976. II. 2-án kezdték meg

Megjelent 1976. IV. 20-án 4000 példányban

Terjedelme 6,5 (A/5) ív

76.1034/1 – Zrínyi Nyomda, Budapest.

Felelős vezető: Bolgár Imre vezérigazgató

7,- Ft

